

DÖNEM: III

YASAMA YILI 1994/2

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

17'inci Birleşim
13 Aralık 1994, Salı

İÇİNDEKİLER

Sayfa:

I. GELEN EVRAK

1749

II. ÖZEL GÜNDEM

- 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının
Görüşülmesi.

1. Program 01 Cumhurbaşkanlığı Bütçesi.

1750-1806

2. Program 02 Cumhuriyet Meclisi Bütçesi

1806-1891

3. Program 16 Sayıştay Başkanlığı Bütçesi.

1892-1922

I. GELEN EVRAK .

YAZILI SORU YANITLARI:

1. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Günay Caymaz'ın, "1 Ocak 1994 Tarihinden Bugüne Kadar Kamu Hizmetinde ve KİT'lerde İstihdam Edilen Memur ve İşçi Sayısı Hakkındaki" Yazılı Sorusuna (Y.S.No: 3/2/94 Başbakanlığın Yanıtı. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 12.12.1994) (Soru Sahibine)

- BİRİNCİ OTURUM -

(Açılış Saati: 10.20)

BAŞKAN- Olgun PAŞALAR

KÂTİP - İsmail BAŞARIR

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 17'nci Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

Buyurun Sayın Kâtip.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP- Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN- Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; şimdi gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Önce Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları yapılacaktır. Gündemimizde onaya ve bilgiye sunulacak herhangi bir sunuş işlemi yoktur. Bu nedenle özel gündemde yer alacak işler bölümüne geçiyoruz. Şimdi Genel Kurulca onaylanan görüşme programı uyarınca 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısını görüşmeye devam ediyoruz.

Tasarının 2'nci maddesini okuyunuz lütfen.

II. ÖZEL GÜNDEM

BİRİNCİ KISIM

GENEL KURALLAR

31 Aralık, 1995 tarihinde sona erecek mali yıl hizmetleri için tahsis edilen ödenek

2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 1 Ocak, 1995 başlayan ve 31 Aralık 1995 tarihinde sona erecek olan 1995 Mali Yılı'nda, bu Yasa'ya ekli C, D ve E (Kadro, Gider ve Araç) cetvellerinde saptanan hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesi için 14.338.326.000.000.-TL ödenek tahsis edilir.

BAŞKAN- Şimdi bu çerçevede önce Program 01 Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Görüşmeler İçtüzüğümüzün 103'üncü maddesinin (5)'inci fıkrası gereğince

her program bütçesinin üzerinde yapılacak ve her program bütçesinin görüşmesi tamamlandıktan sonra o program bütçesi oya sunulacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin ödeneklerini okuyunuz lütfen.

KÂTİP-

Program 01 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı
Alt Program 01 Yönetim Hizmetleri.
Personel Giderleri 20 milyar 175 milyon Türk Lirası.
Cari Giderler 72 Milyar 340 milyon Türk Lirası
Yatırımlar 1 milyar Türk Lirası,
Transferler 5 milyar Türk Lirası
Alt Program Toplamı 98 milyar 515 milyon Türk Lirası
Program Toplamı 98 milyar 515 milyon Türk Lirası.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı?... Sayın Özgür.
Başka söz isteyen?... Sayın Atakol.
Buyurun Sayın Özgür. Sayın Akıncı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR-
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesini görüşürken, Kıbrıs Sorununu anımsamamak mümkün değil. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanı Kıbrıs Sorunuyla neredeyse bütünleşmiş bir kişidir. Fakat dilerdik ki Sayın Cumhurbaşkanı da burda olsunlar, çünkü burda olmayınca birisi, arkasından onu eleştirmek kolay bir iş değil. Buna karşın bu bir zorunluluk. Bunu yapmak zorundayız bütçe gereği.

Ben burdan Parti Genel Başkanı olarak, uzun yıllardır Sayın Cumhurbaşkanını bu kürsüden eleştiriyorum. Artık kaderin cilvesi midir diyeyim, politikanın cilvesi midir diyeyim bir yıldır Sayın Cumhurbaşkanıyla birlikte çalışmak durumundayız. Kıbrıs'ta toplumlararası sorunun karşılıklı kabul edilebilir bir çözüme ulaşabilmesi için, bir zemin yaratmaya çalışıyoruz, bunun da ötesinde Güven Yaratıcı Önlemler Paketinin yaşama geçirilebilmesi için bir anlaşma sağlamak yönünde başlatılan dolaylı görüşmelerde hep Sayın Cumhurbaşkanıyla birlikte olduk.

Şimdi, nasıl oldu da yıllardır bu çatışma içinde olan iki insan yani Özker Özgür ve Rauf Denktaş bir araya gelmek ve birlikte bir çalışma yürütmek zorunda kaldılar? Buna neden olan kanımca Ulusal Birlik Partisi Liderliğinin 12 Aralık 1993 öncesinde izlediği uzlaşmaz politikasıdır. Redci politikasıdır. 12 Aralık 1993 öncesinde Ulusal Birlik Partisi Liderliği çok açık biçimde çözümsüzlük çözümdür diyordu. Bir karış toprak vermeyiz diyordu. Bir çakıltaşı vermeyiz diyordu ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğinin taraflara sunduğu Güven Yaratıcı Önlemler Paketine de, Ulusal Birlik Partisi Liderliği o zamanın Hükümeti hayır demişti.

Şimdi bu yaklaşım günümüz dünyasındaki gelişmelere tamamen ters bir yaklaşımdır. Bölgede Filistinli ve İsraili bir araya gelmişlerdir. Güney Afrika'da beyazlar ve siyahlar barışmışlardır. İrlanda'da Protestanlar ve Katolikler şiddeti terkederek bir barış sürecine girmişlerdir. Kıbrıs'ta yaşayan iki toplum dünyadaki gelişmelere ters olarak sürekli sertlik içinde mi olacaklardır? Yani dünyanın en ilkel iki toplumu Kıbrıs'ta yaşayan iki toplum mu idi? Bu böyle yorumlanamazdı. Dünyadaki beklenti bu değildir. Kaldı ki Kıbrıs'ın garantörleri Avrupa Birliğinde buluşuyorlar. Kıbrıs'ın garantörlerinden ikisi Avrupa Birliğine tam üye olmuşlardı. Bizim güvendiğimiz garantör de, garantör Türkiye'de, tam üyelik için başvurmuştu ve önümüzdeki yıl içinde, 1995 yılında gümrük birliğine gitmek için yoğun bir çaba sözkonusudur. Demek ki, madem ki Kıbrıs'ın garantörleri Avrupa Birliğinde buluşmakta, buluşmanın ötesinde Avrupa Birliğinde bütünleşme çabası içindedirler. Bu kervana Kıbrıs'ın da katılması lazım. Fakat Kıbrıs bu kervana katılamıyor, çünkü Kıbrıs'ta toplumlararası bir sorun var. Aşılması gereken toplumlararası bir sorun var. İşte biz Koalisyonun oluşması aşamasında bütün bunları değerlendirdik. Bu değerlendirmeleri yaptık ve Koalisyon Protokolü çözüm gereklidir anlayışı temelinde oluştu. Bu temelde Sayın Cumhurbaşkanı da ayrıldığı, istifa ettiği görüşmecilik görevine geri döndü.

Yani, toplumlararası görüşmelerde Kıbrıs Türk Tarafını temsil edin, görüşmecilik görevini yeniden kabul etti ve yine bu gelişmeler ışığında, kurulan koalisyon hükümeti, Güven Yaratıcı Önlemler Paketine evet dedi. Güven Yaratıcı Önlemler Paketi görüşülürken, çetin pazarlık yapıldı. Sağlıklı bir anlaşma yapılsın istiyorduk. Zaman zaman Sayın Denктаş'la, görüşmeler devam ederken farklı düşündüğümüz zamanlar oldu. Farklı yaklaşımlar içine girdiğimiz zamanlar oldu. Fakat sürekli toplumsal çıkarları ön plânda tuttuk. Ayrılıklarımızı diyalogla aşmaya çalıştık ve aşmayı da başardık ve sonunda Birleşmiş Milletlerin üzerinde durduğu bütün pürüzler giderildi. yani, Birleşmiş Milletler'in Kıbrıs Türk Tarafına önerdiği hemen herşey kabul edildi. Bu konuda tabii geçmişe bakarken bazı arkadaşlar, bazı milletvekilleri ilgililer zamanlama üzerinde duruyorlar. Yani, sonunda Kıbrıs Türk Tarafının kabul ettiklerini daha önceden acaba kabul etseydi, daha iyi olmaz mı diye sorular sorulmaktadır, eleştiriler yapılmaktadır. Ama o çetin pazarlığın mutlaka yapılması gerekirdi diye düşünüyorum. Kıbrıs Rum Tarafı isteseydi eğer, bu Güven Yaratıcı Önlemler Paketi hayata geçirilebilirdi. Bugün de aynı şekilde, eğer Kıbrıs Rum Tarafı isterse, Güven Yaratıcı Önlemler Paketi hayata geçirilebilir. O aşamadadır. Yani, büyük oranda anlaşma sağlanmıştır. Birleşmiş Milletler'in üzerinde durduğu pürüzler giderilmiştir. Yalnız tabii 29 Ağustos tarihli Meclis Kararı, bu süreci aksattı. ABAD Kararının da kuşkusuz sürecin aksamasına büyük katkısı vardır. Ama, Meclis Kararı bizi zora sokmuştur. 29 Ağustos tarihli Meclis Kararı Kıbrıs Türk Tarafını zora sokmuştur.

VEHBİ ZEKİ SERTER (Lefkoşa)(Yerinden)- Yani, o Karar olmasaydı kabul edecek miydi Rumlar?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla)- Bilemem, bilemem. Tabii Sayın Cumhurbaşkanının bu Kararın alınmasındaki rolü nedir? Onu bilmiyorum. Kararı Meclis almıştır. Fakat, bu Kararın olumsuzluklarını içte de, dışta da yaşadık ve ...

VEHBİ ZEKİ SERTER (Yerinden)(Devamla)- Yani o Karar alınmasaydı olacaktı Hocam bu iş?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla)- Ve bir sürü olumsuzluklar yaşadık. O Karar yüzünden bir sürü olumsuzluklar yaşadık ve Kıbrıs Türk Tarafının, o Karar alındıktan sonra, Kıbrıs Türk Tarafının federal tezi, federal çözüm tezini terketmediğini anlatana kadar akla karayı seçtik. Bu bir gerçekliktir. Bunun altını çizmek lâzım. Ekim ayının ikinci yarısında, Sayın Denktaş'la Klerides'in resmi olmayan görüşmelerinde Sayın Denktaş'ın Kıbrıs Türk Tarafının federal çözüme hazır olduğunu, iki Kesimli, iki Toplumlu, Federal Kıbrıs üzerinde, Kıbrıs Türk Tarafının durmakta olduğunu, Kıbrıs Türk Tarafının istediği çözümün federal çözüm olduğunu söylemesi, bunu vurgulaması, bunun altını çizmesi son derece yararlı olmuştur.

Aynı şekilde Sayın Cumhurbaşkanının 21 Kasım 1994'te Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderdiği mektupta da Kıbrıs Türk tarafının federal çözümden ayrılmadığını belirtmesi, ayrıca yararlı olmuştur. Şimdi bu konuda kuş- kular dağılmıştır. Yani Kıbrıs Türk tarafı işte federas- yon istemiyor gibi şüpheler dağılmıştır ve Kıbrıs Türk tarafı olarak kanımca olumlu bir çizgideyiz. Olumlu bir çizgideyiz yalnız bu olumlu çizgiyi devam ettirmemiz lazımdır. İnandırıcı olmamız lazımdır. Eğer ayda 30 gün varsa ve ayın 29 gününde başka şeyler söylerseniz, ayda bir gün de federasyondan yanayım dersiniz inandırıcı ola- mazzınız. Her konuda olduğu gibi dış politikada da, poli- tikada da istikrar esastır. Federasyon tezi bir Kıbrıs Türk tezidir. 74'ten sonra garantör Türkiye ile gelişt- tirilmiş bir tezdir ve bu tezde ısrarlı olduğumuz oranda inandırıcı olabileceğiz. Unutmam, yakın geçmişte oldu, Strazburg'ta parti başkanları olarak Rum parti başkan- larıyla bir araya geldik yakın geçmişte ve Kıbrıs Türk parti başkanları olarak Rum parti başkanlarına Kıbrıs Türk tarafının federasyon istediğini anlatmaya çalışı- yoruz, üst düzey anlaşmalara bağlı olduğumuzu anlatmaya çalışıyoruz, tam o günlerde Sayın Cumhurbaşkanı Türkiye'de verdiği konferanslarda federasyonun mümkün olmadığını söyledi. Bu Strazburg'a kadar yansıdı ve biz parti başkanları olarak zorda kaldık.

Yani istikrarlı olmak, her zaman benimsenen, başta saptanan politikayı her zaman izlemek gerekir. Sayın Cumhurbaşkanı New York'ta federasyonu savunurken Sayın Eroğlu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde federasyon karşıtı demeçler vermesi Sayın Cumhurbaşkanını rahatsız ediyor. "Arkadan hançerleniyorum" diyordu ve yakınıyordu. Aynı duruma Strazburg'ta biz düştük.

Dr. DERViş EROğLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sen hariç, sen federasyonu savunmadın.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Rum parti liderlerine Kıbrıs Türk tarafının federasyon istediğini anlatmaya çalışırken Sayın Cumhurbaşkanının ters yönde federasyona karşı Türkiye'de verdiği konferanslarda konuşması bizi oldukça zorda bırakmıştı. O nedenle bu gelinen aşamada bu olumlu çizgiyi devam ettirmek koşuldur. Bu olumlu çizgiyi, federasyon çizgisini devam ettirebildiğimiz oranda inandırıcı olabileceğiz diye düşünüyorum. Kıbrıs Rum tarafı tek başına bütün Kıbrıs adına, Avrupa Birliğine girememelidir. Bunu başaramamalıdır Kıbrıs Rum tarafı. Buna hakkı yoktur. Yetkisi de yoktur. Fakat Kıbrıs Türk tarafı olarak biz Kıbrıs'ın bütünü, geleceğin Avrupa Birliğinde gördüğümüzü daha açık, daha net ve daha yüksek bir sesle söyleyebilmeliyiz.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Tamam da nasıl gireceğiz onu anlat bakalım.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla)- Evet, yani, daha bir cesaretle, biz de Kıbrıs Türk Tarafı olarak, Kıbrıs'ın bütününün geleceğini Avrupa Birliğinde görüyoruz diyebilmeliyiz. Sayın Denктаş, Birleşmiş Milletler genel sekreterine yazdığı, 21 Kasım tarihli mektupta diyor ki, biz, Gali Düşünceler Dizisindeki prosedüre uymaya hazırız. Yani, bir anlaşma olsun, anlaşma olduktan sonra Avrupa Birliğine giriş konusu iki halkın, ayrı ayrı onayına sunulsun, referandumla onayına sunulsun ve bilâhare Avrupa Birliğine girilsin biçiminde bir prosedür vardır Gali Düşünceler Dizisinde. Sayın Denктаş 21 Kasım tarihli mektubunda, bu prosedüre Kıbrıs Türk Tarafının uymaya hazır olduğunu genel sekretere duyurmaktadır. Bu da olumlu bir yaklaşımdır. Fakat, bu yaklaşımı biz duyuramıyoruz. Sayın Denктаş, Butros Gali'ye yazdı ama orda kaldı. Bunu geliştirmek lâzımdır. Bunu yaymak lâzımdır. Bunu yüksek sesle söylemek lâzımdır. Cesaretle söylemek lâzımdır. Bir yerde, bu konuda meydanı Kıbrıs Rum Tarafını boş bırakmamak lâzımdır ve Kıbrıs Türk Tarafı Avrupa Komisyonu ile temas kurmaktan kaçınmamalıdır. Bu konuda ben, Kıbrıs Türk Tarafında bir çekingenlik görüyorum. Avrupa Komisyonu ile Kıbrıs Türk Tarafı temas ederse sanki olumsuz birşeyler olacak, kıyamet kopacak gibi bir yaklaşım vardır. Kıbrıs Türk Tarafının bu yaklaşımı terketmesi ve Avrupa Komisyonu ile da temas kurmaktan çekinmemesi gerekir. Parlamentomuz, bu önemli konuya daha çok zaman ayırmalıdır. Çünkü, konu hepimizi ilgilendiren bir konudur. Toplumun geleceğiyle ilgili bir konudur. Kafa kafaya vererek bu konuyu, enine, boyuna, derinlemesine tartışmamız lâzımdır. Buna ihtiyacımız vardır, büyük ihtiyacımız vardır ve kuşkusuz Ankara'da da konunun özel olarak ele alınmasında, tartışılmasında, değerlendirilmesinde büyük yarar görüyorum. Hükümette olduğumuz bu on bir on iki aylık dönem içerisinde birşey dikkatimi çekti. Bunu bir şikâyet olarak dile getiriyorum,

Meclis Kürsüsünden dile getiriyorum. Sayın Cumhurbaşkanı toplumsal bir sorunla, toplumsal bir olayla karşı karşıya geldiği zaman hemen bir demeç patlatıyor. Fakat o konu, o olay Hükümetin gündeminde midir, Hükümet bunu görüşüyor mu, görüşmekte midir, sonuçlandırdı mı, sonuçlandırmak üzere midir, ona bakmadan kendi görüşünü pat diye kamuoyuna söylüyor. Tabii böyle durumlarda Hükümet zorda kalıyor. Örneğin, bankalar konusunda verdiği demeç Hükümeti zorda bırakmıştır. İskân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal yasasıyla ilgili demeci Hükümeti zorda bırakmıştır. Hele, bir derneğin genel kurulunda, ya bu işi yaparlar, ya da giderler biçimindeki yaklaşımı bizi epey zorda bırakmıştır. Eşel-Mobil konusunda verdiği demeç, çalkantılara neden olmuştur.

Hatta, ekonomik ve sosyal konseyi bazı sendikalar bu demeçten ötürü boykot etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı Anayasamıza göre Bakanlar Kuruluna Başkanlık yapabilir. Gelip Bakanlar Kuruluna görüşlerini aktarabilir. Ama bu şekilde olaylar karşısında kendi görüşünüz Hükümete aktarmadan önce kamuoyuna duyurması, demeçler vermesi, değerlendirmeler yapması kanımca doğru değildir. Bunu içtenlikle bu kürsüden dile getirmek istedim.

Konuyu fazla uzatmak istemiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı Nisan'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday olmayacağını belirtiyor. 1973'ten 1995'e kadar yeni 22 yıl Sayın Cumhurbaşkanı en üst makamda görev yapmıştır. Nisan'dan sonra oturup anılarını yazacak mı bilmiyorum. Yazarsa iyi olur, gelecek kuşaklara deneyimlerini aktarmış olur, önerileri de. Tabii ki öz eleştirisini yapacak mı, onu da bilemem fakat şunu söylemeden edemeyeceğim. Çoğulcu sistem içinde Sayın Cumhurbaşkanı bütün partilere eşit uzaklıkta durmasını bilemedi. Uzun yıllar Ulusal Birlik Partisini tuttu ve diğer partilere karşı tavır geliştirdi. Şimdi Demokrat Partiye daha yakındır. Eğer Sayın Cumhurbaşkanı başından bütün partilere eşit uzaklıkta durabilseydi, sanırım toplum geçirdiği sıkıntıları, bunalımları

geçirmeyebilirdi. Ya da daha az sıkıntılı biçimde demok-
ratik sürecini yaşayabilirdi. En üst, en tepede oturan
kişinin parti tutması, toplumun demokratik gelişiminde
olumsuz bir öge olarak ortada durmaktadır. Tabii eğer
Sayın Cumhurbaşkanı görevden ayrıldıktan sonra olsun parti-
lere eşit uzaklıkta durabilirse bilgi, deneyim ve biriki-
minden toplum yararlanabilecektir diye düşünüyorum ve
saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özgür.

Söz sırası Sayın Atakol'da. Buyurun Sayın Atakol.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli
milletvekilleri; Kıbrıs konusuyla ilgili görüşmeleri Sayın
Cumhurbaşkanının yürüttüğü bir gerçektir. Ancak gerçek
olan diğer bir husus da bu görüşmelere Hükümetin fiilen
katılmış olmasıdır ve bu görüşmelerde Hükümetin görüşlerini
ve etkinliğini ortaya koymasındır.

Bilindiği gibi, Sayın Cumhurbaşkanı Kıbrıs konusuyla
ilgili yapmış olduğu bütün görüşmelere başta Başbakan
Yardımcısı Sayın Özgür olmak üzere, Dışişleri Bakanı
ve Hükümetin diğer yetkilileri katılmaktadır.

Onun için biz, Kıbrıs konusunu ve dış politikayı, izninizle Dışişleri Bakanlığı Bütçesinde ayrıntılı olarak ortaya koyacağız ve görüşlerimizi bu bütçe görüşmesi sırasında, partimizin görüşlerini de en ayrıntılı bir şekilde dile getireceğiz. Sayın Özgür'ün söylediği, temas ettiği bir noktaya değinmek istiyorum. Sayın Özgür konuşmasında, olumlu bir noktaya gelindiğini iddia etmiştir Kıbrıs konusuyla ilgili olarak. Biz, Sayın Özgür'ün bu iddiasına katılmıyoruz, katılmak mümkün değildir. Son bir yıl içerisinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine büyük baskılar yapılmıştır. Avrupa Birliği Mahkemesi Kararı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine büyük bir ambargo getirmiştir. Arkasından İngiliz Mahkemesinin Kararı vardır ve bunun yanında bu baskılar, çeşitli çevrelerden, gerek Birleşmiş Milletlerden, gerek başka çevrelerden devam etmektedir ve edeceğe de benzemektedir. Onun için bu hükümetin Kıbrıs konusunu olumlu bir noktaya getirdiğini iddia etmek, tamamen asılsız bir iddidadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben bu kısa konuşmamda, Cumhurbaşkanlığı makamı ile Anayasa ilişkilerine kısaca değinmek ve bununla ilgili bir öneri yapmak düşüncesindeyim. Anayasa ve hukukun geçerli olduğu demokratik ülkelerde, Cumhurbaşkanlığı makamı hiç kuşkusuz en Yüce makamdır. Bu makamın yıpranmaması ve saygınlığını koruması, o ülkenin saygınlığı açısından önemli ve gerekli olduğuna inanmaktayız. Ancak bizim ülkemizde bunun arzulandığı düzeyde gerçekleştiğini söylemek mümkün değildir. Sırasıyla 1975 ve 1985 Anayasalarıyla oluşan Devlet Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı makamının, zaman ve zaman hükümet ve siyasal partilerle bir sürtüşme ve huzursuzluk ortamı içerisinde bulunduğu bir vakiydir. Bu

sürtüşmenin sorumluluğunu kişilere veya bir partiye mal etmek gibi bir düşüncem yoktur. Meselâ, benim gördüğüm kadarıyla, Anayasamızın çarpıklığından kaynaklanmaktadır. 1985 Anayasamız, Cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesini öngörmektedir. Aynı zamanda Anayasamız, parlamenter sistemi, diğer bir deyişle siyasal partiler demokrasisini öngörmektedir. Parlamenter sistemlerde Cumhurbaşkanı Meclis tarafından seçilmektedir. Bu sistemde, yani parlamenter sistemde Cumhurbaşkanının görevleri sınırlıdır. Cumhurbaşkanının protokoller ve seremonial görevleri vardır. İçte ve dışta devleti temsil etmektedir. Meclisten gelen yasaları onaylar veya tekrar görüşülme üzere Meclise iade eder. İcra yetkisi de yoktur. 1985 Anayasamıza baktığımızda, üç aşağı beş yukarı Cumhurbaşkanının görevleri, biraz önce söylediğim parlamenter sistemdeki görevlerin aynısıdır. Oysa bizim Anayasamıza göre Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilmektedir. Ama parlamenter sistemde öngörülen yetkiler dışında, kayda değer bir yetkisi de yoktur. Burda bir çarpıklık vardır ve bu çarpıklığın mutlaka düzeltilmesi gerekir, bu anomalinin düzeltilmesi gerekir.

Bu çarpıklığın ve anomalinin neticesi, konuşmamın başında ortaya koymaya çalıştığım tartışmaya neden olmaktadır. Anayasanın bu çarpıklığının giderilmesi zamanının geldiği görüşünde ve inancındayım. Bu sistem devam ettiği sürece Cumhurbaşkanlığı ve siyasal partiler, makamlarında kimler olursa olsun, bu sürtüşme ve huzursuzluklar devam edecektir. Halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanından, vatandaş Anayasamızda öngörülen yetkilerden daha çok yetki kullanması talebinde bulunmakta ve bunu zorlamaktadır. Bundan daha doğal birşey de olamaz. Vatandaş oy verdiği kişiden, hangi makamda olursa olsun, haklı olarak bir beklentisi vardır. O kişiden sorunlarının çözümüne yardımcı olmasını talep etme hakkıdır. Bu durumda olan bir Cumhurbaşkanı elbette istese de, istemese de zaman be zaman hükümetle ve dolayısıyla siyasal partilerle bir sürtüşme ortamı içerisine girmesi doğaldır ve kaçınılmazdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasamızın çarpıklığı veya bazı konulardaki yetersizliği sadece Cumhurbaşkanlığında değil, cezaların tahsilinden tutun, Meclisin çalışmalarına kadar pek çok konuda yetersiz kalmaktadır. Bu yetersizlikler nedeni ile yasa koyucuları bazı yasaların yapılmasında dahi zorlanmaktadır. Devlet etkinliği açısından, vatandaşı haksızlığa karşı koruma açısından, Anayasamızın gerçekten gözden geçirilmesi gerekir ve önerime geliyorum:

1995 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra, siyasal partilerin bir araya gelerek, bu konuda bir çalışma başlatmaları ve 2000 yılına, her alanda demokrasi ve hukukun üstünlüğünü sağlayacak, çağdaş bir Anayasa ile girelim.

Benim dileğim ve temennim budur. Teşekkür eder, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atakol. Söz sırası Sayın Akıncı'da. Buyurun Sayın Akıncı.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Önerileriniz yok Sayın Atakol.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa)(Yerinden) - Ben siyasal partiler tartışsın diyorum.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; herşeyden önce bir dileğimi ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Dün yer alan bütçe görüşmelerinde kanımca çok yararlı bir hizmet gerçekleştirildi ve naklen yayın, ilk kez Meclisten televizyon ekranlarına aktarılabilirdi. Bu yayının artarak sürdürülmesini temenni ediyorum, çünkü bu teknik olanak mevcut. Meclisten bu yayın yapılabilir. Bu yapıldığı zaman öyle inanıyorum ki gerek halkımızın, gerekse milletvekillerimizin konular üzerindeki ilgileri de artacaktır, yoğunlaşacaktır ve bu da sonuç itibarıyla halkımız için hayırlı bir hizmet olacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Bütçesi ile ilgili olarak dört-beş noktaya temas etmek düşüncesi ile söz istedim. Sayın Özgür'ün konuşmasından sonra, konuşacağım noktaların sayısında biraz artış olacak. Herşeyden önce bizim ülkemizde yıllardan beri yaşadığımız temel çarpıklık, Cumhurbaşkanlığı açısından temel çarpıklık liderlik kavramı ile Cumhurbaşkanlığı, demokratik Cumhurbaşkanlığı anlayışının birbirinin içine geçmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Normal bir toplulukta, demokratik geleneklerin yerleşmediği toplumlarda güçlü kişiler, lider vasfı da varsa o toplumun başında uzun yıllar kalabilirler ve toplumlarını şu veya bu yöne doğru yönlendirebilirler, çekip götürebilirler. Hele hele o ülkelerde yeterli iletişim olanakları yoksa, toplum bir kapalı toplum hüviyetinde ise bu süre uzar uzar ve gider. Şimdi biz de 1974 sonrasında özellikle başlayan bir demokratik süreç oldu. Bunu kesinlikle küçümsemiyorum. Gerçi yatsınamaz bir gerekliliktir ki, tam anlamı ile, gerçek anlamı ile bir demokratik düzen yerleştirebilmiş değiliz. Daha almamız gereken epeyi mesafeler var. Zaman zaman dile getiririz. Daha tam anlamı ile sivil toplum demokrasisine ulaşmadık. Onun kurumlarını yerli yerine oturtamadık, demokratik teammüllere, demokratik geleneklere tam anlamı ile uyum sağlayamadık. Hala daha bazı şeyler vardır ki gündemimizde tabu olarak nitelendirilir. Onların üzerine aman dokunma elin yanar anlayışı hakimdir. Bazı çevrelerde en asından hakimdir. Böyle bir yapı içerisinde konulara yaklaşıyoruz. Şimdi bizim Cumhurbaşkanlığı Bütçesini konuşurken o makamda oturan kişiden, bağımsız olarak olayı ele almamız olanaksızdır. Çünkü Sayın Denktaş, 1973'den sonra değil 1950'lerden itibaren bu toplumda varlığını sürdüren önemli bir şahıstır. Ve Sayın Denktaş Kıbrıs Sorunu ile olan özleşmişliği nedeni ile tarihten gelen, yakın tarihimizden gelen bir ağırlığa da sahiptir. O kadar da günlük olaylarda bile her konuda kendini söz söylemeye mecbur hisseden bir noktaya gelmiştir, yıllar içerisinde. Şimdi Allah uzun ömür versin Sayın Cumhurbaşkanımıza. Ancak bu görevdeki süre itibarı ile olaya baktığımızda da gene demokrasi açısından da ortada bir terslik vardır. Geçenlerde bir bilançosunu çıkardılardı gazetede. Bu çok yakın bir zamanda değildi. Ama Sayın Cumhurbaşkanımızın tekrar edeyim Allah uzun ömür versin. Ama bugüne kadar 3,5 tane Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, 20, 30 tane Amerikan Devlet Başkanı, bilmem kaç tane Başbakan, kaç tane bakan, kaç tane hükümet eskitti.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Kanuni Sultan Süleyman'ın rekorunu kılabilecek zannederim.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Şimdi bu demokratik gelenekler ve demokratik anlayış bakımından yanlıştır. Bunun demokratik düzenlerde önlemleri vardır, önlemleri alınmıştır. Örneğin Amerika Birleşik Devletlerinde başkanlar iki dönem için seçilirler, üçüncü bir döneme girmeye hakları yoktur. Bir dönem girerler. 4 yılın sonunda... hem 5 yıl da değildir orda. 4 yıldır. İkinci bir 4 yıl yapma hakları vardır. Ama o 8 yılın sonunda allame-i cihan olsalar çok üstün niteliklere, yeteneklere bile sahip olsalar görevleri sona erer ve yerlerine başkalarının gelme kapısı açılır. Biz 1975 Anayasası hazırlanırken bu konuda çok uğraş verdik. O dönemde Kurucu Mecliste bulunmaktaydık veya 7 yıl süre ile bir defaya mahsus bir dönem olmasını ya da beşer yıldan 2 dönem olması sorunu da epeyi tartışmalar yaşandı o dönem Kurucu Mecliste. Ve nihayet aklı selim galebe geldi. O günlerde birtakım değerli hukukcuların da katkıları ile o Mecliste bulunan iki dönemle sınırlandırılmıştır.

Ama ne oldu? Yeni bir Anayasaya gelindiğinde, 1985'te o alınan demokratik önlem, bu kez değiştirildi ve sınırsız, süresi olmayan bir duruma getirildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kişiler bir görevde normalin çok ötesinde süre ile kaldıkları zaman, gerçekten öyle bir noktaya gelirler ki, artık toplumlarına yeterince hizmet üretemezler ve orada bir yıpranma süreci başlar. Bir yüz eskimesi olur, bir isim eskimesi olur. Bunu şimdi son zamanlarda Sayın Cumhurbaşkanımız kendi dilinden ifade etmeye başlamıştır. Kendisi de bunun bilincindedir ve bunları söylemektedir. Kıbrıs Sorunu ile özdeşleşmiştir dedik Cumhurbaşkanı. Doğrudur. Çünkü yıllardan beri görüşmecimizdir ve 1950'lerden gelen ağırlığı nedeni ile de anayasal yetkisi olmasa da, bu konularda en yetkili kişidir. Bu da bilinen bir gerçektir. Ancak o tarihten gelen veya yakın zamandan gelen ağırlık nedeni ile, birtakım uyulması gereken kurallara da uyulmamaktadır, bu yönde de özen gösterilmemektedir. Örneğin; Rum tarafında da bir başkan var, bir Cumhurbaşkanı var, o da halk tarafından seçilir. Ama Kıbrıs Sorununda partilerin katıldığı, Ulusal Konsey adını verdikleri bir de mekanizma vardır ve orada oturuluyor, konuşuluyor, kendi bakımlarından ulusal politikaları orada biçimleniyor. Bizde böyle bir mekanizma yok. Biz bu konuda Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak defalarca çağrıda bulunduk, artık bu çağrılarını da farkında iseniz yapmaz olduk, tekrarlamaz olduk, çünkü olmadı. Yıllarca bunu talep ettik, ancak bir türlü böyle bir oluşuma bizim ülkemizde gidilmedi veya gidilmek istenmedi. Ama bundan zararlı çıkan, öyle sanıyorum, öyle inanıyorum ki ne partilerdir teker teker, ne de Sayın Cumhurbaşkanının şahsıdır. Toplumdur. Bir bütün olarak toplumdur. Şimdi eğer bizde böyle bir mekanizma oluşmuş olsaydı, örneğin; Sayın Cumhurbaşkanı Genel Sekreter Gali ile gitti, görüştü. Hemen bu ülkeye geldiğinde bu Ulusal Konsey, bu parti başkanlarından oluşacak Konsey bir araya gelirdi, eğer Mecliste oturumlar yapılması, güç idi ise, daha küçük bir organda bir araya gelinirdi ve bunlar enine boyuna konuşulurdu. Hatta Genel Sekreter Gali ile görüşmeden sonra da değil, gitmeden önce, Genel Sekreterle buluşmaya gitmeden önce ve Rum Yönetimi Lideri Kleridesle o beş tane gayriresmi görüşmeye, buluşmaya da gitmeden önce, bu türden toplantıların yapılarak bir araya gelinmesi elbette yararlı olurdu. Ama yeri gelmişken ifade edeyim. Kleridesle gidildi, görüşüldü. Ondan sonra basının önünde Sayın Cumhurbaşkanı partilerimize bilgi verdi. Basının önünde. Açıklamalarını yaptı, basın yayın mensupları odasında, herşeyi anlattı bitirdi, onlar çıktı gitti, ondan sonra işte şimdi de siz sövlevin hakalım.

Sayın Cumhurbaşkanı ile yapılan en son partiler görüşmesinden manzara budur. Ve bu manzara yanlıştır, bu tutumlar yanlıştır. Kıbrıs Sorunu ile ilgili birçok kereler bu kürsüden söz aldım. Bugün de bütçenin geneli hakkında yaptığımız konuşmalarda da etraflıca üzerinde durduk. Dolayısıyla bugün tekrar bu konuda ayrıntıya girerek zamanınızı almak istemiyorum. Öyle inanıyorum ki, ne yapılması gerektiği hakkındaki parti görüşlerimiz çok net, çok ayrıntılı olarak ortadadır. Gerekirse Dışişleri Bakanlığı Bütçesi tartışılırken daha da ayrıntıya giren konuşmalar yapmamız mümkündür.

Bir başka noktaya değinmek istiyorum Cumhurbaşkanlığı ile ilgili olarak. Kıbrıs sorununda özdeşleştiği gibi iç politik meselelerde de maalesef taraf olmuştur. Benden önce konuşan konuşmacıların da değindiği gibi, kimi zaman ÜBP'nin başında gördük Sayın Denktaş'ı, kimi zaman yanında gördük. Ondan sonra bir baktık ki köprüler atılmış, bu defa en büyük düşman ÜBP olmuş. Başka bir parti kurdurulmuş Demokrat Parti de Sayın Denktaş, DP ile biraraya gelmiş hatta seçimler arifesinde DP'ye üyelik başvurusunda bulunmuş, bulunabilmiş. Şimdi tabii ki eğer bir tek parti ile adı ister ÜBP olsun ister DP, ister CTP ister TKP bunu partileri katarak söylüyorum, bütün partileri. Herhangi birini ayırmadan söylüyorum. Eğer belli bir noktadan itibaren ki nedir o nokta? Partilere üye olma hakkı var. Cumhurbaşkanlarının partilerden aday çıkma hakları var bizim sistemimize göre. Ama seçildikten sonra iş orda noktalanmalı. Seçildim, şimdi bir hükümet, şimdi muhalefet var. Hükümette ve muhalefette ayrı ayrı partiler var. Ben kendimi yalnız bir tek parti ile özdeşleştiremem. Cumhurbaşkanı olarak bütün partilere elbette eşit mesafede bir konuma süratle geçmesi. Geçebilmesi gerekir Cumhurbaşkanlarının genel olarak bizim gibi sistemlerde. Hele bizim gibi ülkede ki toplumsal ulusal mücadelenin var olduğunu söylediğimiz, hala daha Güneyle bir ateşkes durumunun sürmekte olduğunu bildiğimiz, yaşadığımız bir ülkede Cumhurbaşkanı katı, her partinin, her partililerin tarafsız tavır

görebileceği ve toplumsal meselelerde gerektiğinde gidip başvurabileceği, danışabileceği, toplumu kucaklayan bir makam olması gerekir. Bizde bu makam böyle olmamıştır. Çok net olarak söylemek gerekir. Olmamıştır, olamamıştır. Bir gün başka parti, bir gün başka parti ile yakınlıklar kurulmuştur. Bundan sonra ne olacağı da belli değildir sayın milletvekilleri. Şimdi... yani bu noktada şunu söylemek istiyorum. Bir zamanlar Sayın Eroğlu idi başbakan, Sayın Eroğlu idi Sayın Denктаş'ın tuttuğu veya kurduğu partinin lideri. Sayın Denктаş Sayın Eroğlu'na kefil olmakta idi. Bunlar yaşandı, hatırlanan olaylar, taze olaylar. Şimdi Sayın Atun'la el eledir. Yarın bir başkası ile elele olabilir. Bu dostluklar da politikada kalıcı olmuyor. O nedenle bugün birlikte olunan partinin bile belki de en başında o partinin Cumhurbaşkanı olayını toplumda olması gereken konuma oturtmak için belki tüm partilerden de daha fazla özen göstermesi gerekir. Bugün birlikte olduğu partinin bile hepimizden daha fazla özen göstermesi gerekir diye düşünüyorum.

Sayın arkadaşlar; başkanlık rejimi ile ilgili tartışmalara da bir nebze değinmek istiyorum. Ülkemizde özellikle son zamanlarda parlamenter rejim iyi değil, iyi çalışmamaktadır. Başkanlık rejimi geçirilmelidir şeklinde bir kampanya körüklenmek istenmektedir.

Çünkü bu kampanya başlatılmıştır. Başlatılmıştır demek, şu an için başlatılmıştır veyahut da başlatılmak isteniyor demek yanlış, çünkü başlatılmış durumdadır. Bu önümüzdeki aylara kadar, Nisan-Mayıs ayına kadar hangi noktalara doğru seyredecektir veya körüklenecektir, bunları hep birlikte göreceğiz.

Bu noktada benim söylemek istediğim şudur: Biz Toplumcu Kurtuluş partisi olarak Başkanlık Rejimine, Başkanlık Sistemine bir önyargı içerisinde yaklaşmamaktayız. Belki uzun yıllar önce bir önyargımız vardı. O da kendi toplumumuzdan, toplum gerçeklerimizden kaynaklanan sıkıntılardan dolayı. O biraz evvel bahsettiğim liderlik kavramından dolayı, güçlü kişi ve örgütsüz toplum, kurumlaşmamış toplum konumundan dolayı, yapımızdan dolayı olumlu yaklaşılmadık, Başkanlık Rejimine geçmiş yıllarda. Türkiye'de de yaklaşılmadığını söyleyenler vardır ve bunun örneğini verirken, bu tartışmalar içerisinde demektedirler ki; Türkiye'de bir padişahlık geleneği var, onun için istememektedirler. Bizde padişahlık yoktur ama bizde de başka gelenekler var. Bizde de bu söylediğim liderlik anlayışı ve kavramı var ve yıllar içerisinde bunun gelişmişliği var. Başkanlık Rejimini enine boyuna tartışalım ama ne zaman ve nasıl, hangi koşullarda? Başkanlık Rejimini eğer kişiye endekslerseniz ve aman Sayın Denktaş, bu görevde kal ve gel bu sistemi Başkanlık Rejimine çevirelim ve göreve devam et. Şimdi bu beyanatı veren politik şahsiyetler de çıktı, bu beyanda bulunan bazı kuruluşlar da çıktı. O nedenle bu noktaya aydınlık getirmek ihtiyacını hissettim. Rejimler kişilere endekslenemez, sayın milletvekilleri. Rejimler toplumlara endekslenir ve eğer Cumhurbaşkanlığı

seçimine dört beş ay kala, böyle bir konuyu gündeme getirip aman filân kişi kalsın ve bu rejimi ona uyduralım noktasına getirirseniz en büyük hatayı yapmış olursunuz. O nedenle toplum bu aşamada bu konuyu serinkanlı tartışacak durumda değil. Bitsin Cumhurbaşkanlığı seçimleri eğer toplumsal bünyemiz bunu zorunlu kılıyorsa, bu yönde ciddi gündeme konmasını isteyen ve tartışmayı isteyen kuruluşlar devam edecekse, bunları istemeye, yani bir kişiden dolayı istemiyorlarsa ve toplumsal bir ihtiyaktan dolayı istiyorlarsa, o zaman bunları oturalım, tartışalım. Bunun gibi daha meselelerimiz de var, onları da oturalım, tartışalım. Ama bu konuyu bir kişiye endeksleyerek ele almak, hataların en büyüğü olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim değinmek üzere not aldığım birkaç husus bunlardı Sayın Özgür'ün konuşmasına kadar. Sayın Özgür'ün konuşmasından sonra, bazı notlar aldım. Bunları da değerlendirmek istiyorum. Herşeyden önce şunu söyleyeyim. Sayın Cumhurbaşkanı ile CTP arasında bir diyalog olması şart. Bir hükümet ortağının olumlu bir diyalog içerisinde olma gereksinimini anlayışla karşılarım. Ancak, bu diyalog nedeni ile birtakım gerçeklerin de çarpıtılmasını anlamam, anlayamam. Bunun doğru bir tavır olduğuna inanırım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Özgür konuşmasında Denктаş'ın çözüm istemediğini ama UBP redci politikası dolayısıyla hançerlediğini Sayın Denктаşın ... Ama UBP ile Denктаş arasında Kıbrıs Sorununa dönük , Kıbrıs Sorununa bakış açısına dönük bir ayrılık getirmeye özen gösterdi bu kürsüden Sayın özgür. Şimdi insafli davranmak gerekir. UBP hem Denктаş'ın söylediklerini tekrar etti. Hep Sayın Denктаş ne dediyse federasyon hakkında veya başka konularda onları tekrarladı. Zaten yıllarca UBP-Denктаş, UBP-Denктаş diyen da bizler değil miydik? Denктаş UBP iktidarı, Denктаş UBP politikası. Sonra gün geldi Sayın Denктаş ile Sayın Eroğlu arasına kara kediler girdi. Ve bu kara kedi olayı da Kıbrıs Sorunu dolayısıyla girmedi. Bunu Sayın Özgür de bilir. Yine de bu kürsüden bu şekilde bir takdim yapmasını ben doğrusu yadırgamadım. Yani bugünkü koalisyon ortaklığı bu tür gerçek çarpıtmalara neden olmamalı, diye düşünüyorum. Şimdi federasyon Kıbrıs Türküne mezardır. Ya da o da tek taş...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Tam yansıtmıyorsunuz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Tek taş verilmez.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Ben Strazburg olayını örnek verdim.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - O konuya de değinceğim. Onu ayrı bir not aldım. Strazburg konusu ile New York bağlantısını kurdunuz. Ona da değineceğim.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Hayır ama Sayın Denктаş çözüm ister de, bunlar istemez diye bir cümle kullanmadım.

BAŞKAN - Sayın Özker Özgür lütfen.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Şimdi Sayın Denктаş'ın görüşmeciliğe geri dönmüş olmasını bile, yani yeni hükümetinizin içinde DP ile CTP'nin, UBP'nin de çözüm istemediğine bağladınız.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Evet.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Şimdi Yani Sayın Denктаş'ın görüşmecilikten ayrılmasının bir politik manevra olduğunu bilmiyor musunuz? Yani bunları gerçek olarak değerlendirelim. Bu kürsüden bu yüce parlamentonun çatısı altında, sanki Sayın Denктаş görüşmecilikten ayrıldıydı gerçekten da yeni hükümet oluştu, yeni hükümet çözüm taraftarı. UBP istemediydi bu çözümü onun için Sayın Denктаş görüşmeciliğe geri geldi.

Bakın Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Denктаş, Sayın Cumhurbaşkanı çok net olarak Sayın Eroğlu ile hangi noktada ayrıldığını yazılı olarak demeçlerinde yansıtmıştır. Ben bunları kestim ve sakladım. Çünkü bir yönü ile gerek bizi gerek CTP'sini ve bu ülkenin demokrasisini ilgilendirdiği kesindir ve sakladım. Sayın Denктаş'ın çok net bir beyanı var. "Eğer Sayın Eroğlu beni dinlemiş olsa idi ve bu ara seçimlere girmemiş olsa idi, aramızda hiç sular bulanmazdı" diye bir beyanı var. Ne Kıbrıs Sorunu, ne ideolojik meseleler ne şu ne bu. O ara seçimler olayına TKP ile CTP'yi dışarda tutacak bir formülle, işte bilinen bazı başka partilere girip de o 50 sandalyeyi tamamlamış olmaları demokrasinin bu ülkede kurtarılması olarak değerlendirdi Sayın Denктаş muhalefette olacaktı. Ve bundan dolayı Sayın Eroğlu ile arası bulanmış. Tabii ombudsman meselesi var, başka meseleler. Onları da sıralayabiliriz. O benim görevim değil. Aralarındaki sorunları kendileri biliyor. Elbette Sayın Eroğlu'nun yaptığı politik eylemler de zemzem suyunda arınmış değildir. Onu da belirtmek lazım.. Sık sık eleştirdik Sayın Eroğlu'nu da. Bir hükümet başkanı olarak zamanında ve bu Meclisi tek partili bir çatı haline getirdiğinin de eleştirisini yaptık. Ancak bunlar geride kalmıştır. Ben bir anımsatma yapmak için söylüyorum. Yani bu Meclis çatısını tek partili bir çatı haline getirmek ne kadar sakat, yanlış idi ise yapay muhalefet olgusu ile de bu Meclisi doldurmaya çalışmak ki o da Sayın Denктаş'ın tavrı idi. O da sakat bir yaklaşımdı ve demokrasi ile uzaktan yakından bir ilişkisi, bir bağı kurulamazdı.

Ancak Sayın Eroğlu ile Sayın Denктаş arasında bu türden sorunlar vardı. Bunları yinelemekte yarar var. Kıbrıs Sorunu dolayısıyla aralarında büyük fark olmadı yıllar içerisinde. Belki bundan sonra oluşur, bilmiyorum. Ama bu yıllar içerisinde aralarında büyük, ciddi bir fark olmadı. Bu arada hançerleme konusuna da değinmek lazım. Biz federasyonu Strazburg'ta görüşürken, Sayın Denктаş'ın bir beyanatını, federasyon olmaz şeklindeki bir beyanatından bahsetti Sayın Özgür ve New York'a atıfta bulundu. İşte ben New York'ta federasyon konuşurum, Sayın Eroğlu arkadan bağıırır tek taş verilmez, ve ondan dolayı beni sıkıntıya soktu. Halbuki Sayın Cumhurbaşkanı yine bizim de hazır bulunduğumuz parti başkanları toplantısında şunu söyledi. Sayın bağıırsın, iyidir. O ne kadar bağıırsa, o kadar iyidir. Bunu da bize söylemiştir. Bizim savunduklarımızın, yani kendisi savunur göründüklerini aynı paralelde destekleyen, bizlerin tavırlarının yanlış olduğunu söyledi bir kaç kez Sayın Cumhurbaşkanı. Bunları unutm,ayalım. Yani hançerleyen bizler olduğunu söyledi yıllarca. Yazdı, çizdi, beyanatlar verdi.

Bir noktaya daha değinmek istiyorum. Sayın Özgür bilmezlikten geldi bu kürsüden, onu da yadırgadım. Bu Meclis Kararının Ağustos'ta alınmasında kimler etkili oldu, Sayın Cumhurbaşkanının rolü var mı, yok mu? Bunu soru sordu. E, vardır Sayın Özgür, bunu misiniz? Yani bir Başbakan Yardımcısı olarak bu Meclis Kararının Ağustos 29'da çıkan bu Meclis Kararının Sayın Cumhurbaşkanımızın yönlendirmesi ile, arzularına uygun olarak geçtiğini bilmez misiniz? Yani bunu nasıl havada soru olarak bırakırsınız, bunu anlamak mümkün değildir. Ay şekilde Güven Artırıcı Önlemler...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)-
Parlamento geleneklerine pek uymaz da onun için.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Uymaz tabii, o ayrı ama, bunlar da gerçek. Yaşanan gerçekler bunlar. Şimdi ılımlı davranışlarınızı anlıyorum. Bir diyalog, benimsiyorum. Olacak diyalog. Ama bu diyalog gerçeklerden taviz verme pahasına olmamalıdır Sayın Özgür. Benim, bunun altını çizmek ihtiyacını duydum ve bu notları da konuşmanız sırasında derledim. Onun için üzerinde duruyorum. Çünkü ömenlidir.

Bir nokta daha var. Güven Artırıcı Önlemler; yanıtlanmasının geç kalındığını düşünen bazı milletvekilleri var, var olabilir. Burda da bir gerçeği atlama görüyorum. Sayın Özgür'ün beyanatı var bu konuda. Açık ve net olarak beyanı var ki geç kaldık. Biraz daha erken olabilirdi diyen beyanı var ve gelişmeler onu gösterdi ki, daha sonra kabul etmez görüldüğümüz birtakım şeyleri kabul ede ede, ede ede bir noktaya geldik ama, o momenti gerçekten kaçırdığımız için de, bir noktada kaçırdığımız için de suçlu sandalyesine oturtular bizi. Yani 24 saatlik fark meselesi değildir bu sadece. O momentin kaçırılmış olmasıdır. Ancak, şu görüşünüze katılıyorum. Güven Artırıcı Önlemler olgusundan tren tamamen kaybedilmiş değildir, kaçırılmış değildir. Eğer Rumun da niyeti varsa, Rum yönetiminin de niyeti varsa Güven Artırıcı Önlemlerden işe başlamak mümkündür ve bu konudaki politikamız da doğrudur. Güven Artırıcı Önlemleri birinci basamak olarak ısrarla savunmak, paralelinde kapsamlı bir çözüm için eğer Rumların da niyeti varsa, onları da masaya zorlamak ve bir çözümden sonra ancak Avrupa Birliğine iki toplumun da referandumları ile girilmesini savunmak doğru, tutarlı politikadır. Rum tarafı ne yazık ki Güven Artırıcı Önlemlerin hep kendisini Avrupa Birliğine taşıyacak bir araç olarak gördü. Türk tarafı nasıl olsa reddedecek. Onun için o reddedeceğine göre, ben nasıl uygulayayım, işte beni dışarda bırakmayınız, içeriye alınız politikasını güttü ve bir araç olarak kullandı.

Ondan dolaydır ki biz kabule yanaştığımız aşamada da artık öldü, bugün paketi konuşmam deme noktasına geldik.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Avrupa Birliği ile temas konusunda da Sayın Özgür gibi düşünürüm. Bunu yine bu kürsüden ifade ettim. Avrupa Birliği ile temasımız sadece Rum toplumuna bırakmak son derece yanlıştır. Serc Abu isimli gözlemci Avrupa Birliği Kıbrıs Sorununu görüşmesin diye veto ettik. Türkiyede, biz de, biz de Kıbrıs Sorununu o kişi ile görüşmüyoruz, aldığımız karar bu. Ne derece doğru bir karardır? Sorgulanmalıdır ama ortada bir karar var, böyle bir karar var. Fakat bundan dolayı da Avrupa Birliği ile bütün temaslarımızı koparmamız gerekir mi? Başka kanallar yaratabiliriz. Eğer Avrupa Birliği bu işe müdahil olmadı, çünkü orada Yunanistan var, Türkiye yok. Çünkü orada ilişkilerini geliştirmiş bir Kıbrıs Rum Yönetimi var. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yok, ama bütün kanalları da kapayamazsınız. O zaman başka kanallar, başka seçenekler yaratılıp Avrupa ile bu temasların bir şekilde sürdürmek lâzım. Yani 'tavşan dağa küstü, dağın haberi yok' konumuna gelmememiz lâzım. Biz dünyaya açılmamız gereken tarafız. Avrupanın ille de bizimle temas etmeye ihtiyacı olamayabilir. Temas kurması, zorlayıcı olan bu konuda ilişki geliştirmek isteyecek olan taraf biziz. Ama ilişki kurmak demek görüşlerinizden taviz vermek anlamına gelmez. Temas ederiz, sorunlarımızı anlatırız, dertlerimizi anlatırız, neden bazı konulara itiraz ettiğimizi anlatırız. Sadece Sarayönü'nde anlatmakla kalmayız. Geçenlerde Avrupa parlamentosu üyelerinden, İngiliz İşçi Partisi mensubu...

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Balfe geldi.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Balfegeldi. Sanıyorum Sayın Başbakanla, Sayın Başbakan Yardımcısı ile, Sayın Cumhurbaşkanı ile görüştü, bizimle de görüştü. Öneriyor Sayın Balfe, diyor ki; bir heyet gönderiniz, geliniz bu kapıları zorlayınız. Nereye? Brüksel'e. Avrupa Parlamentosu ile temas, ben yardımcı olurum diyor. İşte size bir parlamenter. Bu ülkeye geliyor,

bu tekliflerde bulunuyor. Bir de yazı yazdı Sayın Cumhurbaşkanına hitaben, bizlere de birer kopyasını yolladı. Sayın Atakol'a da gönderdi. Sanıyorum eski Dışişleri Bakanı olarak, kendisi ile de temas etti. Yani bu konularda girişimde bulunması gereken başlıca taraf Kıbrıs Türk tarafıdır. Bunu gözardı etmememiz lâzımdır ve biraz önce söylediğim sinsile içindeki bir politika ile inanınız ki taraftar da buluruz. Güven Artırıcı Önlemler çözüm, Avrupa Birliği, ondan sonra. Bu sinsile ile hem Rum tarafının Avrupa Birliğine tek başına girme şansını elimine ederiz, hem de davamıza taraftar toplarız. Ummadığımız çevrelerden bile taraftar toplamamız mümkündür. Çünkü Avrupa eğer Rumların tek başına alma noktasına gelirse, inanınız ki bunu zorlana zorlana alacak. Avrupa da 60-62 milyonluk bir Türkiye pazarını kolay kolay gözden çıkaramaz. Bütün mesele bizim 150,000 nüfusumuz değil. Avrupa'da Türkiye'ye yaklaşırken oradaki 60-62 milyona da bakmaktadır. Bu da önemlidir. ama bir noktaya kadar önemlidir, bizim politikalarımızla kendi davamıza katkı sağlayacak yöntemleri geliştirmemiz lâzımdır.

Eğer her gün değişen istikrarsız, günü birlik politikalarla yürürsek, o zaman hiç istemediğimiz bir sonuçla da önümüzdeki yıllarda karşı karşıya bulabiliriz kendimizi ve bugün zor görünmekle beraber Rum yönetimini Avrupa Birliğinin asli üyesi halinde görebiliriz ve tarihsel momenti bir kez daha Kıbrıs Türkünün ellerinden kayar ve gider.

Sayın milletvekilleri; bu konuyu Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri ile enine boyuna konuşmamız lazımdır. Ayrıntılı konuşulduğunu ben sanmıyorum bugüne kadar bu meselelerin. Yeterince bu konudaki değerlendirmelerimizin üst düzeyde ele alındığı kanaatinde değilim. Çünkü Türkiye'de gündem başkadır. Uçağa biner, Ankara'ya inersiniz, hemen gündemin farklı olduğunu anlarsınız. Biz burda hep Kıbrıs'la haşır neşir oluyoruz. Hep ana meselemiz budur. Gerçi son zamanlarda biraz elektrik sorunu, pahalılık sorunu, diğer sorunlarla da haşır neşir olmaya başladı, ama Kıbrıs Sorunu bizim hayatımız haline geldi. Kıbrıs Sorunu yemekte, Kıbrıs Sorunu içmekteyiz, tabiri cayızse. Fakat Türkiye'ye indiniz mi orda bir Güneydoğu sorunu var. Türkiye'nin ölçeği farklı, sorunları farklı. Elbette Kıbrıs Sorunu da konuşulur ama, sokaktaki adam tarafından değil. Toplumun gündeminde değil, Dışişlerinin koridorlarında elbette Kıbrıs masasında var. Fakat bu konuyu yani, Avrupa Birliği konusunu mutlaka ve mutlaka değerlendirmek lazım, konuşmak lazım, enine boyuna ölçüp biçmek lazım ve Türkiye ile bu konuda uyumlu bir politikayı mutlaka geliştirmek lazım.

Son olarak şuna değinmek istiyorum. Elbette Sayın Özgür'ün dediği gibi parlamentomuzda Kıbrıs Sorununa daha fazla vakit ayrılmalıdır. Ancak bu vakti ayırttıracak olan sizlersiniz Sayın Özgür ve Sayın Atun, Hükümettir. Çoğunlukta olan, parlametoda çoğunlukta olan bu iki partimizdir. Kıbrıs Sorunu bu iki partimizin malı değildir elbette hepimizin

ortak sorunudur. Ancak, biz takip ediyoruz, ben geçen konuşmamda da söyledim. Meclis, Yüce meclis Kıbrıs Sorununa, daha fazla ortak edilmelidir. Sadece yeri ve zamanı gelince oturun da bu kararı alın diye, karar önerileri ile değil, enine boyuna ve sadece Sayın Cumhurbaşkanımızın değerlendirme toplantıları ile de değil. Elbette onlar da olacak, ama komisyonlarımız var, bunların değerlendirme yapması lazım. Bu komisyonlarımızın Türkiye'deki Dışişleri Komisyonu ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araya getirilmesi lazım. Bunların değerlendirilmesi lazım. Biz ne yapıyoruz? Her Strazburg öncesinde, Strazburg'ta bir toplantı, Strazburg'ta toplantıların başlayacağı aşamada işte orda Sayın Büyükelçi sağolsun misafirperverlik göstermektedir, çağırılmaktadır, bir yemek vermektedir, oturup konuşulmaktadır bu meseleler. Yetmez. Yeterli olmadığı çok net ve vesile ile son bir uyarıda bulunayım. Finsber Raporunda bilindiği gibi Rum tarafı bizim hazır olmadığımız, hazır olamadığımız ve ne acıdır ki Türkiye parlamenterlerinin de hazır olamadığı bir oturumda Finsber Raporunda önemli değişiklikler yaptı. Ben Strazburg Heyetinin bir bireyi olarak üzülen ifade ederim, hâlâ daha o değişikliklerin ne olduğu elimize geçmiş değil. Bu da büyük bir eksiğimiz. Orada bu değişiklikleri basından takip etmeye çalışıyoruz. Halbuki kaç gün geçti olayın üzerinden, bizim önümüzdeki dönem yapılacak olan çalışmalarda çok koordineli bir çabaya girmemiz lazım. Çünkü o Finsber Raporu çok önemlidir ve yapılan değişikliklerin daha da kötüye götürülmemesi için en azından veya iyileştirilmesi için bir mücadeleye girişmemiz gerekmektedir. Bunun ön hazırlıkları gerekmektedir. Bu da parlamentomuzun komisyonlarımızın bu olayların içine daha fazla, daha aktif olarak katılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Yani beklemeyelim tarihi gelsin ve o tarihte Strazburg'ta bir toplantı ile bu konular değerlendirilsin. Çok önceden bunların hazırlıklarının yapılması lazımdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim bu bütçe ile ilgili olarak söyleyeceklerim bunlar. Elbette eleştirmekte olduğumuz bu Bütçeye olumlu oy vermemiz beklenemez. Dolayısıyla bu konuda oyumuz ret olacaktır. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı. Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Eroğlu'nda. Buyurun Sayın Eroğlu.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında Cumhurbaşkanlığı Bütçesinde grubumuz adına sayın Kenan Atakol konuşmuştur ve programımızda bu şekildeydi. Yalnız Sayın Özker Özgür'ün konuşması, bazı ithamlarda bulunması benim cevap hakkımı doğurmuştur. Gerçi Sayın Akıncı Sayın Özker Özgür'e gereken cevabı vermiştir, ama belki tam olarak anlaşılmamıştır düşüncesi ile ben de geri kalanları tamamlamaya çalışacağım. Özellikle şunu belirtmek isterim ki Sayın Özker Özgür ile ve partisi ile Sayın Cumhurbaşkanımızın 20 yılı aşkın süren bir kavgası olmuştur. Bu kavga bazen kan davasına dönmüştür, mahkemelerde sonuçlandırılmıştır. Hal böyleyken Sayın Özker Özgür pişkinlik içerisinde bizim uzlaşmaz tutumundan dolayı CTP-DP ortaklığının kurulduğunu, CTP'nin Hükümete geldiğini ve dolayısıyla Sayın Özker Özgür ile Sayın Denktaş'ın bir dialog içerisinde birliklerini sürdürebildiğini söyleyebilmiştir. Aslında akla şu soru gelir. Acaba 20 yıl bir kişi ile veya bir parti ile kavga eden bir kişi, o kişi ile veya o parti ile barışırsa, ama 20 yıl birlikte olduğu kişilerle başlattığı kavgayı sürdürür görünürse acaba ne amaç var? Çünkü bir kırgınlığın, bir küskünlüğün devam edebilmesi için ya bir kavga olması lâzım, ya bir hedef olması lâzım. İşte bu sorunun cevabını, size bırakarak konuşmamı sürdürmek istiyorum.

Ulusal Birlik Partisi katı tutum içinde dediniz, çözümsüzlüğün de çözümdür sözlerini her zaman olduğu gibi burada da tekrarladınız. Bugün size göre çözüm yoktur. Ama Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gerçeği ve devleti devam edecektir. Burada önce anlaşalım ve bu günden daha iyi bir çözüm oluncaya kadar Kıbrıs Türkünün benimseyeceği bir çözüm oluncaya kadar da bu günkü durum, yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti devam edecektir. Öyle ise bu kelimelerle, bu cümle ile

oynamanızın, bu cümleyi sık sık tekrarlamamızın altında başka amaçlar yatıyor. Çünkü biz Ulusal Birlik Partisi liderliği olarak dediniz, ben Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı olarak konuşmalarımı yaparken, birincisi 1975'te Ulusal Birlik Partisi kurulduğunda, kaleme alınan parti programındaki ulusal davaya göre ve zaman zaman kurultaylarımızda motifiye edilen hususlara göre konuştum ve hep o şekilde görüşlerimi ortaya koydum. Ulusal Birlik Partisinin Genel Başkanı olarak konuştum, Ulusal Birlik Partisinin görüşlerini savundum, bu benim birinci görevimdi. İkincisi; ülkenin Başbakanı olarak yeminime sadık olmamdan daha doğal bir şey olamaz. Bir Başbakanın topraklarını peşkeş çektiğini, kurmuş olduğu devletten vazgeçtiğini söylemek herhalde beklenemezdi. Ben Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine sahip çıkılması gerektiğini hep vurguladım. Bu günkü coğrafyası ile birlikte bu devletin yaşatılmasını savundum. Çünkü yeminimizde ne vardı? "Ülkenin ve halkın bölünmez bütünlüğünü koruyacağız" cümlesi vardı. Biz Sayın Cumhurbaşkanımızla Sayın Akıncı'nın izah ettiği şekilde ters düştük. Yoksa Ulusal Davada 1990 seçimlerinde miting meydanlarında, ayrı ayrı miting meydanlarına aynı şeyleri söylediğimizi ve sizin de bundan gocunduğunuzu, rahatsız olduğunuzu ben hatırlıyorum.

O günkü basına bakacak olursak, Atatürk meydanı'nda sayın Cumhurbaşkanının söylediklerini biz Güzelyurt'ta söylüyorduk veya Mağusa'da söylüyorduk, bir başka meydanda söylüyorduk. Daha da ileriye gidecek olursak, 1992 yılında Sayın Cumhurbaşkanımız New York dönüşünde bir gazetecinin sorusuna vermiş olduğu cevapta, Sayın Eroğlu'nun toprak verilmez sözleri bilakis bana gç vermektedir deyişini hep birlikte hatırlarız. Bu soruyu soranın da Yeni Düzen muhabiri olduğunu siz hatırlarsınız. Ama Sayın Akıncı sağolsun parti başkanları toplantısında da benim olmadığım bir parti başkanları toplantısında da benim sözlerimin Sayın Denktaş'a gç verdiğini size söylediğini öğrenmiş bulunuyorum. Dolayısıyla efendim, Eroğlu'nun yüzünden görüşmecilikten vazgeçti, sonra uzlaşmadan yana olan bir hükümet kurulunca grşmeciliği kabul etti sözlerini de ben kabul etmiyorum. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanımızın o günkü şartlarda görüşmecilikten ayrılıyorum, Eroğlu'nun beyanatları bana manevra sahası bırakmadığı için görüşmecilikten ayrılıyorum derken, uzlaşmaz kişi ben olduğumu gösterme niyetinin bir neticesi idi. Ama görüşmecilikten ayrıldım demiş olmasına rağmen, görüşmeler devam etmedi mi? Maraş konusu o günlerde görüşüldü. Hatta o günlerde Meclis gizli bir kapalı oturum toplantısı da yapmıştı, Kıbrıs Ulusal dava ile ilgili bir görüşme de yapmıştı, birleşim de yapmıştı ve o günkü konu da maraş'la ilgili görüşlerini söyleyip ayrılmış ve bizim görüşlerimizin ne olacağını tutanaklardan okuyacağını da söylemişlerdi. O bakımdan Sayın Cumhurbaşkanımızın sizin izah ettiğiniz şekilde bizim uzlaşmazlığımızdan dolayı bizim karşımıza çıktığına, veya görüşmecilikten ayrıldığını ben kabul etmek istemiyorum. En son Ankara'ya New York dönüşü Güven Artırıcı Önlemler Paketi, New York'ta grşlp de evet veya hayır noktasına getirildikten sonra Türkiyemizin, anavatanımızın değişik ülkelerle yapmış olduğu temaslar sonucunda Sayın Denktaş'ın Kıbrıs'a gelişini ve son o zamanın Başbakanı olarak ve Dışişleri Bakanı olarak Kenan Atakol'la ben Sayın

Cumhurbaşkanımızla birlikte Ankara'ya gidişimizi hatırlarsınız. Oraya giderken New York'tan yazılmış mektuba rağmen Güven Artırıcı Önlemler Paketinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti menfaatine olmadığını, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin böyle bir andlaşma yapılırsa, sıfırlanmaya doğru gideceğini Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti yetkililerine anlatmak için gitmiştik. Sayın Kenan Atakol Sanayi Odası ile, Ticaret Odası ile, Turizmcilerle, Esnafla yaptığı toplantıların neticesini biz de Anayasadaki amir hükmü savunarak New York'a Güven Artırıcı Önlemler Paketine niye evet denilmemesini tartışma konusu yaptı ve Sayın Cumhurbaşkanımızın da hatırlarsanız Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapmış olduğu konuşmada Güven Artırıcı Önlemler Paketinin karşısında olduğunu ve New York'a gitmemesi gerektiğini savunmuştuk. Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisinde de 450 milletvekili kendilerini ayakta alkışlamıştı. Dolayısıyla bizim uzlaşmazlığımızla aradaki sürtüşmeyi birleştirmenin yanlış olduğunu hatırlatmak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ağustos tarihli karara gelince; Sayın Özker Özgür zaten bu karara inanmamıştı. Ama bu karar delinmiştir. Dün de söylediğim gibi bu karar delinmiştir ve bu en fazla meclisimizi zedelemiştir. Çünkü görüşmeciler her zaman sıkışabilir ve bir manevra icabı Meclisimle görüşeceğim diyebilir noktasına da gelebilir. Diyebilme noktasına gelebilir. İşte o noktaya gelindiği zaman bundan sonra Meclise boşver denecektir. Denilecektir bu. Çünkü Meclisin aldığı karar bugün havada. Tekrar Meclise gelecek, yeni karar üretilecek, zaman kaybına gerek yoktur denilecektir görüşmeciye ve Meclis bundan sonra önemini ve özellikle inandırıcılığını yitirecektir. Bizim bu karar geçerken, Ulusal Birlik Partisi ağırlıklı tavrı olmuştur. Ama Hükümetin bir kanadı da bizimle birlikte hareket etmiştir CTP'ne rağmen. Bu karara hep birlikte sahip çıkmamız ve bu kararın gereklerinin yerine getirilmesi için uğraş vermemiz gertekliğine inanıyorum.

Ben Sayın Cumhurbaşkanımızı arkadan hançerlemedim onu da söyleyeyim. En son 9 Mart 1993 tarihinde Baf şehitlerini anma töreninde Sayın Cumhurbaşkanımızın bir cümlesini hatırlatacağım ve benim Sayın Denktaş'ı, Sayın Cumhurbaşkanını arkadan hançerlemediğimi bu sözlerle size ıspatlayacağım. O gün Sayın Cumhurbaşkanı, yağmurlu bir gündü, orada olanlar hatırlayacak. "Ben tarihe toprak veren bir kişi olarak geçmek istemiyorum." demişti. Bizim de savunduğumuz toprak verilmemesi, bu devletten vazgeçilmemesi idi. Aksine bir tavrımız olmamıştır. Kıbrıs'ın geleceği, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin geleceği Avrupa Birliğindedir diyor Sayın Özker Özgür. Siz hem Sayın Başbakanımızla diyalog içinde olduğunuzu söylüyorsunuz, hem de Sayın Cumhurbaşkanımızın yıllardan beri Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliğine girmeden, Avrupa Birliğine Kıbrısın girmesi tehlikelidir sözlerini unutuyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanımız, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliğine girmeden, Kıbrıs'ın Avrupa Birliğine girmesinin karşısındadır. Politika değişti ise, yeni bir politika ortaya koymuşsanız Hükümet olarak, onu ben bilmiyorum. Ama benim yıllardan beri Sayın Cumhurbaşkanımızla Başbakanlık döneminde sürdürmüş olduğumuz diyalogta ve vermiş olduğu beyanatlarda hep duyduğum ve bildiğim, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliğine girmeden, Kıbrıs'ın girmesi sakıncalıdır. İlhak demek, ENOSİS demek.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Öyle der ama Gali öyle yazmadı Sayın Eroğlu.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ben Hükümette olduğum sürece ve son Gali mektubuna kadar, Sayın Denktaş'ın ağzından başka türlü Avrupa Birliğine giriş yönünde bir görüş duymadım. Daima söylediği, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliğine girmeden, Kıbrıs giremez. Eğer Avrupa Birliğine, hatta 29 Ağustos tarihli Kararımızda bile ön koşullarımızdan bir tanesi de Avrupa Birliğine Rum tarafının girme isteklerinden vazgeçmesi.

Avrupa Birliğinin Rum tarafının kabul edilmemesi. 29 Ağustos'ta Meclis böyle bir karar alırken elbette bir inancımız vardı, bir düşüncemiz. Geçmişte ortaya koyduğumuz bir politika vardı. Rumlar Avrupa Birliğine girerse, Kıbrıs Yunanistan'a ilhak edilmiştir, dolayısıyla önce Türkiye girecek, sonra Kıbrıs girecek. Bunu da hatırlatmak yarar var ve Sayın Özker Özgür dünyanın beklentisi başkadır diyor. Yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin yaşatılması veya bizim beklentimiz başka, yıllardır ortaya koyduğumuz politikaların dışında dünyanın beklentisi başkadır çözüm için. Pekjeğer biz dünyanın beklentisine göre Kıbrıs Sorununa çözüm bulacak olsaydık, çözüm çoktan bulunurdu. Dünyanın beklentisi, dünyanın bize önerdiği çözüm şekilleri ortada. Gali Fikirler Demeti ortada, Amerika'nın ortaya koyduğu görüşler, çözüm önerileri ortada, İngiltere'nin Yüksek Komiserliği vasıtası ile bu tarafa sık sık gelerek ortaya koyduğu İngiliz Hükümeti görüşleri, İngiliz Devletinin, Hükümetinin görüşleri ortada. Öyle ise biz dünyanın beklentileri doğrultusunda, bir çözüm değil, kendi beklentilerimiz ve kendi geleceğimizi garantiye alacak bir çözüm şekli üzerinde durmamız ve ısrar etmemiz gerekir. Yoksa Sayın Özker Özgür'ün söylediği gibi, dünyanın beklentileri başkadır, o beklentilere göre bir çözüme evet diyelim bu iş bitsin. Bana göre bu yanlıştır, çünkü dünya bizi düşünmez. İşte geçenlerde sizin Yenidüzen Gazetesi'nde yayınlandı. Amerika Birleşik Devletleri Büyük-elçisinin vermiş olduğu konferansta, Amerika'nın menfaatleri, Kıbrıs'ta çatışmaktadır diyor. Demek ki Amerika kendi menfaatlerine göre bir çözüm isteyecektir. Ama mühim olan bizim menfaatlerimiz, mühim olan bizim geleceğimiz. Bizim insanımızın onay vereceği bir çözüm. Bu bakımdan bu görüşe bizim olumlu bakmamız mümkün değildir.

Sayın Denктаş New York'ta iken, ben arkadan hançerledim sözlerini sarfetti Sayın Özker Özgür.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)-
Öyle dedi.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Gerçi Sayın Akıncı... Efendim?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Öyle dedi. Kendi dediği.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Öyle dedi. Gerçi Sayın Akıncı bunun cevabını vermişti. Ama ben de hatırlatayım. Geçmişte de Sayın Cumhurbaşkanımız bazan Bakanlar Kuruluna geldiğinde, bazan da sohbetlerimizde her New York'a gittiğimde, Birleşmiş Milletlerde önüme dosyalar atılır, Yeni Düzen'de ve Ortam'da çıkan yazılar ve beni bu CTP ve TKP hep arkadan hançerler derdi. O sözler benim için de söylenmiştir. Demek ki zaman zaman bu sözler...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Sen eksik kaldıydın. Sana da söyledi, tamamlandı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Hançerler tamamlandı.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Hançerler tamamlandı. Biz, Sayın Denктаş'a...

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sıra...

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanını arkadan hançerlemek niyeti ile hareket etmedik. Biz, inandığımız, siz nasıl inandığınız doğrultuda birleşmişseniz geçmişse, ki onu savundunuz, biz de Ulusal Birlik Partisi olarak geçmişte birlikte çizdiğimiz politikalar gereği konuştuk. Hançerlemek düşüncesi ile değildir ve işte siz söylediniz. Biz Strazburg'ta iken, Ankara'da federasyon olmaz sözleri de sizi hançerlemiş diyorsunuz. Demek ki biz de federasyon olmaz derken, Sayın Cumhurbaşkanımızı hançerlemiyorduk.

Dolayısıyla Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Sayın Özker Özgür'ün konuşmalarına cevap vermek düşüncesi ile söz aldım. Çünkü zabıtlara değişik şekilde geçmemesi gerekirdi. Bizim ulusal davadaki, Ulusal Birlik Partisi olarak görüşümüz ortadadır. Bunun tartışmasını yapacak değiliz. Dışişleri Bakanlığı Bütçesi gündeme geldiği zaman, ilgili arkadaşımız bu konuda görüşlerini ortaya koyacaktır. Yalnız, şunun bilinmesi gerekir. Biz, görüşmelerin karşısında değiliz. Ama, Kıbrıs Türkünün benimseyeceği bir empoze çözümün karşısında oldu, karşısında olmaya devam edeceğiz ve Kıbrıs Türkünün benimseyeceği, Kıbrıs Türkünün geleceğini tehlikeye atmayacak bir çözüm arayışı içerisinde olanlara da destek verdik, bu arayış içinde olanlara da bundan sonra da destek vermeye devam edeceğiz. Bunun aksi zaten düşünülemez. Çünkü neticede ortaya çıkacak çözüm şeklinin de mutlaka referandumdan, yani halkoylamasından geçmesi gereğini savunduk ve ona inanıyoruz. Bunun başka türüsü düşünülemez. Ama benim, özellikle Hükümet kanadından istirhamım, bundan sonra Meclisten çıkan kararlara, önce Hükümet kanadının saygılı olması, Meclisin kişiliğine gölge düşürecek, inandırıcılığı yitirecek davranıştan kaçınmasıdır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Eroğlu.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)-
Sayın Başkan; bir açıklık getirmek isterdim.

BAŞKAN - -Buyurun Sayın Özgür.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Müsaade ederseniz.

BAŞKAN - Buyurun, tabii buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TKP Genel Başkanı Sayın Akıncı, benim söylemediğim birşeyi söyledim gibi takdim etti. O nedenle açıklık getirmek zorundayım.

Sayın Akıncı konuşmasında, Koalisyon Hükümetinin oluşumunu sanki ben, işte Sayın Eroğlu ya da UBP liderliği çözüm istemezdi, fakat Sayın Denktaş isterdi. Bunun üzerine bir oluşum gerçekleşti ve Koalisyon Hükümeti kuruldu biçiminde takdim etti.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Öyledir.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Öyle değil. Ben bu şekilde anlatmadım konuyu.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - UBP liderliğinin katı bir tutumu...

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - UBP liderliği katı bir tutum içindeydi ve arkasından o katı tutumundan ötürü olacak herhalde, halk rağbet etmedi. Ulusal Birlik Partisine, Hükümeti tek başına kurabilecek sayıda milletvekili vermedi. Bunun üzerine ortaya çıkan tabloda, DP-CTP diyalog içine girdi. Bir araya geldiler ve çözümsüzlük çözüm değildir temelinde koalisyon oluştu. Yani çözüm gereklidir. Çözümsüzlük, çözüm değildir. O temelde protokol hazırlandı. Koalisyon protokolu hazırlandı.

ve dendi ki toplulararası görüŖmeler 1977 ve 1979 üst düzey anlaşmaları çerçevesinde devam edecek ve o doğrultuda çözüm aranacak. Bunu Sayın Cumhurbaşkanı kabul etti ve görüşmecilik görevine döndü. Yoksa daha önceden, Sayın Denктаş çözüm isterdi da Sayın Eroğlu istemezdi, bunun üzerine de Koalisyon Hükümeti kuruldu diye bir şey söylemedim burda DP - CTP bir araya geldiler, 77-79 üst düzey anlaşmalarını benimzediklerini vurguladılar ve bunun üzerine Sayın Denктаş da bu çerçeveyi kabul ettiği için görüşmecilik görevine döndü ve Güven Yaratıcı Önlemler Paketi de bu bağlamda kabul edildi. Söylediğim benim budur. Bunu, buna açıklık getirmek istedim. Tekrar ediyorum, 29 Ağustos tarihli Meclis Kararı Koalisyon Protokoluna ters bir karardı. Bunu bu kürsüden çok açık biçimde söyledim, Ŗimdi de söylüyorum. Yani Koalisyon Protokolundan bir sapma idi, 29 Ağustos tarihli Karar, Meclis Kararı, bir sapma idi. Ama Sayın Denктаş 18 Ekim'den sonra Klerides'le yaptığı resmi olmayan görüşmelerde ve 21 Kasım'da Butros Galli'ye, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yazdığı mektupta bunu düzeltilmiş bulunuyor. Ben bunu böyle algılıyorum. Kıbrıs Türk tarafı federasyondan ayrılmamıştır.

İLKAY KAMİL (Girne) (Yerinden) - Meclis Kararıdır bu.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Üst düzey anlaşmaları çerçevesinde çözümden yanadır Kıbrıs Türk tarafı. Bunu Klerides çok açık biçimde söylemiştir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine de bunu yazmıştır, bu bir düzeltmedir ve olumlu bir çizgidir. Olumludur. Yani gelinen noktada Kıbrıs Türk tarafı olumlu bir çizgidedir. Bunun devam ettirilmesi gerekmektedir. Ama yarın, öbür gün yine işte Avrupa Birliğine girerlerse biz de Türkiye ile bütünleşiriz, entegre oluruz, federasyon zaten olmaz, şudur, budur falan gibi şeyler söylenirse o zaman gelinen bu olumlu çizgiden yine uzaklaşmış olur ve hiç bir yere varamayız. Avrupa Birliği ile ilgili

olarak Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yazdığı açıktır, düşünceler dizisindeki prosedüre uymaya hazırız. Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliğine girişine herhangi bir atıf yoktur o mektupta.

İLKAY KAMİL (Yerinden) (Devamla) - Meclis Kararı ne oldu Hoca?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Türkiye Cumhuriyeti'nin ne zaman gireceği konu edilmemektedir, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yazılan mektupta, düşünceler dizisindeki prosedürden söz edilmektedir. Ve Kıbrıs Türk tarafının o prosedüre uymaya hazır olduğu belirtilmektedir. Peki bu konuyu Ankara ile ele almalı mı? Elbette alalım. Ankara ile konuyu muhakkak değerlendirelim, görüşelim, çünkü biz Türkiye'siz bir yere gidemeyiz, bu kesin, bu ortada, onlardan kopuk hareket etmeyiz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Yamansın Hoca vallahi.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Bu gerçeklik, bu gerçeklik ortada dururken ille ki biz sizden kopuk, sizden bağımsız şunu yapacağız, bunu yapacağız dememiz bizi bir yere götürmez.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Derviş Eroğlu'nun pabucunu dama attın.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Ama tartışılırsa ola ki, ola ki federal cumhuriyete...

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Söyle Civa, söyle.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Federal Cumhuriyete ulaşıldığı zaman, federal organlarda Kıbrıs Türk Toplumunun da eşit şekilde temsil edileceği bir federal devlet, Türkiye Cumhuriyeti'nden önce Avrupa Birliğine girerse bu Türkiye Cumhuriyeti'ne de yararlı olabilir. Bunun üzerinde neden durulmasın? Yani kendi kendimize bir şey yaratırız, bir kavram yaratırız. Türkiye girmeden biz bir tarafa giremeyiz, yapamayız falan diye. Ama bunu tartıştık mı biz?

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - O politikayı da...

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Bu parlamento bunu tartıştı mı?

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yıllardan beri politika buydu.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Tamam efendim, ama yıllardan beri bu söyleniyor diye, yıllardan beri söylenen herşey doğru değildir ki. Ne münasebet.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - E, senin konuşman tartışıldı mı?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yıllardan beridir söylenenler, ama yanlış olduğu ortaya çıkmış konular da vardır. Yargılar da vardır.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hükümet politikanız buysa, söyleyin bilelim.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yani birşeyin uzun yıllar söylenmesi, o şeyin doğru olduğunu kanıtlamaz ki.

İLKAY KAMİL (Girne) (Yerinden) - Kimin politikası?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Tartışalım. Bunun tartışılması lâzım. Bu parlamentoda tartışılması lâzım. Toplumda da tartışılması lâzım.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sen Başbakan Yardımcısın. Söylediğin, Hükümet politikasıdır.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Bu konu, bu toplumda yeterince tartışılmamıştır.

İLKAY KAMİL (Yerinden) (Devamla) - E, tartışın.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Bu konu da bu toplumda yeterince tartışılmamıştır. Geçmişte böyle bir politika saptanmış olabilir. Ama değişen dünya koşullarında politikaların da gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bakın, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği ile Gümrük Birliğine girme çabası içindedir. Yarın Yunanistan vetosunu kaldırırsa ve Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği ile Gümrük Birliğine giderse, Güney'de zaten o süreci tamamlamak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin konumu ne olacaktır? Bunu söyleyebilir misiniz?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hükümetin teklifi var mı Sayın Hoca?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yani Güney Kıbrıs ve Türkiye, gümrük birliği içinde olacak. Eee, biz? Biz, iki arada bir derede. Hade gelin de ayıklayın pirincin taşını bakalım. Onun için, değişen dünya koşullarında her konunun cesaretle ele alınması ve tartışılması gerekmektedir. Hançer mançer, bir sürü şeyler söylendi.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sen başlattın.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Arkadaşlar; vazgeçelim bu hançerleme hikâyesinden.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sen başlattın. Ben konuşmayacaktım.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Yani kendi kendimize tabular yaratıp da o tabulardan korkacağımıza, tabuların üzerine üzerine gidelim, birbirimizi hançerlemekten vazgeçelim. Kardeşçe, dostça aynı toplumun insanları olarak konuları enine boyuna, derinlemesine tartışalım ve bu tartışma ortamında doğru yolu bulacağımıza inanıyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Başka yoksa...

BAŞKAN - Yok Sayın Başbakan. Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanı burada bulunup kendileri ile ilgili gerek söylenenlere, gerekse, gerekirse eleştirilere yanıt verme konumunda olmadığı için, elbette özellikle eleştiri niteliği taşıyan konuşmalara, Hükümet Başkanı olarak yanıt vermemiz gerekmektedir. O gerekçe ile söz almış bulunuyorum.

Elbette Cumhurbaşkanı Dnektaş, hemen hemen tüm ömrü boyunca ülkemizde Kıbrıs Türk Toplumunun Lideri olarak ve çok etkili bir politikacı olarak, politik yaşamımızda çok büyük bir ağırlığı bulunmaktadır. Ve bu ağırlık devam etmektedir. Hem Cumhurbaşkanı olarak, hem görüşmeci olarak, hem toplum lideri olarak.

En önemli konumuz, Sayın Cumhurbaşkanı ve görüşmeci olarak Sayın Denktaş'la ilgili olarak Kıbrıs Sorunu olmaktadır. 1993 erken seçimlerine giden koşulları çok iyi hatırlamaktayız. Tekrar onları irdelemeye gerek yok. Ama seçimlerden önce, Sayın Cumhurbaşkanı'nın görüşmecilikten bile istifa etmek zorunda kaldığı da bilinmektedir. Onun tekrar nedenlerine girmeye de gerek yok. Belki Sayın Eroğlu, ben Cumhurbaşkanı'nı hançerlemedim demekle, daha olumlu bir anlayışa gelmişse, ben buna saygı duyarım.

Ama şahsen kendileri burda olmadığına göre bu değerlendirmeyi en iyi o yapabileceğine göre, ben kendimi bir yere kadar bu konuda söz söylemeye yetkili bulurum. Ama biliyorum ki bizim görüşme stratejimiz açısından Sayın Cumhurbaşkanı zaman zaman zora girmekteydi. Çünkü konu açıkça bir zıtlığa dönüşmüştü ve biz adeta satılıyor biçiminde suçlamalara bile hedef oluyordu. Dolayısıyla ben bu işi daha fazla götürmem durumunda bile kalmıştır. Dolayısıyla eğer o konuda şimdi daha değişik değerlendirmeler varsa, biz ancak ona saygı duyarız. Zaten politikada elbette Sayın Özker'in burada ayrılmadan söylediği gibi, tartışa tartışa daha iyiyi, daha doğruyu bulabiliyorsak, gerçekleri daha iyi kavrayabiliyorsak, o zaman Yüce Meclise, Yüce Mecliste halkımıza karşı olan sorumluluğumuzu, davaya olan, devlete olan hizmeti de daha iyi yerine getirmiş olacağız.

Koalisyon Hükümeti olarak kanatımca az önce söylediğim çerçevede içerisinde en büyük başarı toplumsal uzlaşma niteliğinde, biçiminde, uygulamada varılmış olan noktadır. Anlaşılan bir Protokol çerçevesinde tam bir yıldan beri Kıbrıs Sorunu geçmişteki farklılıklara ve çelişkilere nazaran çok daha uyumlu ve bütünlüklü bir biçimde götürülmektedir. Hâlâ zaman zaman aramızda farklılıklar olabilir. Sayın Cumhurbaşkanını bütün bu görüşmelere katılan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Özgür, özellikle Hükümet icraatları açısından açık kalplilikle de eleştirebilir. Ama genelde Kıbrıs Sorunu bugüne kadar, bugünkü noktaya kadar uyumlu bir biçimde, Koalisyon Hükümeti döneminde başarılı bir biçimde savunulmuş ve hiç bir taviz verilmemiştir.

En önemli burada söylenen konu, Cumhuriyet Meclisi Kararıdır ve Koalisyon ortağımız da hâlâ Cumhuriyet Meclisi Kararının görüşme sürecini etkilediğini söylemiştir. Demokrat Parti olarak biz aynı görüşte değildik, hâlâ daha değiliz. Cumhuriyet Meclisi Kararı, bize göre artık hiç bir şey değişmez olmayacağına göre, o günün koşullarında ve gelinen aşamada atılması gereken bir adımdı ve dünyaya verilmesi gereken mesajı da vermiş bulunmaktadır. Zaten bizi devamlı suçlamaya niyetli ve iştahlı olan taraflar yine bizi bu Meclis Kararını saptırarak, artık federasyon görüşmüyorlar, görüşmek istemiyorlar diyerek suçlamışlardır. Ama buna karşın halkımızın o günkü iradesini, o günün koşullarında yansıtmamız gerekiyordu ve kanaatimce o siyasi irade, istenen mesajı vermek suretiyle yararlar da sağlamıştır. Geçmişte Demokrat Parti, Ulusal Birlik Partisi iktidarına böyle bir karar değişikliği konusunda destek

vermiştir. Kader, bizim bu kez onlardan destek almak suretiyle bu kararı geçirmemizi, olanaklı hale getirmiştir. Ama orada yalnız federasyon tartışılır biçimindeki inancı ortadan kaldırmış olduk. Federasyon da dahil, her türlü seçeneğe açık olduğumuzu dünyaya vurguladık ve en önemlisi, bugünkü birleşimde en çok tartışılmakta olan, Rum tarafının Avrupa Birliğine girme konusunda da bizim önceden hazırlıklı olmamızı olanaklı kılan bir konuma gelmiş olduk. Çünkü Sayın Özker'in endişe ettiği gibi veya diğer arkadaşlarımızın herhalde Avrupa Birliğine Rum tarafının tek başına girmesi sözkonusu olma noktasına gelir isek, bizim de yapmamız gereken işler, atmamız gereken adımlar olacaktır. İşte o Meclis Kararı bu olanağı vermiş ve kendi devlet olgumuzdan bağımsızlık ve özgürlüğümüzden sapmadan, ayrılmadan başka oluşumlara girebilme yetkisini Meclisten almış olduk. Bu da Türkiye ile daha resmi bazda siyasi, savunma ve ekonomik konularda gerekirse entegrasyona gitme yönünde bize yetki vermesi biçiminde tecelli etmiştir. Bu Meclis kararının bir yararı olmamış mıdır? Elbette olmuştur. Hâlâ daha geçerliliğini sürdürmektedir. Ve bu Meclis kararından sonra hiç unutmam, Sayın Feissel'le yapmış olduğumuz görüşmede, söze egemenlikle başlamış oluyorduk ve Gali Fikirler Dizisinin giriş kısmında egemenliğin nasıl tanımının yapıldığını bize anlatmak ihtiyacı duymuştur ve en son vardığımız noktada, Klerides-Denktaş beş seanslı görüşmesinde de bu kez devletlerin ayrı ayrı egemenlikleri de gündeme gelmiştir. İşte bu Meclis kararının geçirilmesinde de savunduğumuz gibi, karşı taraf bütün olumsuzluklarını ortaya koyacak ve Avrupa Birliğine girişi, kendisi için ne pahasına olursa olsun, bir hedef olarak belirleyecek ve Güven Yaratıcı Önlemleri de iş ola ve göstermelik olarak görüşecek ve adeta o Güven Yaratıcı Önlemlere olumlu yaklaşmaması için teşvik edilecek, Avrupa Birliği üyeleri ve Avrupa Parlamentosu da kendisine bu konuda adeta göz kırpacak ve biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkı ve Meclisi olarak başka alternatiflerimiz olmadığını dünyaya göstermeyeceğiz. Elbette karşı tarafa görüşme stratejisi içerisinde, yıllardan beri uygulanagelen biçimde bu aşamada da bizim yapmamız gereken, söylememiz gerekenler vardı ve bu Yüce Meclis gerekeni yapmıştır.

Biz, bunun doğru ve gerekli olduğuna hâlâ inanmaktayız ve koalisyon ortağımızın da bu çerçeve içerisinde şimdi,olumlu bir noktaya gelindiğini söylemesi bizi memnun etmektedir. Federasyonun önemli olan tanımıdır ve Cumhurbaşkanı hiçbir zaman federasyon görüşmesi de dememiştir, ama tarafların federasyondan ne anladığı konusunda her zaman, bu an da dahil, aramızda büyük farklılıklar olmuştur.

Avrupa Birliğine giriş konusu, en son yine Rum tarafının şeytanca bir yaklaşımı ile gündeme getirilmek istenmektedir. Bir çözümden sonra ve Gali Fikirler Dizisinde öngörülen yöntemle, halkların ayrı ayrı referandumuna başvurularak Avrupaya girmek sozkonusudur. Ama, istenen ve bu beş seanslı görüşmede ortaya konan, bugünkü durumu ile ve konumu ile Kıbrıs Rum Yönetimi bizden evet almak istemekte

ve bu şekilde konuyu sırtlayıp götürerek, ondan sonra ortaya çıkabilecek risklerle bizi karşı karşıya bırakmak istemektelerdir.

Burada sizlerle hemfikir olduğumuz konu, bu konunun Türkiye ile birlikte çok daha enine boyuna tartışılmaya ihtiyacı olduğudur. Bu görüşe aynen katılıyoruz. Richard Balfe'in ziyaretinde ortaya koyduğu görüşlere biz de açığız ve Cumhuriyet Meclisimize Avrupa Konseyine yıllardan beri gitmekte olduğumuz gibi, Avrupa Parlamentosunun da toplantılarına da en az yılda iki kez bir heyetle katılmamız ve orada lobi faaliyetlerimizi başlatıp, geliştirmemiz gereklidir. Bunu Türkiye ile görüşerek, Avrupa Birliğine giriş konusunu Türkiye ile görüşerek bir açıklığa kavuşturmamız, bu konuda her zaman olduğu gibi beraber hareket ettiğimize göre, bu konuda da beraber hareket edilmesinin gerekli olduğunu da herhalde inkâr edemiyoruz ki, Sayın Akıncı da Türkiye ile bu konuyu daha ayrıntılı ve sağlıklı bir biçimde görüşmeliyiz demektedir ve biz de ona katılmaktayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Akıncı'nın özellikle Başkanlık sistemi ile ilgili söylediklerine kısaca yanıt vermek istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanının seçimler yaklaşması nedeniyle böyle bir düşüncenin ortaya çıkmasını bilerek yapmış olabileceğini söylemektedir. Halbuki olay bunun tam tersidir. Cumhurbaşkanı açıkça, "benim de bulunduğum toplantılarda, yirmi yıllık deneyimden sonra, bunu tekrar oturup düşünmekte yarar vardır. Ben şimdi bunu daha rahat söyleyebilirim, çünkü ben aday olmayacağımı açıkladım. Dolayısıyla bunun tartışılmasını daha rahat bir konumda önerebilirim" demiştir. Dolayısıyla Başkanlık sisteminin birine bizde müesseseleşen toplum liderliğine endekslenmiş olması sözkonusu değildir. Geçmişte ikinci Anayasanın

hazırlandığı dönemde bizzat Sayın Cumhurbaşkanına ben Anayasa Komitesinde görüşmeler, çalışmalar devam ederken böyle bir düşüncesi olduğunu şahsen sorduğumu ve böyle bir arzusu olmadığını çok iyi hatırlıyorum. Şimdiki durumda ise söylediklerini Yüce Meclisin bilgisine getirmiş olayım ve bundan sonra geri kalan kısmını da, Sayın Cumhurbaşkanı Denktaş'ın kendi, bundan sonra yapacağı açıklamalara bırakmış olalım.

Benim özetle söylemek istediğim bunlardan ibarettir. Özellikle tekrar ediyorum, Sayın Cumhurbaşkanı ile ilgili söylenmiş konulara yanıt vermeye çalıştım.

İÇİŞLERİ BAKANİ TANER ETKİN (Yerinden) - İç konuları...

HAKKI ATUN (Devamla) - Bu bilgileri ve bu yanıtları verdikten sonra sizlere sevgi ve saygılar sunarım, iyi çalışmalar dilerim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

TANER ETKİN (Yerinden) (Devamla) - Kısa bir şey söyleyebilir miyim, Tüzüğe uyuyorsa?

BAŞKAN - Gayet tabii, gayet tabii. Söz milletvekilinindir. Buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Uyar tabii, Meclisin kürsüsüdür Sayın Bakan. Kırk yıl o ağacın altında birlikte çalıştınız...

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben fazla konuşacak değilim. Sayın Başbakanımız burda konuşulanlara, getirilen eleştirilere, bizim de katıldığımız görüşlerde cevaplarını vermişlerdir. Benim sadece kayıtlara geçmesi açısından bir hususu vurgulama isteğim oldu. Bunun için burdayım. Bu da Cumhurbaşkanı, Sayın Özker Özgür özellikle vurguladılar. Zaman zaman toplumsal sorunlar ortaya çıktıkça Cumhurbaşkanı görüşler beyan ediyor dediler ve bu Hükümeti zora sokar dediler. Ben Hükümeti zora soktuğuna katılmadığımı vurgulamak istiyorum ve Sayın Cumhurbaşkanını da kendi makamı içerisine hiç konuşmayan bir makam gibi, bir kişi gibi hapsetmemize de, yetkimiz olmadığını vurgulamak için buraya geldim. Hükümeti zora sokmak diye bir mesele olamaz. Sayın Cumhurbaşkanı da halkın içindedir, çünkü halkın lideridir. Halkın içinden çıkmış bir Cumhurbaşkanıdır, bir liderdir.

Dolayısıyla toplumsal sorunlar ortaya çıktıkça, Sayın Cumhurbaşkanının da kendi yaklaşımları ve değerlendirmeleri ve tecrübeleri doğrultusunda halka birşeyler söylemesi, önerilerde bulunması en tabii hakkıdır diyorum.

Bir hususu daha vurgulamak için ben söz almış oldum. Meclis Heyetimiz Strazbourg'ta iken, Sayın Cumhurbaşkanının bir ara Türkiye'de dediler, bir konferans esnasında federasyon olamaz dediler. Bizi zora soktu diye, bir iddiaları oldu Sayın Özker Özgür'ün. Ama Sayın Cumhurbaşkanının o konferansta ve diğer demeçlerindeki içeriğe bir bakarsak, aslında vurgulamak istediği, Rumların tutumuydu. Rum tarafının tutumuydu. Rum liderliğinin federasyondan yana olmadığını vurguluyordu ve bu nedenle olamaz diyordu. Karşı taraf istemiyor diyordu. Esas vurguladığı bu. Ben bunu da kayıtlara geçmesi açısından Yüce Meclisin huzurunda dile getirmek istedim. Sayın Başbakanımız da duyurdular. Bundan sonra bu gibi konularda eğer Sayın Cumhurbaşkanı kendi görüşleri varsa, herhalde kendileri gerekli açıklamayı yaparlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Buyurun Sayın Eroğlu.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Ayrılık, ayrılık yok. Bunlar zenginliğimizdir bizim.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nasıl Taner Etkin'in Sayın Özker Özgür'ün sözlerine katılmıyorsa, ben de Sayın Hakkı Atun'un sözleri arasında, öyle es geçerek söylemeye çalıştığı, ülkeyi satıyorlar söylentileri bir sebepti sözüne katılmadığımı söylemek istiyorum. Çünkü 1992 yılında...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kim satıyor?

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Biz sanki Sayın Denktaş'ın arkasından bu sözleri söylemişiz mesajını vermeye çalıştılar. Halbuki 1992 yılında biraz önceki konuşmamda söylediğim gibi, bizim sözlerimizin kendisine destek verdiğini, bir kere açıklamışlardı.

İkincisi, 1992'de Akdoğan'da veya Güzelyurt'ta "bu topraklar verilmez" diye yapmış olduğumuz mitingden Sayın Cumhurbaşkanımız habersiz değillerdi. Sayın Cumhurbaşkanımızın da bilgileri dahilinde bu mitingler yapılmıştır ve mitinglerin yapılış nedeni, yapılış amacı da, yapılmasındaki esas amaç, bu toprakların Ruma verilmeyeceği amacıydı. O bakımdan bizim bu minval üzerinde sürdürdüğümüz konuşmalar veya davranışlar Sayın Denktaş'ın Kıbrıs'ı satıyor anlamına alınmaması gerekirdi. Özellikle o cümleler söylenmiştir. Çünkü Demokrat Parti olayı vardı. Demokrat Partiye güç vermek, taban kazandırmak amacıyla söylenen sözlerdi ve bu bizi hakikaten üzmüştür. Çünkü bizim ağızımızdan o günlerde öyle sözler çıkmamıştır. İnandığımız şeyi, inandığımız şeyi savunduk, inandığımız sözleri söyledik. Bu bakımdan kayıtlara düzeltilmiş olarak geçmesi bakımından söz aldım. Düzeltilmiş olarak Meclis Kararı

Sayın Hakkı Atun'un söylediği gibi geçerli olması gerekir. Ama Sayın Özker Özgür'ün sözlerinde, bu Meclis Kararının geçerliliği ima edilmemekte. İması bile yok. O bakımdan Hükümetin iki kanadının bu konudaki değişik görüşleri, ayrılıkları devam ettiğini de bu vesile ile vurgulamak isterim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kısa birkaç söz söylemek üzere, yeniden söz almış bulunuyorum. Sayın Başbakanın konuşması içerisinde değinmek istediği bir husus var. Sayın Cumhurbaşkanımızın adaylık konusuna değindi. Ben konuşmamda Sayın Cumhurbaşkanının aday olup olmayacağı konusuna hiç girmedim. Hiç değinmedim. O konuda değinmeyi de gereksiz görüyorum. Çünkü zaten birkaç ay içerisinde her şey belli olacak. O nedenle bir yorum da yapmak istemiyorum. Yapmadım da daha önceki konuşmamda.

Yalnız ben bir genel ilkeyi vurgulamaya çalıştım. Yani toplumda, bazı kesimlerde Sayın Cumhurbaşkanı da olmayabilir, onun yorumuna da girmedim zaten. Kendisi farklı düşünebilir, kendisi kararını vermiş olabilir. Rejim değişse de, Başkanlık rejimi değişse de gerçekten adaylığı düşünmeyebilir. Rejim değişmese bile adaylığa devam da edebilir. O konuda ben yorumda bulunmuyorum bugün. Önümüzdeki günler, haftalar onu gösterecek. Ancak kişiye ve bu örnekte Sayın Cumhurbaşkanımıza rejimi endeksleme, gayretleri olduğunu da biliyorsunuz, bu da yaşanıyor. Toplumda bir vakadır. Hatta Sayın Ecevit bile Sabah Gazetesi'nde bir demeci çıktı. Orda Sayın Denктаş'a ben söyledim. Bu Başkanlık sistemi gelsin, bu rejim değişsin, o zaman kendisini ikna edebilir herhalde diye bir beyanı da çıktı Sayın Ecevit Kıbrıs'ı son ziyaretinden hemen o günlerde, ya bir gün sonra, Sabah Gazetesi'nde yayınlandı.

Demek ki; rejimi kişiye endeksleyerek, bu rejim değişsin ve Sayın Cumhurbaşkanımız göreve devam etsin şeklinde düşünceler de var. Ben bunun yanlış olduğunu söylüyorum. Sayın Denктаş olduğu için de söylemiyorum. Sayın Denктаş'ın kişiliğine, ismine karşı bir önyargım da yok. O ayrı bir konudur. Herhangi bir kişi için de aynı şeyi söylerim, kendim de dahi. Rejimler kişilere endekslenemez. Rejimler toplumlara ancak endekslenir. Toplumların yapısına göre değerlendirilir ve toplumun bünyesine uyulanır. Bunun için de sağlıklı koşullarda, her konuda olduğu gibi bir rejim konusunu, sistem konusunu da çok daha sağlıklı koşullarda tartışmak gerekir. Böyle bir tartışma da takdir edileceği gibi, Cumhurbaşkanlığı seçimine 4 ay, 5 ay bir kısa zaman kala yapılamaz. O nedenle bu konuyu aydınlığa çıkarmayı gerekli gördüm.

Bir ikinci nokta; bu meşhur Meclis kararımızla ilgili kısaca bir şeyler söylemek istiyorum. Kararın içeriğine fazla girecek değilim. Ancak tartışmalar esnasında ve oylama esnasındaki farklı tavırlar bugün bu kararla ilgili gelişmeler hakkında da hükümet kanatlarının farklı yorumlarına bizi tanık kılmıştır. Bir kanat diyor ki; "bu karar uyarınca devam etmektedir çalışmalarımız", bu DP kanadıdır. CTP kanadı da, "bu kararın bir kenarda durduğunu" söylemektedir. Ben gündem dışı konuşmamda

da bu konuyu irdeledim ve gerçekten Meclis kararının; bir kenarda durduğu saptamasını yaptım. Zaten bunun böyle olacağını da o karar alınırken bu kürsüden ifade ettim. Bu karar alınıyor, ama yakın bir gelecekte de çiğnenecektir dedim. O nedenle bu saptama hakkında olsun en azından dertlik bir uyum içerisinde girmemiz lazım. Güven Artırıcı Önlemleri görüşebilmek için Avrupa Birliği Adalet Divanı Kararı kalkmalıdır dedik o kararımızda. Ruamların Avrupa Birliğine tek yanlı girişimleri durdurulmalıdır dedik. Güven Artırıcı Önlemleri ancak öyle görüşürüz dedik. Tek yanlı girişim çabaları son sürat devam ediyor. ABAT Kararı kalkmadı, biz Güven Artırıcı Önlemleri imzalamaya hazırız demiyor muyuz şimdi? O kararla uyum içinde değil, bu tavır. Ben bu tavrı benimsiyorum, partim de benimsiyor, ama o kararla ilişkisine gelince, o kararla uyum içinde değil.

İkincisi; yeni parametreler saptamadan, kapsamlı görüşmeler de yapılamaz dedik o kararda. Daha doğrusu çoğunluk öyle dedi. Hani nerde yeni parametreler, ben sorarım?

En son maddede de o kararda, yeni parametlerler saptanacağı öngörüldüğünden falan, falan , falan kararları kaldırdık dedik. Son madde de buydu. Hani nerde o yeni parametreler? Kim saptıyor? Nerde saptıyor? Var mı öyle bir çalışma? Böyle bir çalışma yok.

Şimdi sayın arkadaşlar; son olarak şunu söyleyim. Herhangi bir şekilde kırıcı söz söyleme arzusunda değilim, yanlış anlamasın kimsesi. Ancak biz bu ülkede iktidarlaşamadık daha. Hükümet olma noktasına kadar geldik, ama Hükümet olma ile iktidar olma arasındaki, mesafeyi kapatamadık bu toplumda. Birileri gerekli gördü, Ağustos'un sonunda böyle bir karar lazımdır. Bu karar alındı. Birileri gerekli gördü ve bu karar şimdi dursun bir kenarda bakalım, sümen altında dursun, biz gidelim. Çünkü o anda öyle bir manevra gerekiyor, öyle bir taktik gerekiyor. Bu görüşmeler sürecinde taktiklere, manevralara gerek yok mu? Sahanızı genişletmeye ihtiyaç yok mu? Var. Onu da kabul ederim. Ama Meclis Kararları ile yapılınsın bunlar diye de öneririm bundan sonra. Çünkü bu defa Meclis Kararlarının ciddiyeti kalmaz ve Meclis Kararlarının eğer bir caydırıcı unsur olması arzusu varsa, caydırıcılığı kalmaz. Çünkü dönerler ve bakarlar o kararlara. Derler ki ha, bunlar oturur ve der ki, Güven Artırıcı Önlemleri Ağustos sonunda ABAT Kararı kalkmadan Avrupa Birliğine tek yanlı üyelik girişim çabaları kalkmadan Güven Artırıcı Önlemleri görüşmezler bile. Bırakınız imzalamayı. Görüşmek dahi mümkün değil. Meclislerinde böyle kararlar üretirler, Eylül, Ekim, Kasım'a gelindiğinde, imzalamaya hazır hale gelirler, üstelik o Mecliste konuyu tartışıp da yeniden başka karar üretmeden. O zaman ciddiyetimiz oldukça hasar görür sayın milletvekilleri ve bundan da eminim sadece parlamentomuz değil, halkımız da zarar görür. Bunları da kayıtlara geçirmeyi uygun gördüm. Saygılar sunarım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Geçirin bakalım kayıtlara. Tarihe ~~Konusun~~ bakalım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

Sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... 34 kabul. 4 ret Toplumcu Kurtuluş Partisi oyları ile oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi de program 02, Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 02, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Cumhuriyet Meclisi.

Alt Program 01, Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Örgütü. Personel Giderleri: 23,202,000,000 Türk Lirası. Cari Giderler: 20,660,000,000 Türk Lirası. Yatırımlar: 7,500,000,000 Türk Lirası. Transferler: 200.000.000 Türk Lirası. Alt Program Toplamı: 51,562,000,000 Türk Lirası. Program Toplamı: 51,562,000,000 Türk Lirası.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı?... Sayın Atakol. Sayın Karagil. Sayın Celâl. Sayın Akın.

Buyurun Sayın Atakol.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; parlamentolar, yani Meclisler demokratik ülkelerin en yüce organıdır. Bizim Meclisimiz de, yani parlamentomuz halkımızın seçmiş olduğu milletvekilleri vasıtası ile temsil edildiği en yüce organımızdır. Bu çatı altında halkımızı temsil eden ve onlar adına görev yapan biz milletvekilleri, temsil ettiğimiz halkımıza her halimizle örnek olmalıyız. Bunu yaptığımız, yani örnek bir temsiliyet verdiğimiz takdirde, hem kendimiz saygınlık kazanacak, hem de yüce Meclisin saygınlığını koruyacağız. Örnek bir temsiliyet verdiğimiz doğrusu söylemek mümkün değildir. Ben sadece birkaç konuya değinerek bu iddiamı açıklığa kavuşturmaya çalışacağım. Her şeyden önce, Meclisi öngörülen saatte toplamamanın mazareti ne olursa olsun yanlıştır. Bunu burda açık bir şekilde ifade etmek istiyorum. Bu yanlışı mutlakla düzeltmemiz gerekir. Gerekirse Meclis İhtisabını, hatta Anayasayı değiştirebiliriz. Belirli konularda, örnek; oylama gerektirmeyen konularda Meclisin çoğunlukla toplanmasına gerek yoktur inancındayım. Bakınız; Meclisi nisap teşkil ederek topluyoruz. Gündem dışı konuşma başlıyor, başlar başlamaz isteyen Genel Kurul salonunu terk ediyor. Ama gündem dışı konuşmalar saatlerce sürüyor. Oyladığımız bazı konular belki oylamamız gerekir. Örneğin; bir siyasal parti bir Komiteye verecek üye ve üyeleri tespit eder, Meclis Başkanlığına sunar. Ondan sonra Meclis Genel Kurulunda oylaması yapılır. Bugüne kadar ben hatırlamıyorum, bugüne kadar önerilen hiçbir milletvekilinin Genel Kurulca reddedildiğini, hatırlamıyorum. Yani bir nevi formalite oluyor bizim yaptığımız bu işler.

Benim önerim; batı demokrasilere bakalım, onların deneyimlerinden yararlanalım. Meclislerin nasıl çalıştığını, onların çalışma şekillerine, tüzüklerine, yönetmeliklerine bakalım. Onlardan yararlanalım. Amerika'yı yeniden keşfetmeye çalışmayalım. Çünkü benim gördüğüm, 20 senelik Meclis çalışmalarında gerçekten istediğimiz etkinliği gösteremedik. Ne Komitelerde gösterebildik, ne de Genel Kurulda gösterebildik ve çoğu zaman bu Mecliste gerek Komitelerde, gerek Genel Kurulda zaman israf ettik, zaman harcadık, boşuna zaman kaybettik.

Diğer bir konu; Meclis kulis salonuna milletvekili dışında vatandaş alınması. Bence son derece yanlış ve sakıncalı. Meclisin toplantı günleri, tabiri mazur görün, adeta bir panayır havası yaşanmaktadır. Buna da önlem almak lazım, buna da bir çözüm bulmak lazım.

Üçüncüsü; batı demokrasilerinde her milletvekilinin mutlaka bir sekreteri, bir danışmanı, yardımcıları ve seçmenleri ile sürekli temasta olabilmesi için yolluk ve harçları vardır. Bunlar lüks şeyler değildir. Bir milletvekilinin asli görevini yapabilmesi için gereklidir. Eğer bir milletvekili ülke sorunlarının temelini inmek isterse, eğer bir milletvekili seçmenin gerçek nabzını bilmek isterse, eğer bir milletvekili dış dünyada olup bitenleri takip etmek, belirli konularda araştırma yapmak isterse, özetle; gerçek bir siyasi olmak isterse, yardımcı veya yardımcılara mutlaka ihtiyaç vardır. Tek başına bir milletvekili bütün bunları yapamaz, yapmasına olanak yoktur.

Dördüncü olarak; Meclis çalışmaları ile ilgili olarak şunu söylemek istiyorum. Meclisimizin sağlıklı ve temiz bir çalışma ortamı içerisinde çalışmalarını sürdürmesini dinliyoruz. Komite çalışmalarındaki sağlıksız ortamdan ben şahsen ve biliyorum benim gibi birçok arkadaşım rahatsız olmaktadır.

Bu ve benzeri konularda ben Sayın Meclis Başkanını uyardım. Televizyon kameraları önünde bu konularına girmek istemiyorum. Gerekli olduğuna veya doğru olduğuna inanmıyorum. Bu sorunların yakın bir gelecekte çözülmesi dileği ile Meclisimizin yasa yapmak ve Hükümeti denetlemek dışında, başka görevleri olduğunu da hatırlatarak, biraz önce Sayın Akıncı'nın değindiği Lord Finsberg'ün Kıbrıs Raporuna kısaca değinmek istiyorum. Meclisimiz bu konuyu son güne kadar takip etmiş, Meclisimizden bir milletvekili heyeti Strazbourg'taki Avrupa Konseyi Toplantılarına katılmış ve gerekeni yapmaya çalışmıştır. Nitekim Lord Finsberg'ün Taslak Raporu önemli ölçüde gerçekleri yansıtan bir taslak rapor olarak ortaya çıkmıştır. Gerçekleri yansıtan bu taslak rapor, Rumları bildiğiniz gibi adeta çılgına çevirmiştir. Rum ve Yunanistan tarafı Lord Finsberg'ün raporunu Avrupa Konseyi Genel Kurulunda görüştürmemek ve raporu kaldırmak için yoğun bir çaba içerisine girmiştir. Ve Aralık ayı başında Siyasi Komitede taslak raporun görüşüldüğü Paris Toplantısında Rum tarafı Taslak Raporda değişiklikler yaptırmıştır. Bu değişiklikler henüz elime geçmiş değildir. Ayrıntılarını bilmiyorum. Ancak anladığımız kadarıyla, Taslak Raporda önemli, kayda değer değişiklikler olmuştur. Bizim burda sormak istediğimiz, Hükümet niye Paris Toplantısına katılmaktan sarfınazar etmiştir? Bu kadar önemli bir toplantıya katılmamanın mazareti bence olamaz. Hükümet bu konuda mazaret üretemez. Önemli bir fırsat kaçırılmıştır. Olumlu bir noktaya getirilen Lord Finsberg'ün Kıbrıs Raporu Hükümetin, benim görüşümce, kendi arasındaki uyumsuzluk ve sürtüşme nedeniyle Paris Toplantısına katılmamış ve bunun sonucu olarak da Rum tarafının isteği doğrultusunda Rapor değiştirilmiştir.

DP-CTP Koalisyon Hükümeti arasındaki uyumsuzluk, umursuzluğa dönüşmüşse benziyor ve bunun faturası da devlete ödettirilmektedir. Bundan ulusal dava zarar görmektedir. Bunu söylemeye gerek bile görmüyorum ve tabiatıyla devlet zararlı çıkmaktadır. Başarılı bir düzeye getirilen konuya, yani Kıbrıs Konusunu

ilgilendiren çok önemli bir konuya bir vurdumduymazlık örneği verircesine ilgisiz kalma kanımca büyük bir sorumsuzluk örneğidir. Hükümetin bu toplantıya neden katılma gereğini duymadığını, doğrusu merak ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1995 yılında Meclis çalışmalarının halkımızın beklentilerine yanıt verecek şekilde geçmesi dileğiyle hepinize saygılar sunarım ve grubumuzun Meclis Bütçesine olumlu oy vereceğini belirtirim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atakol. Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Karagil'de.

Buyurun Sayın Karagil.

MEHMET EMİN KARAGİL (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir yıldan beridir çatısı altında bulunduğum bu Meclisin, bütçesi konusunda birkaç söz de ben söylemek istedim. Meclis Bütçesini incelemeye aldığım zaman, en fazla dikkatimi çeken husus, 102 kişilik bir kadrosu, 12 kişi de işçi kadrosunda olmak üzere, 114 kişilik bir kadroda çalışmakta olan Meclisimizin, 46 adet münhal kadrosu bulunduğu hususuydu. 1/3 oranında, 1/3'ün üzerinde eksik kadro ile eğer Teşkilât Yasasında bu 160 kişilik bir kadro uygun görmüşse, 46 kişi eksikle çalışan bir kadro vardır.

Burdaki yöneticilerle yaptığım temaslarda edindiğim bilgi, özellikle daktilo ve odacı konusunda Meclis çok büyük sıkıntı içinde çalışmakta olduğu konusundadır. Birtakım münhallerinse daha önceden bu kadrolarda, Meclis kadrolarında çalışan kişilerin terfileri için münhal olarak tutulduğu belirtildi. Fakat, özellikle daktilo ve odacı konusunda Personel Dairesinden gerekli taleplerde bulunulduğu halde, bugüne kadar herhangi bir cevap alınamadı. Ben ülkemizin, yeni kurulan bu cumhuriyetimizin gerekli yasama çalışmalarının layığı ile yapılabilmesi için hiç olmazsa Cumhuriyet Meclisimizdeki bu kadroların tamamlanması ve çalışmaların biran önce gerektiği şekilde yapılabilmesine olanak sağlanması hususunda dikkatli davranmamızı ve ısrarlı olmamızı öneririm.

Az önce konuşan Sayın Kenan Atakol'un önerdiği gibi, başka ülkelerde, her milletvekilinin bir özel sekreteri bile varken veya Avrupa'da gördüğümüz her doktorun bir özel sekreteri varken, bizim burda özellikle parlamenter hizmetleri konusunda, yine arkadaşların belirttiklerine göre, bu konudaki eksiklik görülmüş ve bu konuda önlem alınmaya başlanmıştır. Ama hepimizin malumudur ki, herhangi birşey yazdırmak isterseniz, herhangi bir dosya ortaya çıkarmak isterseniz, görevi bu olmamakla beraber, her ne kadar bize titizlikle yardımcı olmaya çalışan arkadaşlarımız varsa da, bu işi sanki bir kişisel işinizmiş ve yaptırmakta çekingen davranmanıza sebep olan bir durumdur. Onun için bu hizmetlerin rutin olarak yapılabilmesi için, gerekli kadroların yaratılması gerektiği düşüncesindeyim.

Meclisin mali konularına da göz attığımızda, gördüm ki, geçen yıldan kararlaştırılan bir bilgisayar projesi var, bu projeye 1 Milyar 300 Milyon civarında bir ödenek konmuş 1994 Bütçesinde. Şu anda bu rakam 3 Milyara çıkarılmıştır. Ben, %200 enflasyon yaşadığımız bir toplumda, bu rakamın yeterli olmayacağı düşüncesindeyim. Herhalde ilerde bir Ek Bütçe ile yine karşınıza gelecektir Meclis Başkanlığı Divanı.

Bir diğer husus; özellikle bir yıldan beridir bu çatı altında çalıştığım için, aranızda yeni katılan bir arkadaşınız olarak, en fazla yadırgadığım bir hususu gündeme getirmeden edemeyeceğim.

Maalesef Genel Kurul salonunda ancak yoklamadan yoklamaya bir arada bulunmaktayız. Şu anda da en büyük eksiklik, yine hükümet koltuklarında göze çarpmaktadır. Özellikle iktidar partilerinin, iktidardaki koalisyon partilerinin birtakım Grup Toplantılarını ve kendi aralarındaki görüşmeleri Meclis saatlerine saklamaları ve Meclisdeki çalışmalara, özellikle de gündem dışı konuşmalara rağbet etmemeleri, doğrusu uzun zaman kâtip mevkiinde oturduğum için beni her zaman rahatsız etmiştir.

Bir diğer konu konuşmalar veya yasa çalışmalarını yapılırken en fazla yadırgadığım şey de gene öbek öbek toplanıp birtakım tartışmaların, hatta bazan konuşmacının konuşmasını kesecek kadar yüksek sesle tartışmaların bu salonda yer almasıdır. Bunların düzeltilmesi konusunda herhalde herhangi bir önlem değil de, iyi niyet veya prensip gözönünde tutulması lâzım.

Diğer bir konu maalesef kafeterya sorunudur. Kronikleşmiş bir sorundur. İstanbul'da arka mahallelerde bol kepçe lokantaları var, tamamen o yapıda bir yerdir. Bu bütçe ile yeni binaya taşınırken bu sorunun kökten halledilmesi gerektiği düşüncesindeyim. Hem servis bakımından hem kalite bakımından, hem de mekân bakımından bugünkü yer uygun değildir. Bir an önce düzeltilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Evet bir diğer konu; birkaç günden beridir elektrik üretimindeki sorunlarla ilgili Komitede çalışmaktayız ve bir vesile ile bize aktarıldığına göre, eğer ülkemizde büyük jeneratörü olan tesisler kendi elektriklerini üretir, şebekedeki elektrikle yararlanmazlarsa, halâ hazırda bu kurulu jeneratörlerle 30 megavat gücünde elektrik üretebileceğimiz ve bu jeneratörlerle 30 megavat elektrikle işe başlayacağımız, dolayısıyla mevcut santrallerimiz ve Rum tarafının verdiği elektrikle de elektrik sıkıntısının büyük bir oranda rahatlayacağı konusundaydı. Ben Mecliste hiç olmazsa bu çalışmanın başlatılması ve bunun bir an önce yetkililer tarafından bu tip jeneratörleri ile işyerleriyle, askeri birliklerle, Hükümet daireleri ile görüşülerek kısa zamanda sonuçlandırılması gerektiği düşüncesindeyim. Çünkü bu öyle bir imkândır ki sabahtan akşama karar alabilirsiniz, sabahtan akşama uygulayabilirsiniz. Yine o konuşmalar da bize aktarıldığına göre Devletin ürettiği elektrik, 3500 Türk Lirası kilovat

saata mal olurken bu tip jeneratörlerin ürettiği elektrik 2400 Türk Lirası kilowat saata mal olmaktadır. Dolayısıyla bu tip jeneratör sahipleri bu tip jeneratörlerin olduğu kurumlar, elektrik parası daha ucuzdur, onun için elektriği tercih ederiz diyebilirler ama bu sıkıntılı dönemde ki seferberlik halinde bu işin çözümlenmesi için gerekirse Devlet akaryakıt sübvansiyonu ile bu işi çözümlenmesi gerekir düşüncesindeyim. Geçen gün Sayın Başbakan Yardımcısının bir sözlü soruya verdiği yanıt sırasında not tutmaya çalıştım ve gördüm ki 50 kadar otelimizdeki jeneratörlerin toplam KVA diye bir tabir, güçlerini belirtmişsiniz, toplam 11 megavat gücünde jeneratör vardır. Bunlar için gürültüdür, efendim bozulabilir gibi sakıncalar ileri sürülebilir ama, Elektrik Mühendisleri Odasının belirttiğine göre 30 megavata yakın, belki fazla belki eksik bir potansiyel, şu anda bu jeneratörlerle sağlanabilir ve bu ülkede bu karanlığın, çıldırmaya kadar dayanan elektriksizliğin bir nebze olsun hafifletilmesi için faydalı olabilir.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karagil.

Sayın milletvekilleri; oturuma kaldığımız yerden devam etmek üzere 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanış Saati: 13.05

- İKİNCİ OTURUM -
(Açılış saati: 14.40)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 17'nci Birleşiminin 2'nci oturumunu açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Buyurun.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP- Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN- Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; oturuma kaldığımız yerden devam ediyoruz. Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Bütçesinin görüşülmesine devam edeceğiz. Söz sırası Sayın Hüseyin Celâl'da.

Buyurun Sayın Celâl.

HÜSEYİN CELÂL (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Bütçesini görüşürken, Meclis Başkanlığı konusunda son aylarda yaşadığımız krizi hatırlamamak mümkün değil. Gönül isterdi ki bu kriz yaşanmasındı. Ancak bu krizi bu topluma, bu Meclise yaşatmak isteyenler de vardı, onlar daha güçlü çıktıkları için herhalde, pozisyonları daha uygun olduğu için bu krizi yaşadık.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bazı arkadaşlarımız gerek komite toplantılarında ve gerekse kişisel görüşmelerimizde bu konuya artık kapanması gerektiği görüşle bakmamız gerektiğini, konuyu mahkemeye bırakmak gerektiğini söylüyorlar. Biz o kanaatte değiliz. Bu olayı her vesile ile hatırlamakta yarar vardır. Yarar vardır, çünkü bu olay siyasi tarihimize, demokratik gelişmemize, bu parlamentonun geleneklerine tamamen ters bir durumdur. İşin hukuki yanının üzerinde çok durmayacağım, o konuyla ilgili olarak Cumhuriyetçi Türk Partisi Anayasa Mahkemesine başvurmuş bulunmaktadır. Ancak siyasi boyutu olayın ki bu siyasi boyutun da en azından kamuoyuna konuşurken veyahut birbirimizle konuşurken herkes hemfikirdir ki ortaya da siyasi ahlâk yoksunluğu, siyasi erdem yoksunluğu vardır. Ve sözkonusu olan da Meclis Başkanlığı gibi Meclisi bütün kamuoyuna karşı, dünyaya karşı temsil eden bir makamdır. Bu makam siyasi erdem, siyasi ahlâk yoksunu bir tavır sonucunda bugün bize göre gasbedilmiştir.

Bizim Sayın Ayhan Halit'le herhangi bir kişisel kavgamız yoktur. Kendisiyle birkaç kez dış seyahatlerde de birlikte bulunmak fırsatı bulduk. Ve seyahatler bir insanın kişiliğini anlamak için iyi bir vesiledir de. İyi bir vesiledir. Kişisel olarak kendisiyle herhangi bir sorunumuz da olmadı, bu seyahatlerimiz de uyum içinde geçti diyebilirim rahatlıkla. Ancak bazı insanların siyasal hırsları kendilerini kullanılma noktasına getiriyor ve kendi alınlarına ömür boyu silemeyecekleri bir lekeyi vuruyorlar. Burda da böyle olmuştur. Meclise rağmen. Meclis desteğinin kalkmış olmasına rağmen Anayasanın 5 yıllık Yasama Döneminin iki defa seçim yapılacağı için, Başkanlık seçimi yapılacağı için nasıl bölüneceğini ancak gösteren, bir hükmüne dayanarak ve içtüzüğün açık hükmünü de bir köşeye iterek, bir kenara iterek ve hiç dikkate almadan bu istemini, içindeki bu arzuyu, belki bir kriz yaratmak isteklerinin de teşvikiyle hayata geçirmiş ve istifa etmemiştir. Politikada birbirimize güven, dürüst bir biçimde hareket etmek, sözünün eri olmak esas olması gerekir. Bu bir prensip ve politikacı olarak bizim topluma göstermemiz gereken örnek de bu olmalıdır. Sayın Ayhan Halit'in ki değil Zaman zaman çocuklar geliyor, sınıflar geliyor arka sıralarda veyahut Meclisin diğer salonlarında kendilerine demokratik hayatımızın nasıl işlediğini gösteriyoruz.

Sayın milletvekilleri; göstereceğimiz örnek çocuklara son aylarda yaşadığımız örnek midir? Yoksa onlara bir takım yalanlar mı söyleyeceğiz? Fiilimizle söylediklerimizin uymadığını sanırmıyız ki toplum ve çocuklar görmezler? Onlar bizim düşündüğümüzden çok da daha zekidirler. Farketmediğimiz sandığımız şeyleri aslında farkedebilirler. Bizi yalanlarımızla her zaman yakalarlar. Burda da öyle olmuştur. Samimiyetten yoksunluk, iki yüzlülük bir noktada maalesef politik hayatımıza bu olayda hakim olmuş düşüncelerdir. Bu konuyu kapatalım diyen arkadaşlarımız bundan rahatsızlık duyuyorlar. Rahatsızlık duymamaları için bir neden yok.

Bu toplumda artık dayatmalara, kapkaççılara son vermek gerekiyor. Bizim ağırımıza giden budur. Bu toplum böyle davranışlara layık bir toplum değildir. Çok kötü bir yağmacılık, ganimetçilik, kapkaççılık, tutanın elinde kalır düşüncesinin hakim olduğu dönem yaşadık. Artık bu dönemi geride bırakalım. Tarihin çöplüğüne atalım ve bu topluma dayatılanlara karşı çıkabilelim. Dayatan kazanır kuralını ortadan kaldıralım. Haklı, hukuka uygun hareket eden, dürüst davranan kazansın. Biz bunu istiyoruz. Bunun için bu olayın üstüne gidiyoruz CTP olarak elbette. Kimse demeyeceğim, önemli bir kesim, kamuoyuna olayı bir koltuk kavgası olarak takdim etmeye çalıştı. İnsafınıza sığınırım değerli arkadaşlar; bu bir koltuk kavgası mıdır? Yoksa bir prensip meselesi midir? Hangi partiden olursak olalım, bu olayın bize karşı yapılmasını kabul eder miyiz? Elbette etmeyiz ve herkes bunda, özel olarak konuştuğumuzda hemfikirdir. Ama bu konuda bir konsensus sağlamak da mümkün olmadı. Bazılarımız, iki ortağın meselesidir, kendileri halletsin dediler. Ortak, bizden kaçtı, bizim meselemiz değildir dedi ve öylece kaldı. Yani, kapanın elinde kaldı. Bir kere daha haklı çıkardık yine böyle düşünenleri, böyle hareket edebilecekleri. Tavır, sanıyorum bu olmaması gerekirdi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclis Genel Sekreterliği Bütçesi ile ilgili olarak görüşlerimizi söylerken, son günlerdeki elektrik olayıyla bir bağlantı kurmak istiyorum. Burda, Mecliste, 600 kilovatsaat gücünde bir jeneratörümüz vardır. Elektrikle ilgili komiteye gelen uzmanlar, böyle büyük jeneratörleri olan kurum ve kuruluşların, devlet dairelerinin, elektrik olduğu saatlerde de, binalarına elektriğin geldiği saatlerde de kendi jeneratörlerini kullanmak suretiyle, ekstrasından bir güç sağlanmasını öneriyorlar. Meclis, 600 kilovatsaatlik bir jeneratörün sadece dörtte bir kapasitesini kullanıyor.

Yani, toplantı günlerinde, vesair günlerde, bu jeneratörlerin, diğer devlet dairelerinde de elbette kullanırsak, önemli bir tasarruf sağlamış oluruz. Burda kullanılacak elektriği de bu elektriksiz bölgelere verme imkânı olur. Buna bir örnek teşkil etmek üzere, bu, günlerdir söylenmektedir, hatta aylardır söylenmektedir. Ancak bir tedbir alınamadı. Ben, bugün burada öneriyorum. Meclis Başkanlığı bu topluma da bir örnek olmak üzere, her konuda örnek olmalıyız elbette, örnek olmak üzere bugünden itibaren kendi jeneratörünü çalıştırsın ki, elektriksiz bölgelere elektrik verebilelim, biraz daha elektrik verebilelim. Ve bunu bir politika olarak benimsersek ki raporumuzda yer alacağını sanıyorum, bir rahatlama getirilebilir sıkıntılara.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bilgisayar konusunda bir notum vardır. Bilgisayar her yere hemen hemen, müesseselerimizde, dairelerimizde girdi de, Meclise bir türlü giremedi. Bir an önce girmesinde yarar vardır. Bütçeye konmuştur. Girmesi son derece yararlı olacaktır. Yalnız, bilgisayarla çalışan yerlerde, bu sefer de bilgisayar arızaları yüzünden işler aksamaktadır. Bilgisayarla daha süratli iş yapılması beklenirken, işler daha da yavaşlamaktadır. Elektrik Kurumunda da bunun örneğini yaptığımız araştırmada gördük.

Mayıs ayı faturalarını geçenlerde dağıtıyorlardı bir bölgede. Sorduk, bilgisayar hatasındandır dediler. Bilgisayar arıza yapmış, ondan dolayı zamanında çıkaramamışlar ve öylece gitti. Buna dikkat etmek gerekiyor. Bilgisayarın link sistemi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bağlanması, onların bilgisayara bağlanması çok büyük yararlar getirecektir. Milletvekillerimizin zaman zaman aradıkları bilgilere, kolayca ulaşabilmeleri imkânını getirecektir. Bu büyük bir olanaktır, büyük bir gelişmedir. O bakımdan bu projenin muhakkak uygulanmasında yararlar, sonsuz yararlar hem de görüyoruz. Milletvekilliği görevi, zor bir görevdir tam olarak yapıldığı takdirde. Araştırma ister, inceleme ister, okuma ister ve çok sefer de bizim gibi ülkelerde araştırmak, incelemek istesenez bile, okumak istesenez bile, gerekli materyali bulamazsınız, zordur. Biraz değil, çok fukarayız bu konularda. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bilmiyorum elindeki kaynakların hepsi bilgisayara işlendi mi? Ancak muhakkak işlenecektir, başladıklarına göre işlenmemişse. Onlara ulaşabilmek, o bilgilere ulaşabilmek gerçekten büyük bir zenginlik kazandıracaktır Meclis hayatımıza. O bakımdan hiç ihmale gelmemesi gerekir, muhakkak uygulanması gerekir bu projenin.

Benden önce konuşan arkadaşlarımız restoran konusuna değindiler. Bu konuda ben fazladan, on aydan beri bu konunun Başkanlık Divanının gündeminde olduğunu söylemek istiyorum. Bir restoranın ihalesini on ayda tamamlayamadık. İki sefer yanılmıyorsam ihaleye çıkıldı, istekliler de vardı, ancak birçok işimiz gibi bu da askıda, bir atalet, bir yavaştan alma konuları, belki karar verememe burada da görülüyor. Bir an önce düzeltilmesi gereken bir durum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Teşkilât Yasası Meclisin, uzun zamandır gündemdedir yeni Teşkilât Yasası elbette. Ancak bunda da bir gecikme sözkonusu. Anladığım kadarı ile birkaç yıldan beri hazırlandı, hazırlanacak derken, bugünlere kadar geldi. Memnuniyetle öğreniyoruz ki, şimdi elde en azından bir taslaka vardır. Bunun da süratle neticelendirilmesi gerekiyor. Meclis personeli bakımından talihliyiz diyeceğim. Çünkü kamu yönetiminde genel olarak görülen aksaklıklar, eksiklikler, atalet burada yoktur. Fevkalâde iyi çalışan bir personelimiz var ve o bakımdan şanslıyız. Ancak bu arkadaşlarımıza da teknik gereçleri ve imkânları sağlamak suretiyle birtakım kolaylıklar getirmek zorundayız. Aksi takdirde onlara çok fazla yüklenmiş olacağız ki, neticede bu da hizmette eksiklikleri, hataları getirecektir ve bugüne kadar tutturulmuş olan düzey de düşmeye başlayacaktır. Yasada, Parlamenter Hizmetleri Sınıfı gibi bir sınıf geliştirilmektedir milletvekillerine yapacakları işlerde yardımcı olmak üzere. Bu fevkalâde olumludur ve daha önce başka arkadaşlarımız tarafından değinildiğinden daha fazla değinmeyeceğim.

Elbette yasa hazırlanırken, bugüne kadar personelin çok hatalı bir biçimde, yıllarca, terfi etmemiş olmaları gözönünde bulundurulmalıdır. Memur, kamu yönetimindeki insan, elbette terfi beklemelidir ve terfisi de zamanında yapılmalıdır. Onun yanında, bu bir ödüldür elbette, ceza sistemi de geliştirilmelidir ki, yönetim, yönetim olabilsin. O denge iyice kurulabilmelidir. Demiyorum burda öyle bir durum sözkonusudur. Ancak, kamu yönetiminde bir mükemmellik, iyilik kazanabilmesi ve bunu sürdürebilmesi için bunlar olmazsa olmaz kurallar.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclis, dış politikanın belirleyicisi bir kurum değildir. Ancak, dış politika konusunda söylemesi gereken de çok şey vardır. Belki temel politikaları da saptayabilir. O da mümkün. Ancak yürütmez demek daha doğru. Bu dış politikayı yürütmez demek daha doğru olur. Bu güne kadar Meclis, kendi üstüne düşeni yerine getirdi diyemeyiz. Dış politika konusunda, Kıbrıs konusunda, genellikle önüne ne sunulmuşsa onunla yetindi. Hukuk ve siyasi işler Komitesini bu bakımdan, başka Meclislerdeki gibi bir Dışişleri Komisyonu haline getirmek gerekiyor. Bu siyasi yönü Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin maalesef bugüne kadar eksik kaldı. Bu dönemde bunu geliştirebilirsek, Meclise bu fonksiyonu kazandırabilirsek, olumlu bir adım atmış oluruz. Gerçekten Sayın Akıncı'nın söylediği gibi, Meclisin Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin, bir bölümünün, Strazburg'da Türkiyeli politikacılarla, parlamenterlerle yaptığı toplantılar dışında ve çburaya zaman zaman gelen parlamenterlerle yapılan toplantılar dışında bir siyasi işler işlevi yerine getirdiği yok. Onu geliştirmek gerekiyor. Kıbrıs politikasını Türkiye ile uyum içinde sürdürmemiz gerekiyor. Bu hep söyleniyor. Biraz önce de burda yine söylendi. Ancak bu uyumu sağlamak için parlamenterler düzeyinde bir, biraraya gelme, toplantılar düzenlemeler yok. Sadece işte, zaman zaman Strazburg'da bulduğumuzda, gayet yararlı oluyor elbette. Toplantılar yapıyoruz ve o iş orda kalıyor.

Halbuki Mecliste bir birim oluşturulduğu takdirde, ki sanıyorum yeni yasa taslağında vardır. Siyasi konuları da takip etmek mümkün olacaktır ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi, bu iş için en uygun komite olacaktır.

İçtüzükle ilgili olarak, esaslı bir deneyimimiz oldu Meclis olarak. Gerek eski içtüzük ve gerekse şimdi halen uygulamakta olduğumuz içtüzük bir deneyim birikimi yarattı. Bu birikime göre, içtüzüğü yeniden ele almakta, aksayan gereksiz yerlerini tespit etmekte yarar vardır ve daha önce konuşan arkadaşların bu konularda getirdikleri eleştirilere de katılıyorum. Onlara hatta içtüzükle ilgili olarak yenileri de eklemek mümkündür.

Birtakım prosedürleri basitleştirebiliriz. Sayın Atakol'un formalite dediği, gerçekten formalite işlemler kaldırılabilir ve Meclis esas işlevini daha rahat bir biçimde sürdürebilecek bir duruma gelebilir. Yalnız bu içtüzüğe uymamız gerekiyor. İçtüzüğe öncelikle de uymamız gerekiyor, hem de her maddesine, 13.(6) maddesi dahil olmak üzere. 13.(6) maddesine de öncelikle uymamız gerekiyor.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden) - Sonuna kadar gidecek 13.(6).

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Oradaki hüküm son derece açıktır değerli arkadaşlar ve içtüzüğün hükmüydü ve Meclis öncelikle içtüzüğe göre hareket eder. Çünkü kendi geçirdiği bir metin, önce kendisinin uyması gerekirdi.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Meclis Başkan Yardımcısı yanaşmadı ki...

BAŞKAN - Sayın Özgür; herhalde sataşacak birini bulamadınız, bana sataşıyorsunuz.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Sizi çok sessiz buldu Sayın Başkan, Genel Başkan.

BAŞKAN - Evet. Bugün sakinim aslında. Evet devam edin Sayın Celâl lütfen.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir kriz döneminden geçiyoruz. Ekonomik kriz döneminden geçiyoruz. Meclisin temsil ve ağırlama giderlerinin de iyi harcanması, dikkatli bir biçimde harcanması elbette...

AHMET DERYA (Lefkoşa)(Yerinden) - Meclis Başkanı düğün-
lere caba olarak çiçek göndermesin.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Dileğimizdir.

AHMET DERYA (Yerinden)(Devamla) - İsteddiği kitabının
kitabını alıp bize dağıtmasın.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Bunlar da o temsil ve ağırlama
giderlerinin içinde muhakkak ve Başkanlık Divanına bu konuda
önemli görevler düşmektedir. Başkanlık Divanı gene Meclis İctü-
zûğüne ve Anayasaya göre Meclisin esas yöneticisidir. Meclis
Başkanı o Divanın, o Kurulun bir, sadece üyesi ve Başkanlık
Divanına bu konuda önemli görevler düşmektedir. Bu görevini
de Başkanlık Divanı eminim yerine getirecektir.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Celâl. Sayın
milletvekilleri; söz sırası Sayın Kenan Akın'da. Buyurun Sayın
Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli millet-
vekilleri; 1995 Mali Yılı Bütçesi içerisinde yer alan Kuzey
Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yasama Organının, Genel Sekreterlik
Bütçesinde Demokrat Parti adına ve de milletvekili olarak görüş-
lerimi koymak için söz almış bulunuyorum.

Herşeyden önce bugün enteresan bir gün. Tek sesliliğin
bittiği, siyasi partilerin temsiliyet kazandığı, Cumhuriyet
Meclisinde tüm siyasi partilerin temsil edildiği kazanım günü-
gün yıl dönümüdür bu gün. 13 Aralık 1993. Yani Ulusal
Birlik Partisinin, geçmiş döneminde dikta rejimi ile...

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden) - Allah Allah!

KENAN AKIN (Devamla) - Anti demokratik seçim yasaları ile tüm iradeyi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Devrildiği gündür.

KENAN AKIN (Devamla) - Hak etmediği halde, bu Meclisi işgal etmesinin son bulduğu gündür bugün ve bugün tüm partilerin sesi, tüm partilerin temsilcisi, 1995 Mali Yılı Bütçesinde kısa kelimelerle değil, özellikle muhalefet söylüyorum, bunları geçmişteki muhalefetteki, geçmişteki muhalefet günü gibi kısa dönemde, Sayın Özker Özgür de bunu söyledi değil, kendi sesinden, halkımızın aynı anda dinleyebilecek, aynı anda Meclisteki çalışmalarını izleyebilecek bir şeffaflığın geldiği gündür. Bundan dolayı ben Demokrat Parti ve CTP'ye oy veren tüm insanlarımıza, demokrasiyi bu ülkede Meclise taşıyan insanlarımıza milletvekili olarak teşekkür ederek sözlerime başlıyorum.

BERVİŞ ÇOBANOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Hepsi pişmandır şimdi.

KENAN AKIN (Devamla)- Bu demokrasiyi, Mecliste konuşan ama halka sesini duyuramayan, o zaman...

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Sen de o tarafından yat.

KENAN AKIN (Devamla)- O dönemde Sayın Eroğlu'nun tapusu gibi kullandığı Bayrak Radyo Televizyonunu, o tabuları yıktığı için, Mecliste halkın temsilcilerinin sesini halka yansıttığı için de Bayrak Radyo Televizyon Kurumuna da teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)-Tele-demokrasi gelmiştir de.

KENAN AKIN (Devamla)- Evet.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden)- Tapu ne demek? Tapuyu yıktı, o ne demek?

KENAN AKIN (Devamla)- Tabular, tapu değil.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Haa, tabular.

KENAN AKIN (Devamla)- Normaldir.

BAŞKAN? Sayın Akın, karşılıklı konuşma şekline dökmeyin.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Herhalde normaldir derken kelime hazinemizin zayıf olduğunu kastetmen ya.

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten 12 Aralık 1993'e kadar halkımızın birçok kesimi, birçok kişisi, oy vermiş olduğu, milletvekili olarak seçmiş olduğu, tercih etmiş olduğu siyasi partilere mensup

milletvekillerinin Mecliste ne iş yaptığını bilmeyecek kadar, Meclis halkımıza kapalıydı. Bu mutlulukla, bu mutluluğu yaşayarak halkımız, artık Mecliste nelerin konuşulduğunu, muhalefet partili milletvekillerinin, hükümete yapıcı veyahut da kendi partilerinin görüşlerini ortaya koyarken getirmiş olduğu eleştirileri duymanın mutluluğunu da yaşıyor. Gerek Demokrat Partiye oy verenler, Ulusal Birlik Partisili arkadaşlarımız, TKP'li arkadaşlarımızın yapmış olduğu yapıcı konuşmaları bize aksettiriyorlar. Eroğlu bunu konuştu, Sayın Akıncı ne güzel konuştu diyerek bize telkinde de bulunuyorlar. İşte bu geçmişte yoktu. Bu tablo yaşandığı için, özellikle iki partideki mensupları, arkadaşlarıma ben teşekkür etmeden geçmek istemiyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kutlama töreni mi yapalım demek istiyorsun o temsil ödeneğinden?

KENAN AKIN (Devamla)- Yok. Bir yerde onu halk zaten görüyor.

BAŞKAN- Sayın Akın, Genel Kurula hitabedin lütfen.

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki 13 Aralık Demokrat Parti-Cumhuriyetçi Türk Partisini sevindirmiştir, Toplumcu Kurtuluş Partisini sevindirmiştir. Çünkü Mecliste, halk arasında temsiliyeti olduğu halde, gücü olduğu halde, halkın Meclisinde sesi yoktu. Ondan dolayı birtakım insanlar sevinmiştir. Ama sesi kaybolan ve üzülen kişiler de olmuştur. Bu demokrasinin de gereğidir. Halkımızın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisinden, çok şey istemektedir. Her kesiminin bir beklentisi vardır. Her kesimin eleştirisine uğrayan ki demokratik kurallar çerçevesinde eleştirilecektir, muhatap olan, başta basının devamlı Meclisi hedef aldığı ki doğaldır. Kamu çalışanlarının hedef aldığı, işçimizin hedef aldığı, sendikaların hedef aldığı bir kurum ve kuruluş olmasına rağmen, bazı gerçekleri de yansıtan kişileri de ben burada teessüfle karşıladığımı vurgulamak istiyorum.

Üç gün önce, birkaç hafta önce burada yaşadık. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kapılarını, icrada olan bakanlara belirli bir dozajın üstünde, belirli bir seviyenin üzerinde hakaret edecek şekilde sendikacı arkadaşlarımız, işçiyi o şekilde yürütüyorsa, ben böyle demokrasi olmaz derim. Aynı işçi, bugünkü icranın yapmış olduğu karara karşı, işçinin ödenmeyen sosyal sigortasını, yatırılmayan İhtiyat Sandığını, çalışmasından dolayı maaşından kesilmiş kazanç vergisini yatırmadığı için, birtakım girişimde bulunduğu için aynı işçi hükümete saldırı yapıyor, Başbakanlık binasına, Sayın Devlet Bakanımız o dönemde de, o günlerde de çıktı, konuştu. Ben orada şahit olarak şey yaptım. Aynı işçiyi sendikacı arkadaşlarımız ve bu parlamentoda görev yapan arkadaşımız, aynı tutumdan dolayı, birtakım aylardan dolayı işçiyi sıkıştıran kişiyi, yine hükümete karşı saldırıda bulundurma çabasını girmiştir. Bu tabii ki, kendinin sendikal faaliyetlerinde doğru mu, yanlış mı yapması açısından kendisi değerlendirmesi lâzım. Ama Meclisin saygınlığı açısından ...

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)(Yerinden)- Koreli burda yok. Konuşmaması lâzım arkasından. yeri geldiğinde.

KENAN AKIN (Devamla)- Hayır, Sayın Başkan, şimdi Sayın Akıncı, tamam, Koreli burda olmayabilir.

BAŞKAN- Lütfen.

KENAN AKIN (Devamla)- Fakat bu Meclise yapılmış bir olaydır.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla)-Yanlış birşeydir bu.

KENAN AKIN (Devamla)- Tutanaklardan, gerekirse tutanaklardan gelip şey yapacak. Ama bu Mecliste yapılmış, Sayın Devlet Bakanımız, sayın bakanlara orda hakaretvari demeyeceğim ama, belirli bir dozun üzerine çıkılmış, bağırımlar olmuştur. Bu ...

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla)- Ben ordaydım, sen de ordaydın. Olmadı öyle birşey.

BAŞKAN- Sayın Akın, Genel Kurula hitap eder şekilde konuşun lütfen. Karşılıklı konuşma olmasın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Mesaj alınmıştır.

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Koreli'nin arkasından konuşmak şeyinde değil. Bu, Meclise yapılmış bir saldırıdır. Demokrasiyle bağdaşması mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elektrik kesilir, milletvekilleri saldırı görür. Elektrik kesintisinden dolayı tüp olayı gelir, bir milletvekili çıkar, buradan tüp gazının bu memlekete gelmediğini, hükümetin beceriksiz olduğunu söyler. Halbuki bu kürsüde halkın hak ve menfaatini savunacak kişi araştırmasını yapar, gelişimini yapar, gazın, gaz tüplerinin neden gelmediğini araştırarak, bu Meclis Kürsüsünden hükümeti uyarırken bilinçli olarak gelmesi gerektiği inancı içerisindeyim. Ben milletvekili olarak araştırdım. Gaz taşıyan tüp, Türkiye'de üç tanedir. Bir tanesi Yunanistan'a çalışmakta, iki tanesi Türkiye bölgelerine gaz dağıtmaktadır.

BAŞKAN - Tanker.

KENAN AKIN (Devamla) - Gaz tankeri efendim. 1700 ton alıyor. O tanker almış olduğu tonaj 1700 ton gaz taşıyor, depoluyor. Petrol Ofisi 1000 ton gaz getirtirse, o tankerle 80 bin Dolar ödeyecek, 1500 de getirirse, hiç de getirmese de, boş da gelse gaz tankeri 80 bin Dolar ödeyecek. Yani bu halkın cebinden 3 milyara yakın gaz tankerinin gelmesi, navlun parası ödeniyor. Tabii ki peşin parasını biz ödüyoruz. Petrol Ofisi yetkilileri stokunda 300 ton gaz kalmadığı süre içerisinde siparişini vermez. Gaz dolumu yapılacak, Kıbrıs'a gelip, tahliye yapılanaya kadar 300 tonluk stok bitmekte ve halkımızda hiçbir zaman gaz eksikliği olmadan bu süre geliyordu. Gaz tankeri dolumu yapıyor ve Antalya açıklarında makinesi arıza yaptığı için, ki herkes biliyor gaz dolu bir tankerin bir limana alınmayacağı gerçeğini herkes bilmekte ama buna rağmen bir milletvekili veya hut da siyasi parti temsilcisi, ilgili bakanı beceriksizlikle suçlamakta, halkımıza yanlış beyanlarla politika yapılmaya çalışılmaktadır. Meclis Kürsüsünün bu şekilde kullanılmaması gerekir. Yani Sayın Ferdi Sabit Soyer kardeşimiz tedavide, Allah acil şifalar versin, Sayın Özkan Murat'ın beceriksizlikle ne alâkası var? Motorun, koskoca geminin motoru, makinesi bozuldu ise ve açıkta tamir edilmek zorunda kaldı ise bunu halka değişik şekilde yansıtmamanın, bu Meclis Kürsüsünü kullanmanın hiç de yakışık olmadığı inancı içerisindeyim ben.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elektrik kesintisinde yine aynı şekilde artık ne Ulusal Birlik Partisinin davasıdır, ne Demokrat Partinin, ne Cumhuriyetçi Türk Partisinin ne de Toplumcu Kurtuluş Partisinin davasıdır bu. Bu dava elektrik kesintisi sorunu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin tüm partileri ile birlikte, tüm toplumun sorunudur. Meclis olarak bu olaylardan şimdi 17 yıldır Ulusal Birlik Partisi yapmadı demiyorum, yapmadı. Anavatan Türkiye belirli dönemde veremediği için, bu proje hayata geçmemiştir. Şimdi Ulusal Birlik Partisini suçlamanın bir anlamı da yok burada. Bu dava toplumsal bir dava olduğu inancı içerisindeyim. Elektrik kesintisinden dolayı, Ulusal Birlik Partisinin, Demokrat Partiyi veyahut da CTP'yi, DP'nin de CTP'nin de, Ulusal Birlik Partisinin de ne yaptınız da demenin de bir anlamı olmadığı inancı içerisindeyim. Bu dava Ulusal Birlik Partisinin, Cumhuriyetçi Türk Partisinin, Demokrat Partisinin ve Toplumcu Kurtuluş Partisinin öz malıdır, bu sorundur. Eğer bu Meclis halkı temsil eden bu Meclis, konsensus sağlayarak ne gerekiyorsa, seferberlikse seferberlik, toplumsal davaya hep birlikte, birbirimizi eleştirerek değil, hep birlikte buna sahip çıkmak mecburiyetinde olduğumuz inancı içerisindeyim ben.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisin görevi budur. Meclis yasamada en büyük organ olduğu için Ulusal Birlik Partisinin de katkısı vardır ve özellikle idari ve Sosyal İşler Komisyonunda Ulusal Birlik Partisinin, Toplumcu Kurtuluş Partisinin temsilcileri son derece hassas, son derece yaklaşım bir şekilde halkın menfaatleri için ılımlı şekilde, genelde de yasalarımızın oybirliği ile geçmesi, Ulusal Birlik Partisinin ve Toplumcu Kurtuluş Partisinin olgunluk gösterdiği canlı kanıttır. Aynı olgunluğu, aynı ciddiyeti de elektrik sorunu ile Meclis bir bütün olarak hep birlikte sahip çıkmak zorunda olduğumuzu zannediyorum ben.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçesini görüştüğümüz Mecliste, gerçekten Meclis çalışanları arasında hizmet içi eğitim açısından, yıllardan beri açılmayana terfi mekanizmasının çalışmaması açısından, Türkiye Büyük Millet Meclisi ile olan diyalogu Sayın Hüseyin Celâl çok güzel, kısa ve öz izah etti.

Diyalogsuzluktan dolayı maalesef Meclisimiz istediğimiz verimliliği vermemektedir. İşte inşallah 1995 Yılı Bütçesi içerisinde hem Meclisin çalışanlarının hizmet içi eğitimlerinde bir aşamaya mutlaka gelmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi ile olan ilişkilerin şu anda durmuş noktasına gelmesinin, artık bırakıp Türkiye Büyük Millet Meclisi ile tüm konularda artık, tüm komisyonların daha sıkı işbirliğine, şu anda işbirliği yok denecek kadar drumuş bir vaziyettedir. Sıkı bir işbirliği ile Meclisimiz dış politikada da ve kendisinin iç politikada da yapacağı çalışmalarda daha büyük faydası olabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinin engin tecrübelerinden faydalanma durumundayız. Biraz önce Hüseyin Celal kardeşim çok çok güzel şeyi yoktur. On-line sistemi ile bilgisayar sistemini birleştirerek orada çıkan kanun hükmünde kararname, kanunlarla bizim çok daha fazla yararlı yasa çıkaracağımız inancı içerisindeyim. Maalesef geçmişte bu kürsüden milletvekilliği yapan, yaşamını uzun bir süre... şu anda yaşıyor tabii o ayrı konu. Uzun bir süresini Mecliste geçiren bazı arkadaşlarımızın şu anda Mecliste olmaması dıştan geldiği için kamu yönetiminden değil. Serbestten geldiği için çok büyük mali sıkıntılarda yaşadığını gördükçe, ben milletvekili olarak üzülmekteyim. Tüm kurum ve kuruluşlar, tüm daireler tüm kamu iktisadi teşebbüsleri kendi teşkilat yasaları için Meclise birtakım emeklilik yasası, özlük hakları toplayan yasalar gelemktedir. Ama maalesef Meclisimiz de her yükü kambur gibi sırtımızda taşıdığımız halde, özelden gelen kamudan gelmeyen milletvekili arkadaşlarımız özlük hakları konusunda çok geride kalmaktayız. Bu Meclis yalnız kamuda çalışanlara değil. Serbest avukatlık yapana, serbest demircilik yapana, serbest esnafılık yapana fırıncılık yapana da açılması lazımdır. Bugün ismini zikrederek söylemek istiyorum. Bir Çetin Veziroğlu arkadaşımızın uzun yıllar bu Mecliste milletvekilliği yapmasına rağmen, emeklilik hakkına sahip olmaması Çetin Veziroğlu gibi birkaç tane arkadaşımız daha var. Bu Meclisin ayıbıdır demekten kendimi alamıyorum değerli arkadaşlar. Efendim Meclise bu saldırı yapılacakmış.

Yapılırsa ne olur? Eğer bir Meclis kendi üyelerinin yasalarını ve özlük haklarını çıkarmayacak kadar cesarete sahip değilse, bu toplumun önüne çıkıp da ne güven istesin ne oy istesin. Halkımıza da hizmet vereceğiz. Çalışan köylümüze, işçimize, memurumuza, genel müdürlerimize yasa çıkaracağız. Bu Mecliste geçmişte bir kişi için yasa çıkmış, yasa çıktı bir gecede. Bir tek kişi için yasa çıkmıştır. Emeklilik için. Ama hala uzun süre bu Mecliste milletvekilliği yapmış kişi Meclisten sonra piyasaya gitse ne kadar dikiş tuturabilir. Bugün Güner Göktaş kardeşimizi alalım. ÜBP'den gidiyor. Geçmişte çok iyi avukattı, çok iyi müşterisi vardı. Politikaya girdikten sonra, tekrar Meclisten dışarı işine, yazahanesine döndüğü zaman korkunç bir gelir düşüklüğü vardır. Geçim sıkıntısı vardır. İsim olarak sadece o aklıma geldiği için söylüyorum ben. Arkadaşlarımızın da bu sıkıntılarında faydalanmak düşüncesinde değilim. Ama onların mağduriyetini, onlar gibi şu anda Mecliste özelden gelen arkadaşlarımızın da özlük haklarını belirleyecek, korumaya alacak yasaları biran önce çıkarması gerektiği ve bu konuda tüm siyasi partilere gene görev düştüğünü Mecliste görev yapan milletvekillerinin özlük haklarını çok iyi verdiğimiz zaman çok daha iyi, verimli bir Meclis oluşturacağımızı, verimli milletvekillerine kavuşacağımız inancım benim tamdır.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; bir üzüntülü yine geçmişte bu Meclis kürsüsünden bir kaç defa zannedersem vurgulamıştım ben. Meclisimiz dış politika ile ilgili zaman zaman Fransa'ya, zaman zaman Türkiye dışında Avrupa ülkelerine gitmekte, Meclisteki milletvekilimiz giderken de bizi tek tanıyan anavatan Türkiyemizin işçi pasaportu ile seyahat etmektedir. Bunu Dışişleri Bakanı burda yok, ama inşallah Meclis başkanlığı veyahut da ben İdare Amiri olarak üzerimize düşen görevi yapacağız. Hangi makam hangi kapı açacaksa bu kapıyı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi milletvekiller dış seyahatlerde diplomatik pasaport kullanmak durumundadır, kullanması gerekmektedir. Bir milletvekilini Fransa'da veyahut da Almanya'da işçilerin gireceği kapıdan sokmanın hiçbir anlamı yoktur. Eğer bu Meclise inanıyorsak, o milletvekilinin de, Bakanlarımıza veriliyor. Bakanlarımıza veriliyor, Meclis Başkanımız, Başkan vekilimiz alıyor. Peki aynı görevi yapan milletvekillerimiz...

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bakanlara yoktur.

KENAN AKIN (Devamla) - Bakanlara yok, özür dilerim. Dışişleri bakanımızın vardır. Düzeltiyorum, Dışişleri Bakanımız alıyor, diğer Bakanlarımız almıyor. Neden? Yani ben bunu öz eleştiri yapıyorum, bazı yetkilileri de uyarmak istiyorum. Yani bazen niye TC Pasaportunun, diplomatik pasaportu verilirse, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde görev yapan bir üyeye nasıl verilmez. Bunun çalışması yapıldı mı, yapılmadı mı? Ben bu eleştiriye öz eleştiri olarak kabul edilmesi ricasında bulunuyorum ben. Anavatan Türkiye'deki yetkilileri herhangi bir tepki değil, bir bazen niye TC diplomatik pasaport veriliyorsa, tek tanıdığı ülkenin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin tanıdığı tek ülke, Türkiye Büyük Millet Meclisi Türkiye halkı ise, bu milletvekillerinden mutlaka diplomatik pasaport verilmesi gerektiği inancı içerisindeyim ve özellikle emekli veya Meclisteki görevi sona erdikten sonra milletvekillerimizin pasaportu konusunda, Türkiye'de yeşil pasaporta dönüştürülmüştür. Kırmızı pasaport

yeşil pasaporta dönüşür, özel bir hak vardır. Parlamenter sistemin olduğu her ülkede vardır. Bunlara da zannederim hassiyet gösterilmesi gerektiği inancı içerisindeyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de hassasiyet gösterdiğim benim milletvekili olarak, Meclisin daha verimli, daha üretim yapabilmesi için, milletvekillerinin artık full-time çalışması gerektiği inancı içerisindeyim. Nasıl kamuda çalışan bir insanımız, bir kardeşimiz, bir memurumuz kış mesaisi sekiz saat çalışırsa, milletvekili de artık sekiz saat Mecliste görev yapabilecek sistemlerin gelişmesi gerektiği inancı içerisindeyim. Artık her milletvekilinin bir çalışma odası vardır. Milletvekillerinin yasaları incelemede, yasaları çıkarırken daha üretken, daha faydalı olabilmesi için artık Meclisin milletvekilleri ile birlikte personeli ve milletvekilleri ile birlikte full-time tam mesai, tam gün yasa ile birlikte Mecliste milletvekilliği yapan kişilerin full-time uyması için, yasaların çıkarılması gerektiği inancı içerisindeyim.

Son olarak ben inanıyorum ki Meclis çalışanları arasında huzursuzluk gibi görünen ve özellikle Başkanı olduğum komiteye gelmesi beklenen, Meclis teşkilat Yasasının bir an önce çıkmasında gerek Meclis Başkanı, gerekse de tüm siyasi partilere görev düştüğünü, Mecliste çalışan insanlarımızın huzurunu sağlarsak, o çalışan kardeşlerimizin de bizlere daha fazla faydalı olacağını bizlere faydalı olurken, bu ülkenin yapılaşmasında katkısı olacağı inancı içerisindeyim. Restorant olayında Başkanlık Divanı üyesi olarak da en kısa zamanda zannedersem ihalesi açılmıştır, Salih Bey kardeşim biliyor, geçmişte görev yapmış arkadaşlarımızdan da bu konuda bilgi alarak en kısa zamanda Mecliste milletvekillerimizin gerek kendileri, gerekse de gelecek olan misafirlerini daha iyi ağırlayabilmek, dışardan gelen misafirlerimize daha iyi hizmet verebilecek duruma mutlaka geleceği inancı içerisindeyim. Bu duygularla hem çalışan personele, hem de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetiinde halka hizmet vermeyi kendine borç bilen siyasi partilerimize, Meclis Bütçesi hayırlı olacağı inancı içerisindeyim.

Bütçesine olumlu oy vereceğimizi bildiri saygılar sunarım. teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akın.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, özür diliyorum. Bir en büyük eksikliğimiz de Mecliste yapılan çalışmaların halka yansıtılması konusunda Meclisin Basın Bülteninin de çıkarabilecek mutlaka bir ekibin oluşturulması gerekliliği inancı içerisindeyim. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kenan Akın.

Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Mehmet Bayram'da. Buyurun Sayın Mehmet Bayram.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; tabii ki Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliğinin Bütçesi görüşülürken grup adına arkadaşımız Sayın Kenan Akın gerek Meclis çalışması konusunda ve gerekse çalışmalarını yönlendirmesi konusundaki görüşleri hep beraber izledik. Tabii ki bunun yanında siyasi parti mensubu arkadaşlar bu görüşlerin benzeri veyahutta bu görüşlere yakın görüşler ortaya koydular. Tabii ki benim söz almamın bir esas nedeni vardır. Ama tabii ki söz almışken bazı söylenen hususları da gündeme getirmeden geçemeyeceğim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yoksa cevapsız bırakmayacaksınız.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gündeme getireceğim. Cevap değildir. Cevap anlamında değildir. Bir kere herşeyden önce KKTC halkı, demokrasiye 1975'de kavuşmuş Mutlu Barış Harekatı ile ülkede esen özgürlük rüzgarı ile beraber siyasi partiler oluşmuş, her ne kadar bazı arkadaşlarımız belki o günleri hatırlamıyor. Ve bu özgürlük ortamı içerisinde siyasi partiler yelpazesinde, siyasi partiler yerlerini almışlar ve bu özgür adamızda demokratik hayat başlamıştır. Hatta o günlerde kan ve barut kokusu ardından bir demokratik hayatın yaşayıp yaşayamayacağı konusunda endişelerin olduğu dönemde bu ülkede demokratik hayat başlatılmıştır. Dolayısıyla bir siyasal partinin, seçim sonrası iki siyasal partinin toplanarak ancak Meclisde çoğunluğu sağlamak sureti ile bir hükümet kurmasını, bu ülkede demokrasi rüzgarları göstererek bu ülkeyi tanıtmak ve bunu bu şekilde takdim etmek gerçekten demokrasiyi biraz

zedeliyor gibi geldi bana. Dolayısıyla buna değinmeden geçemeyeceğim. Gerçekten KKTC halkı demokrasiyi özümsemiş demokrasiye aşığı ve demokratik kuralların konması ile beraber demokratik yaşama adım atmış ve bunu hiçbir müşgülat çekmeden bu demokrasiyi özümseyip yürütme çalışması içerisine girmiş Şimdi çeşitli dönemlerde, çeşitli Seçim Yasaları veya Meclis konusundaki görüşler dolayısıyla bazı kesintiler, bazı hareketler olmuş olabilir. Bu haklı veya haksız olup olmaması konusu. Zaman ve bunu tarihçiler ancak sonuçlandıracaktır. Yoksa 1990 seçimlerinden sonra ortaya konan durum. Siyasal durum, yaratılan siyasal durumun haklılığı veya haksızlığı konusundaki kararı bana göre artık bunu tarihçilerin vereceği bir karar olarak ortaya koymak lazım. Yoksa şimdiden ortaya koyarak ondan sonra gelen dönemle ilgili yaratılan her her suni ortamın, yaratılan iki siyasal partinin bir araya gelmesi ile oluşan bir hükümetin sonucunun ancak demokrasinin başlangıç olduğunu iddia etmek bana göre demokrasiyi özümsememek demektir. Biz dolayısıyla buna bir açıklama getirme ihtiyacını hissettik.

Muhterem arkadaşlar; tabii ki bu Meclisde Meclis Genel Sekreterliği konusu geldiği zaman tabii ki CTP bu konuyu gündeme getirirken Meclis Başkanlığı konusunu da gündeme getirmektedir. Tabii ki siyasal partiler kendi inançları ile kendi doğrultularında haklı olarak gördükleri hususları tabii ki gündeme getireceklerdir.

Bu karşı bir görüşümüz yoktur. Yalnız bu konu gerçekten çok uzun tartışılmış ve bu Meclisin çok günlerini almıştır. Hatta bu Meclisi kitleme noktasına kadar, götürecektene noktaya kadar götürmüş bir husustur ve zannederim bütün siyasal partilerin bir anlaşma olmamakla beraber bir görüş birliği gibi ortaya konan husus bu konunun yargıya gitmesi suretiyle sonuçlanması meselesidir. Yalnız şunu söylemek isterim. Burda yalnız Meclis başkanlığı konusunda, yalnız müşahhas olarak burdaki konu hükümette yalnız siyasi erdem, siyasi ahlak ve sözünün eri olma hususunu, yalnız bu hususta değil, diğer hususlarda da ve her türlü karar verme noktasındaki hususlarda da arkadaşların hatırlamasını ve siyasi erdem, siyasi ahlak ve sözünün eri olma noktasına gelindiği zaman aynı şekilde davranmasını beklemek de bizim hakkımızdır herhalde. Şimdi konu tabii ki esas benim gündeme getirmek istediğim konu bu değildir.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Söyleyene bak.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Muhterem arkadaşlar; bildiğiniz gibi Meclis burda Meclisin çalışmasını anlatmak için zaman almak istemiyorum. Muhalefeti ile iktidarı ile komisyonlarda çalışan bir bütünlük içerisinde yasama hizmetini yürüten bir organ. Ama gelin görün ki bu demokrasi rüzgarlarından bahsedenler bu ülkede açıklıktan, şeffaflıktan ve beraklıktan bahseden Hükümet ortakları nasıl davranıyorlar. 1994 yılı geçtiğimiz 11 ay içerisinde acaba muhalefet kanadının vermiş olduğu herhangi bir meclis araştırması konusunda herhangi bir adım atıldığını, herhangi bir tek santim ilerleme ilerlediğini ortaya koyarlarsa bu söylediğim sözleri geri alırım.

KENAN AKIN (Gazi mağusa)(Yerinden) - Elektrik konusu, Gülsen içöz konusu. Gülsen içöz'ü siz önerdiniz, sizin imzanızla...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Muhterem arkadaşlar; elektrik konusundan önce Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; evet, benim önerimle olmuştur.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Kurulmadı mı Sayın Bayram?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Arkadaşlar...

BAŞKAN - Sayın Akın, lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Kurulmasından bahsetmiyorum. Bir arpa boyu ilerleme kaydedilmemiştir. Niçin? Çünkü muhelefet kanadından geldiği için demokratik görünme...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Sayın Bayram...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Demokratik görünme görüşüne sahip olmak için...

BAŞKAN - Sayın Akın kürsüden şimdi indiniz. Müsaade edin konuşmacıya.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Reddedilmiş bir araştırma önerisi yok Sayın Başkan.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Muhalefetten gelen de...

BAŞKAN - Söz alıp kürsüden dile getirirsiniz. Yerinizden söz atmayın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Önergelere de olumlu oy vererek sanki demokrasiyi çok, çok, çok benimsemiler ve özümsemişler ve bizi demokrasinin erdemlerinden tattıracaklar, önerilerimize olumlu oy veriyorlar. Ama ne oluyor? Komisyonda duruyor. Şunu da belirteyim. Yalnız bu değildir.

SONAY ADEM (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Size de demokrasiyi öğreteceğiz, size de.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu değildir. Bunun yanında yani komisyon çalışmalarında muhalefete mensup milletvekili arkadaşların verdiği önergeler ve yasa önerileri konusunda da gündemde birinci sırada olmasına rağmen atlatılmakta ve ivedi, ivedi, ivedi, bir arkadaşımızın dediği gibi bir de herhalde yakında jet ivedilik önerileri gelecek. Çünkü bütün Hükümetten gelen yasa tasarıları hepsi ivedi oldu.

Sorarım size o zaman, Hükümetten gelen tüm yasa tasarıları eğer ivedi olarak geçecekse, o zaman muhalefetin vermiş olduğu yasa önerilerinin ne zaman görüşülecek? Hani burda demokrasi, hani burda muhalefete verilecek demokratik güvence? Yok. Dolayısıyla arkadaşlar doğru oturalım, doğru konuşalım ve söyleyin, deyin ki arkadaşlar biz demokratik haklardan, hukuktan bahsettik ama biz hükümetiz, biz iktidarız, biz getiririz, geçiririz yasalarımızı, siz de beklersiniz deyin. Deyin işte bu erdemdir. Bu erdemdir. Bu doğruluğun erdemidir. Dolayısıyla muhalefete şirin gözükmek, muhalefete gülücük dağıtmak suretiyle...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Nedir getirilen?

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu müdahale etmeyin.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Başkan müsaade ederse.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kamuoyunu yanıltmayınız.

BAŞKAN - Söz isteyin Sayın Adaoğlu. Söz isteyin verelim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Adaoğlu merak ettiler o zaman madem ki istediğiniz...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kamuoyunu yanıltmasınlar.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu söz istiyorsanız vereyim kürsüden. gelin hitap edin.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu Meclise TKP adına Sayın Mustafa Akıncı'nın sunmuş olduğu, milletvekilliği seçimleri ile ilgili araştırma vardır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ne oldu? Sorarım size kimdir Başkan bilmiyorum.

MUSTAFA ADOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bana ne soracaksın?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - E, siz soruyorsunuz Sayın Adaoğlu

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yasa önerilerinden bahsediyorum ben sana.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sorgu yargıcı ile oraya oturdunuz... eğer sorgulayacaksanız, eğer göreviniz oysa, eğer bu görev size verilecekse sorgu yargıçlığı sorunuz.

MUSTAFA ADAOĞLU (yerinden) (Devamla) - Kamuoyunu yanıltmayın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sorunuz, sorgu yargıcı olarak, biz de cevap verelim.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu söz isterseniz, veririm.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Haklısınız.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ne oldu? Birinci şey yok.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Adaoğlu politika yapıyor, doğaldır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İkincisi UBP grubunun vermiş olduğu eroin kaçakçılığı ile ilgili husustur. Ne oldu? Daha komisyon bir adım ilerlemedi. Üçüncüsü UBP'nin kendi grubunun verdiği Meclis araştırması var.

SONAY ADEM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yağ gibi çıkacaksın üstünden.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri lütfen. Söz isteyene söz hakkı verilecektir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ne oldu? O da uyutuldu. Dördüncüsünü yine TKP verdi. Ne oldu? O da uyutuldu. Beşincisi. EverestBankla ilgili verilen önerge ne oldu? O da uyutuldu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nere uyutuldu?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Adaoğlu herhalde Meclis çalışmasında verilen... bu Meclis araştırmalarının nasıl bir prosedür takip ettiğini ve bu veriliş tarihleri itibarı ile şunu da söyleyim. Veriliş tarihlerini de söyleyeceğim. Birincisi. 1/1/94. İkincisi... tarihlerini de söyleyeceğim.. size teker teker, göreceksiniz ki çok eski öneridir. Sonuncusu 5/1/94. Dördüncüsü. 4/1/94. Üçüncüsü 3/1/94 ve ikincisi de 2/1/94 tarihlerinde verilmiştir. Yani 1994 yılının başından verilen Meclis araştırması ile ilgili önergelerdir. Dolayısıyla biz muhalefet olarak ve muhalefete mensup bir milletvekili olarak bunu bekliyorduk ve iktidar da muhalefete sunmuş olduğu önerileri ve onaylanan ve Meclisin genel oyu ile onaylanmış olan Meclis araştırmaları araştırılsın ve sonuçları topluma duyurulsun. Yoksa burda eğer Meclis araştırmaları, sırf topluma mesaj vermek için yapılıyorsa bunun değeri yoktur. Bakın gayet güzel birşey verdiniz. Burda yazılı değildir. Elektrik konusu verildi. Onaylandı. Elektrik konusundaki arkadaşlar çok süratle iyi niyetle çalışıyor. Diğerleri niçin çalışmıyor? Sormak hakkımız değil mi? Çünkü çoğunluk grubu olarak...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Meclise ne vakit devam ettiniz zaten.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Çoğunluğu elinizde tutuyorsunuz Sayın Adaoğlu.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu karşılıklı konuşmayın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Elinizde tutuyorsunuz. Dolayısıyla burda demokrasi rüzgarlarından bahsedip de ondan sonra Mecliste çoğunluğa dayanarak Muhalefete söz hakkı vermemek veyahutta muhalefetin sunmuş olduğu şeyleri gündem dışında tutmak bana göre demokratik bir hareket değildir. Burda şunu belirteyim. Sayın Kenan Akın konuşmasında tabii ki direk olarak bizi ilgilendirmez ama yine bir konuşmasında yine aynı şekilde bir cevap almıştı. Lütfen sayın arkadaşım bazı kurum ve kuruluşların başında olan, gerek, ister milletvekili olsun ister sendikacı olsun. Tutum ve davranışları, konuşma şekilleri ve hareketlerinden kendileri sorumludurlar. Dolayısıyla hiçbirimizin hiçbir şekilde demokratik hakkı yoktur. Sayın kişi için bu şekilde davran veya o şekilde davran demeye hakkımız yoktur. O hak ona aittir. O hakkı ile hareket eder. Sonuç olarak kendisi yargı veya yapacağı olan eylemden sorumlu olur. Dolayısıyla bizim burada Sayın Koreli'yi kastederek efendim bir toplantıda yüksek sesle konuştuğunu... veya ifade etmek sureti ile o arkadaşı hele bu Meclis Genel Kurulunda bulunan bir arkadaşımızı gündeme getirmek bana göre hatalı bir davranıştır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Dışardaki hareketlerinden dolayı. Dışardaki hareketlerini söylüyorum ben.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Diğer bir husus. Gerçekten bilgisayar konusunda birkaç söz söylemek istiyorum. Bilgisayar konusunda gerçekten ülkemizde son 5 yıldır bütün kurum ve kuruluşlarda, bir merak konusu gerçekten bilgisayarlaşma ile ilgili istemler artmıştır.

Yalnız burada çok iyi dikkat etmek lazımdır. Bu dikkati şu noktadan getirmek istiyorum. Eğer bu ülkede bilmediğimiz sayıda marka, cins ve tipte bilgisayar makineleri ile doldurursak bu ülkeyi bir gün gelecek bunları atmak için tekrar nasıl ithal etmek için vapurla getirmişsek tekrar bunları atmak için vapur isteyeceğiz. Dolayısıyla gerçekten bu konu çok önemlidir. Çünkü milli bir kıymettir, milli bir değerdir. Bunların israf edilmemesi lazımdır. Ve mümkün olduğu kadar... tabii tek tipe demiyoruz. Ama hiç olmazsa parçası, yedek parçası bulunan ve ülkede çeşitli modellerle bir birine bağlı olabilecek bilgisayar ağlarının seçilmesinde büyük yarar vardır.

Dolayısıyla bu bigli ağının Mecliste kurulması suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet meclisi ile bir bağlantı kurulması ve bu bağlantı ile milletvekillerimizin bundan istifade etmesi gerçekten bizlere büyük bir mutluluk verecektir. Gerçekten bu proje uygulanırsa, bizleri memnun edecek bir projedir. Diğer bir konu ise, gerçekten Meclisin yıllardan beridir çalışan Meclisin sonuç olarak kadrolarında eksiklik meydana gelmiştir. Bu eksiklikleri gidermek için, çalışmalar başlatılmış. Tabii ki bu çalışmaların temel noktaları konusunda veya içeriği konusunda günü geldiğinde gerek komisyonda gerekse Meclis Genel Kurulunda tabii gündeme gelecektir. Biz o dönemde kendi görüşlerimizi ortaya koyacağız. Yalnız bizi memnun eden bir husus, gerçekten gündeme gelmesi ve meclis çalışanlarının çalışma koşulları ve kadroları ile ilgili konuların tekrar gündeme getirmek suretiyle gerçekten güncelleştirilmesi konusundaki girişimi de biz Ulusal Birlik Partisi olarak destekleyeceğiz ve ayrıca UBP Grubu olarak da Meclis Bütçesine olumlu oy vereceğiz. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bayram.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Adaoğlu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayın başkan, ben yazılmıştım.

BAŞKAN - Şimdi yalnız Sayın Atun'dadır söz hakkı. Eğer Hükümet adına görüş beyan edecekse....

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Hüseyin Angolemlî konuşsun efendim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla) - Ben yazılmıştım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sizden önce Sayın Atun söz istemişti. Peki, buyurun Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclisimiz ne kadar verimli çalışırsa, toplum açısından o denli iyidir. Şimdi Meclis nasıl çalışır? Meclis bana göre, üç grubun birlikte çalışması ile verimli olur. Birinci kısımda milletvekillerimiz, ondan sonra personelimiz ve basın yayın mensuplarımız. Bu üç çalışma grubuna Meclis çatısı altında çalışma şartlarını düzeltirsek ve bu üç kısım da iyi şartlar altında çalışırsa, toplumumuz çok için çok yararlı ürünler elde edilir. Bu açıdan baktığımızda milletvekillerinin çalışma şartlarında başvuracakları kaynaklar çok önemlidir. Bugün yıllardır bu Meclis çatısı altında çalışmaktayız, ama maalesef bir türlü yasalarımız bir araya getirilemedi. Herhangi bir yasaya başvurduğumuzda birkaç tane veyahut bazen dört tane, beş tane ayrı ayrı değişiklikleri ele alıp incelememiz gerekir. Hatta bazı konularda bu artık altından kalkılamayacak bir durum arz etmektedir. Bunun ivedilikle artık bir çözüme kavuşturulması ve bir milletvekilinin herhangi bir konuda anında yararlanabileceği, süratli yararlanabileceği kaynakların düzene sokulması gerekmektedir. Bir milletvekili herhangi bir konuda bir yasa düzenlemesine girişse, günlerce uğraşmaktadır. O durmadan değişikliğe uğrayan yasaları gözden geçirmek de büyük bir zaman kaybına neden olmaktadır.

Yine Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; burada eksik olan ve çok önemli olan bir konu daha vardır. İç sorunlarımız, diz boyu yükselmiş, buraya çıkan birçok arkadaşımız genel görüşme esnasında iş konularına değinmişlerdir. Gerçekten ülke şu anda yangın durumundadır. Siz ne dersiniz deyiniz...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nerden, nereye geldin?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Buradaki konuşmaların doğru olup olmadığına halk karar verir. Halk bunları takip ederse, kararını verir. Şimdi o konuları biz bir milletvekili olarak halkın arasında izleyerek buraya getirebilmekteyiz. Gündem dışı yapabilmekteyiz, soru sorabilmekteyiz ama Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yaşamsal bir konumuz olan Kıbrıs konusunda, dış olaylar konusunda buradaki milletvekillerini bilinçlendirecek bir organ, bir kuruluş yoktur. Avrupada birçok olaylar olmaktadır da, bu ülkenin bir milletvekili olarak hepimiz o olayları olduktan sonra haber alabilmekteyiz ve olayları ta baştan takip edememekteyiz. Bir Avrupa Mahkemesinin aldığı kararı ne zaman öğrendik? Sonra meydana çıkmış, falan hükümet takip etmemiş, suçlu oymuş, buymuş. Halbuki bu gibi olayları milletvekilleri olarak takip edebilseydik zamanında gelirdik buraya, gerekli uyarıları Sayın Başkan, sayın milletvekilleri buradan yapardık da belki de bütün uğradığımız zararlara büyük ölçüde önleyebilirdik. Bu nedenle bu Meclis çatısı altında özellikle Kıbrıs konusunda olup bitenleri ve de diğer olayları yakından takip edecek, Dışişleri Bakanlığı ile ve diğer dışdaki temsilciliklerle irtibat kurabilecek bir oluşumu bu Meclis çatısı altında gerçekleştirmek durumundayız. Bunun adı dışişleri komitesi olabilir, bu bir komisyon şeklinde çalışabilir, bu konuda Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

sözlerimin başında söylediğim gibi, Kıbrıs konusu da işin içinde olduğu için yaşamsaldır, bütün dünya devletlerinde bu dışişleri komitesi var da biz de yok. Bizde Meclis dışlanmıştır. Zamanında bu konularda hiçbir şey üretmeyen bir Meclis durumundayız. Bu da bizim ülkemiz açısından yaşamsal sorunumuz Kıbrıs konusu açısından herhalde çok düşündürücü olmuştur. Halkın milletvekilleri olarak bu konuda bu Mecliste, bu çalışma ortamını da yaratmak durumundayız. Yani Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; milletvekilleri olarak da bir birimize saygılı olmak durumundayız. Bazı arkadaşlarımız, bazı hareketlerini alıp, buraya getirip, buradan konuları saptırmaya da hiç gerek yoktur. Nitekim biraz önce konuşan Sayın Akın, buradan ömrünü sendikacılığa vermiş, işçiler için, çalışanlar için insanların haklarını teslim almak için yıllarını vermiş bir sendikacı arkadaşımız, Sayın Koreli'nin geçen gün Meclis önündeki sendikasının tavırlarını gelip burada eliştirmiş ve bir yerde de kinamıştır. Onu da saptırmamak gerekmektedir. O arkadaşımızın buradan da kendisinin söylediği gibi sadece devletin alacağı yoktur Nadir Şirketlerinden, Polly-Peck Şirketlerinden. Çalışanların alacağı vardır.

ve ihtiyat Sandığı veyahut Sigortaya yatırım konusu da ilişkin olduğu için ve ilgili Bakan da burada olduğu için, Hükümet yetkilileri de burada olduğu için, tabii ki işçiler, başlarında Sendika Başkanları Koreli olduğu halde, çok haklı olarak buraya gelip Meclis kapısından bize duygularını işittirmişlerdir. Bundan tabii ne olabilir Sayın Başkan, sayın milletvekilleri? Ben de orada bulundum ve hiçbirimize rencide edecek bir tavır içine de ne işçilerimiz, ne Sayın Koreli girmemişti. Bu nedenle, bazı olayları alıp saptırmayalım. Birbirimizi de burada eleştirirken, dikkatli olmak durumundayız. Doğruları çekinmeden söylemek durumundayız.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Yuhalamaya ne dersin Sayın Angolemlî?

ÖMER KALYONCU (Girne) (Yerinden) - Koreli başka şey söyledi, sen başka şey söyledin. Dur bakalım ne olacak. O, aşağı gidecekti da uymadı yolu gitsin, buracığa geldi...

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Hükümet istifaya...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;... Sen konuşmana devam et. Ne söylediğini duyarım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ömer de o taraftan konuşur. Bırakın konuşalım.

BAŞKAN - Sayın Angolemlî; lütfen Genel Kurula hitap edin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Size söz atana yanıt vermeyin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Vermiyorum Sayın Başkan, vermiyorum.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Verecek cevabın yoktur. Olsa verirsin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Diğer bir konu, personel konusudur. Gerçekten bu Meclis çatısı altında çalışan bütün insanlarımız, hepsi de, kaç tane varsa, gerçekten bizlere karşı yardımcı olmak için her türlü özveriye katlanıyorlar, her türlü konuda bize yardımcı oluyorlar. Hatta başka yerde bulamadığımız saygıyı, sevgiyi bu çatı altında, bu çalışan kardeşlerimizden görmekteyiz. Bunu teslim etmek gerekir. Bu kardeşlerimizin çalışma şartlarını düzeltmek durumundayız. Nasıl ki milletvekillerinin rahat çalışması gerekmektedir, bu Meclis çatısı altında çalışan personelin de şartlarının düzeltilmesi lâzım ve rahat bir çalışma ortamına kavuşmaları lâzım. Hiçbir sorunlarını askıda bırakmak hakkımız yoktur. Teşkilât yasalarından tutunuz da, her türlü özlük haklarına kadar burada çalışanların durumları, bir an evvel bu sorunları çözüme kavuşturulmalıdır.

Çünkü, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sorunsuz olurlarsa, daha verimli çalışırlar. Sonuçta bu verim Meclise yansır ve Meclisin toplum yararına birşeyler üretmesine katkıda bulunur.

Üçüncü kesim, basın-yayındır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kabul etmek gerekir ki, basın ve yayınsız hiçbir yere varamayız. Bu çatı altındaki çalışmalarını halka yansıtan basın ve yayın mensuplarımızdır. Bu nedenle, onların da bu çatı altında çalışma şartlarını düzeltmek durumundayız.

Ben, konuşmamı şöyle tamamlamak isterim. Milletvekilinin, personelin ve basın-yayın kesiminin çalışma şartları düzeldiği oranda bu Meclisin de verimi artacak ve toplum için çok yararlı ürünler üretebilecektir. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Angolemlî.

Sayın Adaoğlu; söz mü istiyorsunuz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Üç-beş kelime söyleyeyim Mehmet Bey kardeşime. Çünkü Sayın Başbakan konuşacak, ama içeride yoktur.

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; iktidar partisi mensupları, esasında bütçe görüşmelerindeki amacı, bütçeyi daha kolay bir şekilde geçirmek yönünde bir çalışma temposu içerisinde olmaları gerekliliğinin sorumluluğuna müdil olmakla beraber, yine de Sayın dostum Mehmet Bayram Bey kardeşimin kamuoyuna yönelik söylemiş olduklarını, polemik açmamak için, ama belirli doğruların da fotoğraflarını çizerek, tarafsız olarak vurgulamakta yarar gördüm.

Her şeyden önce eleştiri yapan kişilerin, yahut grupların inandırıcı olmaları lâzımdır. İnandırıcılığın, güvenilirliğin, saygınlığın ise temeli, geçmiş icraatlardır. Eğer ülkede 'çabuk hırsız ev sahibini bastırır' niteliğinde bir muhalefet anlayışını gündeme getirirsek...

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Aynı sıradaydınız. Sizin bakanlığınız döneminde aynı sıradaydınız. Hiç anlamadım bu işi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Daha bir yıl öncesini bir topluma unutturmaya çalışırsak, kanımca sorunları saptırıyoruz demektir. Sorunları kamuoyunun hafıza yakınlığına yönelik bir değerlendirme gösteriyoruz.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çaldın kapıyı Hoca şimdi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bu Mecliste doğrusu ile, eğrisi ile, 85'ten beri görev aldım, 92 nisanına kadar Ulusal Birlik Partisi bütünlüğü içerisinde, açınız tutanakları, bakınız, burada o dönemin muhalefeti, ister TKP olsun, ister Cumhuriyetçi Türk Partisi olsun, hiçbir Meclis araştırmasına Ulusal Birlik Partisi çoğunluğu o dönemde görüşme olanağı vermemiştir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Geçit vermedi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Geçit vermemiştir. Gündeme dahi konmasına fırsat vermemiştir. Bulurlarsa tek bir husus koysunlar orta yere, ben belgelerle konuşuyorum. Gelsinler ve desinler ki, 1985 daha uzaklara gitmeyeceğim, 75'lere, 76'lara . Neydi parti grup disiplini altında ki çok sıkıntılı bir konudur bu da.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - O zaman araştırma vardı 76'larda.

- 1855 A -

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - O döneme gitmiyorum, 85'ten başlıyorum.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 76'da..

MSUTAF A ADAOĞLU (Devamla) - Kendi yasal parlamenter yaşamımdan bahsediyorum. Belgeler burdadır, tutanaklar burdadır. Meclis arşivi buradadır. Muhalefet partilerine gelen her türlü Meclis araştırması, Meclis çoğunluğunun, iktidardaki Meclis çoğunluğunun parmak sayısı hegemonyası altında geçit bulamamıştır, Meclis gündemine dahi girememiştir. Bunlar doğrudur. Şimdi bu doğrular otrada var iken. kalkıp bu kürsüden ana muhalefet partisinin yasa önerileri, ana muhalefet partisinin ve diğer partilerin Meclis araştırmaları görülmüyor diye iddiada bulunmak inandırıcı değildir, sağlıklı bir değerlendirme değildir. Belirli doğrular vardır. En azından hangi partidan gelirse gelsin, ister ana muhalefetten, ister Toplumcu Kurtuluş Partisinden, ister iktidar partilerden. Bu Meclis döneminde şimdiye dek bütün araştırma öneri ve teklifleri altını çiziyorum. Meclis gündemine oybirliği ile alınmıştır. Çalışma temposu bakımından geçikme olabilir, doğrudur.

MEHMET CİVA (Lekfoşa) (Yerinden) - İşte demokrasi.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden)(Devamla) - Meclis boykotta edilmedi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Anlatabildim mi? Ona da geleceğim. Gecikme olabilir, ama gündeme girmiştir. Er veya geç görüşülecektir. Kaldı ki zaten gündemde olan bu Meclis araştırma önerileri ve tekliflerinin de başlıklarına bakacak olursak, bunu özür için söylemiyorum, görüşülecektir. Bakacak olursak, bir tane Gülsen içöz olayıdır. Bu Meclis yapısına,

kara bir leke gibi düşen adliyenin, irdeleniyor. Polisin ve Meclis bütünselliği içerisindeki bir arkadaşımızın dahil olduğu, ki Ulusal Birlik Partisi milletvekiliydi. Bir arkadaşımızın dahil olduğu, olaya dönük bir araştırmadır. Bitirilmesi konusunda başlatılmıştır, 92 yılı öncesi başlatılmıştır. Ben Komisyonda çalıştım.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - O adamla bakandın sen bu sıralarda.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Seçimler dolayısıyla nihayet bulamamıştır. Ama bir tarihsel sürece aittir. Ortada ne Gülsen içöz vardır, ne adliyenin durumu, ne Savcılığın mesela. Ama araştırılacaktır, değersizdir demiyorum.

İkinci husus nedir? İkincisi, Sayın Mustafa Akıncı'nın 1990 seçimlerine yönelik bir konusudur. O da oybirliği ile gündeme gelmiştir. Arkasından elektrik konusu. Daha geçen haftalar verilmiştir. Çok güncel, vatandaşın günlük yaşamını toplumsal boyutlarda, ekonomik boyutlarda, insan ilişkileri boyutunda, siyasal egemenliğimiz boyutunda çok yakından ilgilendiren güncel bir sorun olduğu için, Mecliste Bütçe Yasası görüşülmesine karşın, Komisyonun saygıdeğer üyeleri, Araştırma Komisyonunun saygıdeğer üyeleri daha erken saatlerde zaman bulmak...

MUSTAFA ARABACIOĞLU (Lefkoşa) (Yerinden) - UBP'li üyeler katılmıyor toplantıya.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Geleceğim. Zaman bulma çabasını göstermişlerdir.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Bir günde çıktı meydana. Nedir geleceğimiz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ama şu an ben şunu söyleyeyim.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir toplantıda çıktı meydana. Hükümet parayı vermedi, mazotu almadı. Bu kadar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bugün itham eden...

BAŞKAN - Lütfen. Sayın milletvekilleri; lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Sayın Miroğlu; öyle atılma. Bu kadar demagojiye gerek yok.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bu kadar. Bu kadar. Bir günde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bu toplumda doğruları söyleyeceğiz.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Doğruları söylüyoruz işte.

BAŞKAN - Lütfen. Sayın milletvekilleri.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Çünkü muhalefet olarak sizin de derse ihtiyacınız vardır. Çünkü muhalefet yapmak da beceri ister.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Çünkü inandırıcı değilsiniz.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çıkardık birinci gün. Yönetim Kurulu Başkanı da geldi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Değilsiniz.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bu memlekete mazot getirmediğiniz. Elektrik yok. Karanlıklara gömüldü ülke. Nedir?

BAŞKAN - Lütfen sayın milletvekilleri.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Değilsiniz.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hükümet hikâye okuyacak orada.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Müdahale etmesin efendim.

BAŞKAN - Oturuma beş dakika ara veriyorum. Teşekkür ederim.

ÜÇÜNCÜ OTURUM
AÇILIŞ SAATİ: 16.25

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 17'nci Birleşiminin üçüncü oturumunu açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; özellikle Genel Kurul çalışmaları devam ederken Genel Kurul çalışmalarını akamete uğratacak konuşma ve davranışlardan kaçınmanızı rica edeceğim. Çalışmaları bu anlayış içerisinde yürütelim lütfen.

Kaldığımız yerden oturuma devam ediyoruz. Sayın Adaoğlu'na konuşmasını tamamlaması için söz veriyorum. Buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; her şeyden önce telkininizi yerinde buluyorum. Çünkü zaten toplumumuzda insanımız ne olursa olsun kavgadan ziyade sorunları uygun bir uslup bütünlüğü içerisinde ve uygun bir dil temizliği içerisinde değerlendirmeyi, tartışmayı, özgürce düşünceleri ortaya koymanın beklentisi içerisinde. Bu Meclis bu doğrultuda olduğu sürece saygınlığını kazanabilir ve arada konuşmama devam etmeden önce kuliste bir söz dizimin o anlamda kullanılmadığı halde, öyle bir anlam şeklinde yorumlanması açısından bir küçük düzeltme yapmakta, açıklamakta yapmakta da yarar görüyorum. O da şudur; "hafıza yorgunluğu" alışılan, halk dilindeki "bunaklıkla" özdeş bir anlamda kullanmadım. Yani bir unutkanlık

anlamıyla, bir surmenaj olgusuyla eşdeğer ve özdeş bir anlamda kullanmadım. Bunu düzeltmemde, eğer öyle algılandıysa bunu düzeltirim, öyle bir niyetle bu söz dizisi ilgili partideki arkadaşlarıma ve kamuoyuna yönelik atıfta bulunulmamıştır.

Şimdi yine belirli doğruların üzerinde çok ayrıntıya girmeden değerlendirecek olursak, geçmiş dönemin Meclis araştırması gündemlerine geldiğimizde bir kere bir noktayı belirli noktada açmamızda yarar vardır. Her parti tabii ki belirli düşünceler, fikirler, bunlar ekonomik düşünceler olabilir, sosyal, siyasal düşünceler olabilir, bu düşünce bütünselliği içerisinde bir tezle oluşan siyasi örgütlerdir. Muhakkak demokrasi bir disiplin rejimidir. Bir keyfilik rejimi değildir. Ve bu disiplin elbette ki parti yapısı içerisinde de vardır. Ama çoğu kez bu disiplin partilerde, parti yönetimini ele geçiren belirli grupların kendi, hele bu gruplar milletvekillerinin seçimlerdeki geleceğini belirleyecek kadar da bir güç, bir otorite, bir yetkiyle donatılmışsa, gruplar üzerinde bir disiplini çoğu kez gruptaki milletvekillerinin özgür iradelerini, vicdani kanatlerini de disiplin adı altında bir baskı unsuru olarak da kullanıldığı da demokrasinin, partiler yelpazesi içerisindeki bir açmazdır, bir çıkmazdır. Bu açıdan bireysel olarak o dönemdeki bu Meclis araştırmalarına bu ifadeye, bu olguya sığınarak söylemiyorum, bir gerçeklik olarak söylüyorum, kendi masumiyetimi ifade etmek için söylemiyorum. Bu yapı içerisinde elbette ki birlikte oy vermiştik. O da bir doğrudur. Ama yanlışları emsal gösterip doğrulara ulaşmak mümkün değildir. Bunu da bir satır başı olarak geçiyorum. Geçmiş dönemde elbette ki bir kaç araştırma olmuştur. Her vakit söylüyorum, yine söyleyeceğim, çünkü güzellikleri de sergilemek vazifemizdir, geçmiş dönemden hafızamı şöyle bir yokladığımda ne Meclis araştırması yapılmıştır? Mesela şimdi partimizin ve bu Bütçe Komisyonunun Başkanı Sayın Aytaç Beştaş Tarım Bakanlığına bağlı bir kamu kuruluşu olan, Toprak Ürünleri Kurumu hakkında yapılan bir denetleme raporu çerçevesinde gelmiştir kürsüye, buraya, evet demiştir, böyle bir iddia vardır.

Böyle bir sav vardır. Denetçi raporunda böyle tezler ileri sürülmektedir. Ben ilgili kurumun bir Bakanı olarak Meclis Araştırmasını kendim istiyorum. Bu güzel, erdemli hareketler de yaşanmıştır. Bir ETİ konusunda, bir Enver Emin'in bir yaklaşımı olmuştur. Bir, yine grubun o zamanki zorlaması ile Bayrak Radyo Televizyon Kurumuna alınan bazı araçlar konusunda grup gerçekten, evet değerlendirmeleri yapmıştı. Ama genel bir çizgiyi vurgulamak gerekirse, 85-93 döneminde, genelde bugün eleştirilen Meclis gündemine alınan araştırma önerilerinin görüşülmesindeki teknik gecikmeler tartışılıyor. Geçmiş dönemde ise gündeme dahi alınması olası değildi muhalefetten gelen bu tür öneri ve tekliflerin. Bu da tahmin ederim ki doğrudur. Bunu böyle geçiyorum.

İkinci husus sayın arkadaşlar; ilkemiz neydi? Herhangi bir savda bir iddiada bulunurken, en azından o sav, o tez sahibinin, kişisel bazda konuşmuyorum. Mehmet Beyle bir kişisel sorunum yok. Sevgili bir arkadaşım. Eski kıdemli bir parlamenter arkadaşımız. Ama şimdi yine küçük hafızalarımızı bir yoklayalım ve ben istemiştin, ama maalesef Meclis arşivi bunu çıkartmamıştır. Bugün dokunulmazlıklar konusu özellikle sonuçlanıncaya kadar Ulusal Birlik Partisinin milletvekilleri, ki Ana Muhalefet partisi idi. Bu Meclise devam ve devamsızlıkları irdelendiğinde, çıkacak tablonun hiç de parlak olmadığını gözlemleyeceğiz. Parlak bir tablo çıkmayacaktır. Yani Meclise devam bakımından dahi gösterilen ilgisizlik, bugün ilgili partiyi sorgulayıcı bir konuma getirmişse, bunun takdirini Yüce Meclisin saygıdeğer üyelerine bırakıyorum.

Yine Meclis Araştırmasıdır diye az önce Sayın Arabacıoğlu, ki Sayın Hüseyin Celâl Bey kardeşimin başkanlığında kurulan bir Araştırma Komitesidir elektrik konusu. Bugün bu komite ikinci, yanılmıyorsam ikinci toplantısını yapmaktadır. Kısa bir zaman diliminde kurulmasına karşın.

HÜSEYİN CELÂL (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Dördüncü.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Dördüncü toplantısıdır. Bu toplantılara aldığım bilgilere göre Ulusal Birlik Partisi milletvekilleri araştırma, o ilgili komite ile ilgili...

İLKAY KÂMİL (Girne) (Yerinden) - Yahu Başkan çıksın söylesin bunu yahu. Şikâyetin mi var? İki defa gelmedik toplantıya.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Araştırma etkinliklerine %50'sine katılmamaktadırlar. Anlatabildim mi? Bunlar doğrudur. Dolayısıyla "Aynesi iştir kişinin, lafa bakılmaz." Şimdi arkadaşlar, belirli doğrular da ortaya koyalım. Bundan çıkan sonuç nedir? Şimdi bundan çıkan sonuç nedir? Meclis, bu arkadaşlarımız, hepimiz geldik buraya Meclisin saygınlığından bahsettik, Meclisin güvenilirliğinden bahsettik, Meclisin boşluklarından bahsettik. Meclise saygınlık getirecek olan, Meclisin bizatihi halkın temsilcileri olan muhalefeti ile iktidarı ile milletvekilleridir. Milletvekilleri, yasama organının bölünmez bir parçasıdır. Devletin üçüncü ayağı olan yasama organının. Şimdi bu ülkede, geliyorum Sayın Süha. Bu ülkede nedir ortaya çıkan milletvekilinin görevi? Milletvekilinin görevi, irdelemektir. Araştırmaktır. Çözüm önerileri sunmaktır. Yasa önerileri gündeme getirmektir. Getirilen yasa öneri ve tekliflerin üzerinde derinliğine bilgi üretmektir, katkıda bulunmaktır. Bu anlamda baktığımızda, objektif olarak konuşalım.

Münferit bazı arkadaşların kişisel çabalarının dışında milletvekillerimiz genelde araştırmacı, irdeleyici, denetleyici, sorgulayıcı, yasa öneri ve teklifleri konusunda politika üretici bir çalışma temposundan yoksundurlar. Ama bu kaynak yetersizliğidir, bu bilgisayar yetersizliğidir. Bu düşünce üreten bir merkezin Mecliste olmaması meselesidir. Ne meselesi olursa olsun bu da bir gerçektir. Artı koalisyon hükümetlerinde ve muhalefet durumlarına da, yalnız olguları artık çağımız partiler yapısında yalnız iktidarın yanlışlarını ortaya koymak yeterli değildir. Ve bu yetersizlik yalnız seçimlerde ve seçim programı çerçevesinde gündeme getirmek de yeterli değildir. Bir noktada iktidarın yapmış olduğu hataları, boşlukları, eksiklikleri, noksanlıkları ortaya koyan değerlendirmelerde halkımız bizden bunun alternatif çözümlerini de beklemektedir. Yani ben bu konuda şu eleştiriyi yapıyorum iktidar partisine ama, bunun çözüm önerisi de benim partim, politikam ve ideolejim bakımından budur diyebilecek üretken bir yapılaşmayı da gerektirmektedir. Tüm bunları aldığımda söyleyeceğim husus şudur; Sayıştay bütçesini çünkü konuşacağız bu konularla ilgili, söyleyeceğim husus şudur arkadaşlar; bu ülkede milletvekilliğini dört dörtlük yaparsak, yani iktidar partisi milletvekilleri iktidar pastasından pay koparmak için seçmenlerin, bakanlar peşinde aracılık yapma pozisyonundan kurtulup gerçek yasama görevine gelecekse, muhalefet partisi ki milletvekillerinin genelde söylerim, hiç bir parti üzerine almasın, iktidarın yapmış olduğu bir takım halkın beklentilerine yönelik boşlukların, eksikliklerin, noksanlıkların gelip burda yalnız dile getirmekle, yani bir deşarj politikası düzeyinde bırakacaksa, o takdirde elbette ki bu Meclisin ve bu milletvekilliğinin toplumsal yapı içerisindeki yerini ve konumunu yeni baştan düşünmeye değerdir. Yani özetle irdeleyen, araştıran, sorgulayan, denetleyen, üreten bir Meclis yapısı. Bu yapıya kavuşamadık. Kavuşamadığımız için

siyasal konumuz da bellidir. Çözüm? Her şeyden önce kamu yönetiminde de başlayan çalışma temposundaki büyük düşüklüğü örnek almak bakımından, büyük bir verimsizlikle çalışan bir hantal devlet yapısını da dikkate aldığımızda, ister kamu kuruluşları olsun, ister bürokratik mekanizma olsun, üretkenliğini, verimliliğini, etkinliğini yitirmekte olan kamu yönetimine de örneklik olmak bakımından, geliniz isterseniz seçmenimizle ve partimizle olan ilişkilerimizi de zaman ayırmak kaydıyla milletvekillerinin çalışma zaman dilimlerini yeni baştan ayarlayalım. Gerekirse bu örnekle, ütopye gelebilir belki çoğumuza, gerekirse bu örnekle tam gün milletvekili çalışma temposuna getirelim, o vakit geldiğimiz zaman zaten Meclis Başkanlığını ve Meclis Başkanlık Divanını da zorlayacağız, mütercim isteriz, kaynak isteriz, araştırma isteriz, vesaire vesaire, konusu. Çünkü soru sormakla görevli, denetlemekle görevli bir Meclis, başka hiç bir makamdan, vermedi, yapmadı, etmedi diye şikayette bulunamaz. Çünkü asli görevi kendisinin zaten denetlemektir, araştırmaktır, sorgulamaktır, irdelemektir, analiz yapmaktır, sentez yapmaktır, düşünce üretmektir, proje üretmektir, kanun teklifi yapmaktır veyahut öneride bulunmaktır. Böyle bir Meclis yaratacaksak dört dörtlük çalışmamız lâzımdır. O zaman Sayın Mehmet Bayram'ın vurguladığı gibi, Meclis araştırma komitelerinde gün aşımına uğramaz. Çünkü şimdiki aşım da ben çok özürler söylerim size, iktidar partisi olarak, 26 - 27 kişiyiz, her birimiz 7 - 8 tane milletvekili kalıyor zaten geriye, her birimiz haftanın bir kaç günü komitelerde görev alıyoruz, gerçekten yoğun bir şey.

Ama gelirsek Full-time bu Meclise, bu anlamda o vakit verimimiz artacak, Meclisteki idari boşluklar, teknik boşluklar kendiliğinden çözümü olacak. Ben bu öneriyi sunuyorum. Düşünce yeni bir öneri değildir. Tartışmaya açıyorum. Başkanlık Divanındaki yetkili arkadaşlarımızın değerlendirmesine açıyorum ve 95 yılına girerken böyle bir Yasama Meclisi anlayışı içerisinde girmesini de temenni ediyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Adaoğlu.

Sayın Atun, buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan, küçük bir açıklama yapacağım.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Açıklama yapacaktım ben. Bir açıklama.

BAŞKAN - Söz veririz.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eski Dışişleri Bakanımız Sayın Atakol, eğer Meclis Bütçesi görüşülürken Meclis Bütçesinin görüşüldüğünü unutup da Hükümeti eleştirmeseydi, Meclisin görevlerini, fonksiyonunu unutup da bunu Hükümet yerine getirmeliydi demeseydi, bunların da ötesine giderek hiç anlamadığım bir biçimde, bir de vurdum duymazlık sözünü kullanmasaydı gerçekten konuşmayacaktım. Çünkü biliyorum ki Hükümet olarak bizim görevimiz sizlere konuşma fırsatı vermektir. Sizleri dinlemektir ve en kısa zamanda Meclisten bütçeyi onaylatmaktır. Ama gerçekten beni hayretler içinde bırakan bir biçimde, en son Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonun Paris'teki toplantısına atıf yaparak Lord Finsberg Raporunun tartışılması esnasında, Hükümetin bu konuda gerekli girişi yapmadığını iddia etmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğer bu işleri 8 yıl yapmasaydım, Meclisin nasıl çalıştığını bilmeseydim, 8 yıl bu işleri yürütmeseydim böyle bir iddiada da bulunmayacaktım. Ama önce şunu kısaca belirteyim ki, Hükümet etmek elbette

eleştiriye, haklı ise ve doğru ise tahammül etmektir. Bunu bırakınız bir alışkanlık, kültür meselesi haline getirmemiz gerekmektedir. Az önce Sayın Adaoğlu kısaca değindi. Doğru söze can kurban. Doğru eleştiri yapmak zorundayız. Doğruları ortaya koymak zorundayız ve bir şeyi eleştirirken de onun gerçekten bir yere dayanması gerektiğini bilmeli ve nereye dayandığını da açıklamalıyız.

Şimdi, Meclis Başkanlığı bizim Avrupa Konseyindeki temsiliyeti yıllardan beri yapmaktadır. Bu heyetler de Hükümetin de ya tek başına ise iktidar, ya iki kanatlı ise şimdiki gibi, temsiliyeti sözkonusudur. Onun dışında da diğer partiler temsil edilmektedir. Ve yıllardan beri bu heyetler Meclis Başkanının ve Genel Kurulun bilgi, takdir ve girişimi ile gerçekleşmektedir. Ben Sayın Atakol'a soruyorum. Hangi zaman Avrupa Konseyine gitmek için, Dışişleri Bakanı olarak Hükümet adına telefonu açıp bana bu toplantıya gidiyor musunuz diye sormuştu? Ben böyle birşey hatırlamıyorum. Böyle bir şeyi yapmasına zaten gerek yoktu. Ama zaman olmuştur, Sayın Atakol'dan rica etmişizdir ve Meclis Başkanının odasında bizleri gitmeden evvel brief yapmıştır. Bizleri bu konuda bilgilendirmiştir ve o günkü politik durumumuz hakkında uyguladığımız, uygulayacağımız tutum ve strateji hakkında ve en son bulunduğumuz siyasi durum hakkında bilgilendirmiştir. Hal böyle iken şimdi Avrupa Konseyi ile ilgili ve Türk Heyetinin ancak orada komite üyesi olarak bulunduğu bir toplantıda bizler niye bulunmadık diye, bunu bizden sormaktadır. Bu soruyu sorma hakkına sahiptir.

ve ben bunu takdirle karşılıyorum. Ama muhatap Meclis Başkanlığıdır. Hiç birimiz tekrar vurguluyorum, eleştirilmekten korkmamalıyız ve ben şimdi eleştirirken ne kimseyi gücendirmek isitiyorum, ne de biri beni eleştirdiği zaman bundan gücendiğimi söyleyebilirim. Eğer iş böyleyse, o zaman bu politikada, hele hükümet etmek gibi, ciddi bir işte ne işimiz vardır? Ama bunlar bir esasa dayanmalıdır. Eğer Sayın Atakol geçmişte bizim bazı eleştirilerimiz nedeniyle bunu şimdi bir günah çıkarma biçiminde söylüyorsa ancak öyle anlayabilirim söylediğini, yani Avrupa Adalet Divanı Kararının çıkmasından önce, o günkü Dışişleri Bakanı ve Hükümet üyesi olarak o konuda gösterilen ciddiyetsizliğin bir Cumhurbaşkanı bile rahatsız etmesinden dolayı ve kronolojik olarak buraya getirip sunduğum bütün yazışmalara rağmen bir girişim yapılmamışsa ve biz sizi o zaman eleştirdik veyahut şimdi bu konu ortaya çıktığında az önce Sayın Akıncı ve zannedersen Sayın Angolemliler de tekrar o konuyu gündeme getirdiği için hatırlayıp söylüyorum, o zaman sırf eleştiri yapmak için eleştiri yapmış oluyoruz. Ben de bunu tasvip etmediğimi söylemek zorundayım.

Avrupa Konseyini bırakalım. O zaten bilinen, alışıl-gelen, rutin bir çalışma haline gelmişti. Ama Parlamentolararası Birlik Toplantılarına katılmak sekiz yıl Sayın Örek ve Vedat Çelik'in zamanından sonra yapılmamıştır. O günün Türkiye Heyetinin Başkanı Barlas Doğu'nun da teşvik ve girişimiyle, beni davet etmesiyle ben oraya gitmeye başladım. Israrla gittim ve Meclisin en azından sesini kendi olanaklarım ölçüsünde, Türk Heyetinin bana söylediği olanaklarla yapmaya çalıştım. Ben hatırlıyorum ki o dönemlerde bile istihza ile bu toplantılara gitmeye gerek yoktur bile

denmiştir. Ama ben bunlara bile aldırmadım. Ve gün geldi, artık tek başıma gitmekten rahatsız oldum ve bunu bir heyete dönüştürmemiz gerektiğini Türkiye Heyetine rica etmeye, hatta baskı yapmaya başladım ve en sonunda bu bir heyete dönüşmüştür ve heyet olarak da gidilmeye başlanmıştır. Ben en son Kamerun'a Sayın Caymaz ve zannedersenem...

İLKAY KAMİL (Girne) (Yerinden) - Ergün Vehbi.

HAKKI ATUN - Sayın Ergün Vehbi'yle gitmiştim. Bu konuda da bilgi vermiş olayım.

Yani özetlememiz gerekirse, Sayın Meclis Başkanı bu konuda daha insiyatif sahibi olmalı, olayları günü gününe takip etmeli ve gerek Dışişleri Bakanlığından, gerekse Hükümetten bu konuda herhangi bir gitmekle ilgili sıkıntısı varsa, o zaman bizi devreye sokmalıdır. Bizim o toplantıya gidilmemesinden dolayı, bizim de şikâyetimiz vardır o zaman. Niçin gidilmesin? Tabii ki gidilsin. Ama Dışişlerinden Sayın Atakol, sayın arkadaşlar, elde ettiğim bilgiye göre her söyleneni ciddiye alma alışkanlığına sahip bir kişiyim ve onun üzerine burada Brüksel Temsilcimizden gelen bilgileri de getirdim, Türk Heyetinin Avrupa Konseyindeki minisyonuydu bu, komite çalışması idi. Esas Konseyde bu konu 10 Ocak toplantısında ele alınacaktır. Elbette komisyon aşamasında bunun da lobiciliği yapılması gerekirdi.

Nitekim Dışişleri Bakanımız Türkiye ile istişare ederek Brüksel temsilcimizi Paris'e göndermiş, Sir Dauglas Smith nezdinde, Lord Finsberg nezdinde girişler yapmış, ama Rum basınından bizim de öğrendiğimiz kadarıyla, gerek Galanos, gerek Hacı Dimitriu bu konuda son derece rahatsız oldukları için bazı gerçeklerden ve oraya konan bilgilerden elbette bunu değiştirme yönünde büyük çaba sarfetmişlerdir. Ve belki bir yere kadar da başarılı olmuşlardır. Hatta burada gelen bilgilere göre, kendi aralarında bile farklılıklar olmuş ve birbirleri ile bile tartışmışlardır. Ama bu konuda esas söz sahibi komitede oylamaya katılabilecek, bizim adımıza konuşabilecek hiç unutmayalım ki Türk Heyetinin üyeleriymi ve onlar da bilebildiğim kadarıyla o günlerde erken seçim olduğu için Türkiye'de, erken seçim çalışmaları olduğu için, Meclis'teki çalışmaları olduğu için bu şeye katılamamışlardır. Tekrar ediyorum, bu toplantıya dışta kalsak bile gitmek mümkün olabilirdi. Türk Heyeti ile temas kurulabilirdi ve gitme konusunda daha değişik bir tutum da izlenebilirdi. Ben bu vesile ile Meclis Başkanlığını uyarmak istiyorum. Bu görev Meclis Başkanlığına aittir ve bu konuda gerçekten hassasiyet göstermek ve insiyatif kullanmak, benim en azından 8 yıl Başkanlık yaptığım dönemde hep böyle olagelmıştır. Çünkü Yasama , bağımsız bir organdır ve tüm partilerin temsil edildiği bir organdır. Dolayısıyla Hükümetin Meclis üzerinde herhangi bir etkisi ve yönlendirmesi kendi parti gücü dışında, Başkanlık Divanındaki sözü dışında zaten olmamalıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; söz almışken birkaç konuya daha açıklık getirmek istiyorum. Hükümet olarak biz, Meclis Teşkilat Yasasının en kısa sürede ve en özerk biçimde yeniden ele alınıp geçirilmesinde varız. Meclis Başkanlığı dönemimde de bu konuda girişimlerim olmuştur. Bir Şube Amirliğini bile değiştirmeye kalktığım zaman, o günün Başbakanı Sayın Eroğlu tarafından Personel Dairesi Müdürüne talimat vermek

suretiyle bunun reddedildiğini de biliyorum. Bizzat Sayın Personel Müdüründen öğrendim. Şimdi Sayın Mehmet Bayram'ın bu konuda bu gösterdiği olumlu davranışı takdirle karşılıyorum ve kendisine teşekkür ediyorum. Demek ki Meclis personelimiz ve kadromuzun suçu, benim Başkan olmamdı. Ben Başkan olduğum için ne halse herhalde bir Şube Amirliğinin bile değiştirilmesi, bir Protokol Amirliğinin konması uygun görülmemiştir. Ama eğer gerçekten geçmişi unutacak ve daha güzel şeyler, daha doğru şeyler yaparsak biz ona varız. Çok söyledim, ama bir temizlikcinin bile bu Meclise bu yeni ilavelere ihtiyaç doğduğundan alınmadığını, alınmadığını Meclis Başkanı olarak talep ettiğim zaman çok şeyi bilmekteyim.

Dolayısıyla Meclisin daha verimli çalışması, halkımıza layık olabileceğimiz şekilde çalışması hepimizin müşterek hedefi ve gayesi olmalıdır ve biz Hükümet olarak bunun böyle olmasına elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Meclise her türlü olanağı elbette sağlayacağız.

Sözlerimi bağlamadan evvel, az önceki konuşmamda Cumhurbaşkanlığı Bütçesinde bir öneride bulundum. Avrupa Parlamentosuna bir heyetle gidilmeye başlanmıştır. Şimdi öneriyorum. İçinde bulunduğumuz olağanüstü koşulları da dikkate alarak uygun bir zamanda, gerekirse yılbaşından önce

Mümkün görülmezse istişare edildikten sonra yılbaşından sonra bütün partileri temsil eden bir heyet Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve Türkiye'de temaslar yapmak üzere Türkiye'ye gitmelidir. Olağanüstü koşullar bana göre bunu emretmelidir. Diğer arkadaşlarımız; Avrupa Birliği konusunda daha bu konuyu irdelemeye ihtiyaç vardır demiştir. O ve diğer konular kendi bugünkü durumumuz, Türkiye kamuoyuna ve özellikle Hükümet ve Meclis yetkililerine de duyurulmalıdır. Bunu da ben Hükümet Başkanı olarak ayrıca öneriyorum.

Meclisin yeni ilave bina yapıldıktan sonra hala orda edinilen hizmet düzeyine daha rahatlamış bir hizmet düzeyine gelmediğini çeşitli vesilelerle dikkate getirip eleştirdim. Hiç kimse bu eleştirimden lütfen rahatsız olmasın.

Trafik ve Genel Kurul düzenlemesi yapılmış. Araba park düzenlemesi bugün denenmiştir. Yetersiz olduğu için bazı memurlarımızın özellikle Meclis gününde arabalarını dışa park etmek zorunda kalacakları izlenim edinildim veya o bilgiyi edinildim Meclis Subayından. Bunun bile bertaraf edilmesi iyi olur. Gerekirse bitişikteki arazi müsaitse, bitişikteki arazinin bile istimlak edilebilmesi, alınabilmesi gündeme gelebilir ve üzerinde durulmalıdır.

Ayrıca aşağıdaki hizmetlerin, yani Komite de Grup çalışmalarının önce aşağıdaki odaların yeniden düzenlenmesi ile daha iyi bir düzeye gelebileceği ortadadır.

Dolayısıyla mutfağın biran önce, hem de ta İtalya'dan sipariş edilip gelen, mutfak teşkilatı ile donatılmış, yeni kısmına taşınması artık gereklidir. Çünkü o zaman yemek kokuları şu Genel Kurul salonuna ve koridorlara gelmeyecek, daha rahat koşullarda, daha sağlıklı koşullarda yemek yeme olanağı doğacak. Alttaki bütün hacimler de gruplara ve Komitelere tahsis edilmiş olacaktır. Bu da niye gecikmektedir? Gerçeği söylemek gerekirse, ben de anlamakta zorluk çekiyorum. Çeşitli zamanlarda bizzat Sayın Başkanı uyarıyorum niye geciktiriyor diye sorduğum zaman

da, tatminkar bir yanıt alamıyorum.

Ben bunları söylemek ihtiyacı duydum, samimiyetimle söyledim. Meclisin en verimli şekilde çalışması, binanın içinde ve dışında en rahat ettirecek biçimde önce milletvekillerine, personelimize ve halkımıza hizmet vermesi en büyük dileğimizdir. Hükümet bu konuda elinden gelen çabayı sarfetmek ve maddi olanakları da kullanmaya hazırdır. Bunu da bu vesile ile bilginize getirmiş olayım. Hepinize saygılar sunar, teşekkürler ederim.

BAŞKAN-Teşekkür ederim Sayın Atun.

Sayın Hükümet Başkanının özellikle Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Assamblesi ile ilgili çalışmalarla ilgili olan önerilerini Sayın Meclis Başkanına ileticeğim. Burdan dile getirmiş olayım.

Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Mustafa Akıncı'da. Buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis Genel Sekreterliği Bütçesi görüşülürken, ben de diğer arkadaşların yaptığı gibi, gerçekten büyük özveri ile çalışan ve parlamenterlik görevimizi layıkı ile yerine getirmemiz için her türlü katkıyı sağlayan Meclis çalışanlarına teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum. Ve bu yeni yılda yeni mali olanaklarla, hele hele bilgisayar donanımını da elde etmek sureti ile önümüzdeki dönem çalışmalarının daha da verimli olacağı inancını belirtmek isterim.

Değerli arkadaşlar; ben uzun konuşacak değilim. Ancak adı sık sık telafuz edilen Meclis grubumuza bağlı bir arkadaşımızın haksızlığa uğramaması ve bir yanlış yargının oluşmaması nedeni ile özellikle söz almış bulunuyorum.

Sayın Koreli, çocuğunun ameliyatı dolayısıyla aramızda değildir. Bunu da yüce Meclisin bilgisine getirmeyi gerekli gördüm.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şifalar dileriz.

MUSTAFA AKINCI (Devamla)-

Çünkü kendisinin özellikle ilgili olduğu bir konuda sık sık da adı telâfuz edildikten sonra bu konuda Yüce Meclise bilgi vermemek doğru olmazdı ve zaten Koreli böyle bir durumu olmasaydı Koreli arkadaşımız kendisi burada hazır bulunur ve getirilen eleştirileri bizzat kendisi yanıtlardı. Ancak kendisi burada olmadığına göre Sayın Angolemlî arkadaşımın söylediklerine ek birkaç husus daha ben belirtmek isterim. Bir kere o sendikal eylem çalışanların Meclise yönelik bir eylemi değildi. Bunu aydınlatmak lâzım. Meclis günü olduğu için, Hükümet de Mecliste olduğu için Hükümete bir uyarı niteliğindedeydi. Başka muhatabı olabilirdi hareketin. Niye oraya gidilmedi şeklinde eleştiriler de yapılabilir. Bunlara zaten kendisi yanıt vermiştir. Ben onlar üzerinde duracak değilim. Ancak söylediği ve çok yerinde olan bir hususu size anımsatmak gereğini duyuyorum, bu eleştiriyi yapan arkadaşlara. İlgili, muhatap olduğu şirketle arasındaki vergi borçu dolayısıyla Bakanlar Kurulunda onu bizzat o ilgili kişiyi toplantıya davet eden Hükümetin, çalışanların da bu konuda alacakları olduğunun bilinciyle çalışanları da muhatap alması ve en azından onların temsilcisinin de davet edilerek görüşmesi gerekirdi noktasında yoğunlaşmıştır bir. Bu görüşme faslı bir yana, vergi alacaklarını talep ederken, kira alacaklarını talep ederken, Sosyal Sigorta, İhtiyat Sandığı ve özellikle kıdem tazminatı üzerinde bir mağduriyetlerinin olmaması için çaba harcanmasını istemiştir. Bu yönde bir eylem ortaya koymuştur. Bu konudaki sorunların ne kadar önemli olduğu bizzat yaşanıyor. Çalışanlar ödenemiyor, çalışanlar sıkıntı içerisinde bulunuyor ve bundan dolayı da önümüzdeki günlerde herhalde bu tedirginlikler artarak sürecektir. Çünkü şu anda ortada bir çözüm belirtisi dahi, onun bir ışığı, net bir belirti ortada henüz yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Koreli ile ilgili olarak benim anımsatmak istediğim bunlardır. Söz almışken kısaca değineceğim iki husus daha vardır. Bir tanesi Sayın Adaoğlu ile Sayın Mehmet Bayram arasında tartışmalara neden olan konudur. Bu konuda gerçekçi davranmak gerekir. Ulusal Birlik Partisinin döneminde genellikle birtakım araştırma önergelerinin reddedildiği, genellikle reddedildiği bir doğrudur. Tek tük kabul görmüştür muhalefetten gelen öneriler. Bunu biz de muhalefete mensup bir parti olarak elbette yaşadık ve bunları gördük. Yalnız burda şu tehlikeli husus vardır: Araştırma önergelerinin Meclis gündemine alınmış olması başlı başına olumlu bir gelişme olmakla beraber yeterli bir gelişme değildir.

Bunu sanıyorum hepimiz teslim edeceğiz.

Elektrik konusunda gösterilmiş olan hassasiyetin elbette bir özel anlamı vardır. Çünkü elektrik bunalımının içinde yaşamaktayız. Dolayısıyla, Komitenin bir haftada dört kez toplanabilmiş olması da, bu duyarlılığın bir göstergesidir ve doğru bir duyarlılıktır, gerekli bir duyarlılıktır. Ancak bazı konuları zaman aşımına uğratırsak eğer, o konuda çalışmalarımızı yapmazsak, o konuda o çalışmalar yapılacak aşamaya geldiğinde konunun anlamı olmayabilir. Basit bir örnek vermek istiyorum. Mesela Everest Bankası ile ilgili, bizim getirmediğimiz, ama diğer muhalefet partisinin getirdiği önerge. Şimdi o oybirliği ile onaylandı. Komite kuruldu. Ancak hatırlıyorum ben, o getirilen önergede birtakım iddialar vardı. Deniyordu ki, filan bankanın kurtarılması için gösterilmeyen duyarlılığı şu şu gerekçelerle filan bankanın kurtarılması için gösterdiniz. Böyle bir iddia var. Ve bu iddia bir yandan hükümeti ilgilendiriyor, bir yandan o bankanın şu andaki yöneticilerini ilgilendiriyor.

Dolayısıyla, böyle bir olguyu zaman aşımına terketmek bana göre en başta bu önergenin açılmasına olumlu oy veren ve bu Meclis çatısı altında bulunan ve aynı zamanda o banka ile de ilişkisi olan insanları da rencide eder. Geciktirmemek gerekir, konunun üzerine gitmek gerekir, aydınlatmak gerekir ve konuyu temize havale etmek gerekir. Eğer konu temizse ve orda da bir şaibeli durum yoksa. Ama eğer bu bilinçli veya bilinçsiz getirilecekse, zaman aşımına uğratılırsa, o zaman başka başka sorular gündeme gelecektir.

Ve beş tane önerge duyduk. Mehmet Bayram 5 Ocak'ta 4 Ocak'ta, 2 Ocak'ta, 3 Ocak'ta. Bütün bunlar bir yıldır beklemektedir. Ben buna olan inancımı yitirmiş değilim. Bu konuda geciktirmelerin bilinçli olarak yapıldığı iddiasında değilim, böyle bir iddiayı da Meclis kürsüsünden dile getirmiyorum. Ancak, bir yıl geçmiştir, bu yeterli bir süredir. Komitede görev alan ve özellikle Komite Başkanı sıfatını taşıyan arkadaşlarımıza da özel bir görev düşer bunu hızlandıralım, çalıştıralım.

Sayın Mehmet Bayram'ın, bu yöndeki uyarısını bence yerinde bir uyarı olarak değerlendirelim, ki bir yıl sonra dönüp de bu kez size, "ha efendiler, siz bu işi bilinçli olarak engellemektesiniz" demek durumunda kalmayalım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak değerlendireceğim konu, Sayın Atakol'la, Sayın Atun'un değerlendirdikleri konudur. Finsberg Raporuna ben de konuşmamda değinmiştim. Ben bu noktada şu yaklaşımın en doğru yaklaşım olacağına inanıyorum. Bu dış temaslarla ilgili gelişmelerde birbirimizi uyarmalıyız sayın milletvekilleri. Bu tamamen hükümetin görevidir, bu hükümetin görevi değil, tamamen Meclis Başkanlığının görevidir veya bilmem hangi Komitenin görevidir yaklaşımı yerine, geliniz, bu konuda daha duyarlı hareket edelim ve bu konuda gerekirse birbirimizi uyaralım, birbirimizin eksikliklerini gidermeye çalışalım. Ve ondan sonra da, bir olumsuz gelişmeden sonra, birbirimizi suçlamayalım. Çünkü Finsberg Raporu ile ilgili sabahki değerlendirmemde anlatmaya çalıştım. Rumlar gittiler, bir delegasyonla gittiler ve Finsberg Raporunda değişiklik yapmayı başardılar. Türkiye'den de biri bulunamadı orda. Bizim zaten böyle bir çalışmamız olmadı gitmek için. Haberimiz basın haberleri ile sınırlı kaldı. Ben Rum radyosundan şu haberi dinledim sayın milletvekilleri. Bu raporun değişikliğe uğradığı günlerde, birçok önemli madde değiştirilmiştir ve bunların içinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti heyetinin Komite toplantılarına Kıbrıs Sorunu ile ilgili tartışmalar yapılırken bile çağrılmasını öngören bir maddesi vardı bu raporun. Rum radyosu haberine göre, bu bile değiştirilmiş. Tabii şunu söylemem hemen, arkasından gelen basın haberleri de somut olarak bu noktayı göremedim, çok aradım basın haberlerinde, bu noktayı somut olarak bulamadım. Bu ifadelere rastladım; "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin doğrudan, ya da dolaylı olarak tanınmasına yol açabilecek herhangi bir girişimde Avrupa Konseyi bulunmasın". Böyle bir ifadeye rastladım. Toplantılara bile çağrılmama noktasını somut olarak basında göremedim.

Ancak bu anlattıklarım bile başlı başına bir üzüntü kaynağı değil midir Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yani bu kadar gün geçti olayın üstünden ve biz bu konuyu basın haberlerine atfen burada değerlendirmekteyiz. Basın haberlerine atfen. İşte büyük bir eksikliğimiz çoktan Finsberg raporundaki değişikliklerin bu Meclisin bilgisine gelmiş olması gerekirdi. Temsilciliklerimiz var, Bakanlığımız var, Meclisimiz var, Siyasi, Hukuk İşleri Komisyonumuz var, ancak basın haberlerine atfen bunları konuşmaktayız. İşte bütün bunları değerlendirecek ve bütün bunları anında ve zamanında değerlendirip gerekli adımları geç kalmaksızın atabilecek bir yapıyı oluşturmamız lâzım. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi, Dışişleri Komitesi gibi de çalışabilir, veya adhoc bir özel komite kurulur, bunları değerlendirelim ve gerken adımı gerektiği zamanda atmasını başarabilelim ki daha sonraki gelişmelerde "Vay bu işin sorumlusu Meclis Başkanlığı mıydı, yoksa Hükümetteki Dışişleri Bakanlığı mıydı" gibi bize herhangi bir yararı olmayan tartışmalarla ömür törpülemeyelim.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

Sayın milletvekilleri; Sayın Mehmet Bayram yanıtla açıklama hakkını kullanmak istemiştir. Buyurun Sayın Bayram.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Yandık sabaha kadar yine...

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; bu Mecliste işek ve bu Meclis çatısı altındaysak eleştiriye tahammül etme sınırını öğreneceğiz. Bunun başka bir şeyi yok. Dolayısıyla bir defa, iki defa üç defa değil...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Incir çekirdeğini doldursun da ondan sonra.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Bu Sayın Aytaç Beşerler gelir burda kerem eylerseniz, o kereminizden biz de biraz feyz alırız ve ona göre kelâmlaşırız.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Çok eski olduğu için Sayın Beşerler ancak kendisine ancak o şekilde hitap etmek mecburiyetinde kaldım, özür dilerim.

BAŞKAN- Sayın Bayram buyurun.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Şimdi Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Sayın Meclis Başkanı gerçekten Meclis konusunda tabii ki Finsberg Raporuyla ilgili hususu arkadaşlar burda tartıştılar. Bu Meclis çatısı altında yine Sayın eski Meclis Başkanı şimdiki Başbakan da...

AYTAÇ BEŞERLER (Yerinden)(Devamla)- Ben konuşurken siz dışarı çıktınız Sayın Bayram.

BAŞKAN- Sayın Komite Başkanı lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Görüş birliğimiz eskidir. Şudur: Bu Meclis çatısı tüm milletvekillerinin Meclisidir ve bu çatı hepimizindir. Dolayısıyla bu Meclisin gerek tadilat gerekse ilgili işlemleri konusundaki aynı görüşe vardığımız hususunda başta gelen husus en sonunda herkes bir milletvekilidir, Hükümette bakan olsa dahi. Dolayısıyla Meclisin daha iyi çalışabilmesi için Meclise gerekli olanakların en iyi şekilde sağlanması konusunda görüş birliğimiz olmuş ve o dönemde, o dönemin Maliye Bakanı sıkıntılar içerisinde Meclise ayırmak istediği kaynakla ilgili sıkıntılara rağmen ben de o dönemin bir bakanı olarak Meclisle

Hükümet arasındaki ilişkileri düzenleyerek, Meclisin daha iyi çalışabilir bir kaynak sağlamasını ve bu ek yatırımları yapması konusunda görüş birliğimiz var. Tabii ki Sayın Hakkı Atun'un o dönemde bazı daha istekleri vardı, tabii ki o günün olanakları meselesiydi ama, şunu belirtmek isterim ki gerçekten o dönemde Meclisin tüm çalışanları ile ilgili bir çalışma gündeme gelmiş değildir. Bunu belirtmek isterim.

Şimdi sayın arkadaşlar; tabii ki Sayın Adaoğlu Meclis çalışmalarını konusundaki savunmayı ortaya koyarken ve bu çalışmalarda aksaklıkların ortadan kaldırılmasını gündeme getirip de çare ararken full time konusunu gündeme getirdi.

Şimdi muhterem arkadaşlar; şunu ifade edeyim ki gerçekten Meclis çalışması full time olması mümkün olmayan bir çalışmadır. Çünkü full time çalışma koşulları bugün Devlette çalışan birçok kurumlarda bile tartışılır duruma gelmiş bir husustur.

Ve üstelik de milletvekilinin araştırmacı, milletvekilinin üstlendiği birçok görevler açısından partiler, yapı içerisinde partilerin görevleri ve sorumlulukları ile bir mütâla edildiğinde, tümü ile full-time'a yakın bir çalışmanın verimli bir çalışma olmayacağı kanaatindeyim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - O dilim ayrılabilir dedim o zaman.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şunu ifade edeyim. Tabii ki milletvekilleri bu Meclisin verdiği ve bu Mecliste bulunmanın görevini yerine getirmek mecburiyetindedirler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ön tarafa geldim. Bakalım ne yapacan?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu mecburiyet de, Meclis toplantılarına katılım sureti ile, Komisyonlara katılım sureti ile bu katılımcılığı sağlamak ve demokratik kuralları işletmektir.

Şimdi iki arkadaşımızın Elektrik Komisyonunda, Elektrik Araştırması Komisyonunda bulunmayışını devamlı gündeme getirdikleri için, ona bir açıklık getirmek zorundayım. Bu Komite dört toplantı yapmıştır. Bu toplantıların ikisine arkadaşlarımız katılmış, ikisine ise grup toplantısı nedeni ile, bizim bilgimiz dahilinde katılamamışlardır. Dolayısıyla, bir hafta içerisinde arka arkaya, sık sık toplanan ve dört toplantıyı arka arkaya koyarak iki toplantıya katılmadı diyerekten, verilen diğer Meclis Araştırmalarına bunu bahane göstermesi bana göre yeterli değildir.

Sayın Akıncı'ya katılıyorum. İyi, bir kötü niyetten veyahutta gündeme getirmekten olabilir. Ama muhterem arkadaşlar; benim imzam olduğu ve Everest Bankası konusundaki şeyi gündeme getireyim. Bu bir mali kuruluştur ve bugün bizim hakkımız yoktur bir mali kuruluşu bir yıl, iddialar var, bir yıl gündemde tutmak

sureti ile mali bir kuruluğu tutmak hakkına sahip değiliz Meclis dahi olsa. Dolayısıyla, bizim hassasiyetimiz, iddialar varsa, bu iddialar süratle ortaya gelmelidir. Doğrular doğru, yanlışlar yanlış ortaya gelmek sureti ile, bu işler çözülmelidir. Bizim ortaya koymak istediğimiz bu.

Sayın Adaoğlu, güzel birşey hatırlattı. Evet, Ulusal Birlik Partisi döneminde, kendisi de parti grubunda olduğu dönemde, birkaç muhalefetten gelen Meclis Araştırmalarına oy vermemiştir. Ama Ulusal Birlik Partisi oy vermediğini ve araştırmaya gerek duymadığını açık şekilde ifade etmiştir ve bunu, ifadesini ortaya koyup, gerek duymadığını ortaya koyarak...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Neden? Gerekçesi?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Neden? Neden?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Söylüyorum. Araştırmaya gerek duymadığını, bunu, kolaylıkla bu bilgileri dalabileceği konusunda...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sorunuz varsa, kürsüden gelin sorun. Söz hakkı verecem.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bilgiye sahip olabileceği iddiası ile red oyu verilmiştir. Ama oy verilenler de gününde ve zamanında araştırmak sureti ile, yani arkadaşım burda gündeme getirdi, patates konusu...

BRT konusu arkadaşlar. Bu BRT konusunu çok iyi hatırlayacak arkadaşlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - BRT'yi nasıl getirdiğimizi bilirsiniz gündeme.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Adaoğlu, BRT konusunda, Ulusal Birlik Partisi döneminde, sizin de Ulusal Birlik Partisinde olduğunuz bir dönemde yapılmıştır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - E, nasıl getirdiniz grup olarak?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ulusal Birlik Partisinin oyları ile gündeme gelmiştir ve Ulusal Birlik Partisinin oyları ile araştırılmış ve son saat ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, şimdi...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Toprak Ürünleri Kurumunu hangi bakan istedi? Onu da söyle de hakkın kalmasın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Bakan, Toprak Ürünleri araştırılması da yapılmıştır. Tabii ki bulgular ortaya çıkar ve bir bakan herhalde orda hissettiği herhangi bir nokta varsa, onları istemek hakkına sahiptir. Yani bu, görevinizi yönetirsiniz. Burda sizi alkışlamak, yahutta size takdir vermek meselesi değildir. Burda görevinizi yerine getirdiniz, orda görebileceğiniz hususları gördünüz ve talepte bulundunuz. Dolayısıyla, görevinizi yerine getirdiniz, o görevinizdi. Dolayısıyla, bizim buraya gündeme getirdiğimiz budur. Yani Meclis çalışmalarında eskiden, efendim bu böyle yapıldı. Eskiden şunu da söyleyim, size hatırlatayım. Kaç kişisiniz siz? Meclis Genel Kurulunda bütçenizi geçirmeye çalışıyorsunuz, nisabınız yoktur. Ne yapıyordunuz siz bize muhalefet partisi olarak Özker Özgür, hatırlıyor musunuz?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI (Yerinden) -
Nisabı sağlardık.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bize derdiniz ki,...

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - 26'yı bulun ve
gelin.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi hükümet-
sizin, Mecliste hakimsiniz, 26'yı bulun ve Meclisi toplayın,
bütçenizi geçirin. Hükümete, hükümet 26'yı bulur.

ÖMER KALYONCU (Girne) (Yerinden) - 35 ile nisabı
sağlayamazdınız?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Kalyoncu, bizim bahset-
tiğimiz dönem, yalnız 35 dönemi değildir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Herkes öyle yapıyor.
Geçirtirme yahu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Özker Özgür iyi hatırla-
yacaklar. 26 olduğu dönemler de oldu Mecliste. 21 olduğu
dönemler de oldu Mecliste.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Kaç dakikadır
cevap hakkı Sayın Başkan?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kaç dakikadır
cevap hakkı?

BAŞKAN - Genel Kurula hitap edin Sayın Bayram.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla...

BAŞKAN- Genel Kurula hitap edin Sayın Bayram.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Dolayısıyla biz muhalefet partisi olarak iyi niyetimizi gösteriyoruz. Eğer bu sıralara bakılırsa göreceksiniz ki Ulusal Birlik Partisi ve Toplumcu Kurtuluş Partisi kaç kişiyle bu Meclis çalışmasına katılıyor ve nisap sağlıyor. Dolayısıyla siz bizi komisyonlara katılmıyorsunuz, Komisyon çalışmasını sabote ediyorsunuz deyişlerini kabul etmek mümkün değildir. Dolayısıyla biz Meclis Genel Kurulunda görevimizin...

BAŞKAN- Sayın arkadaşlar yorulduysanız ara verelim.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Elverdiği kadar görevimizi sonuna kadar yerine getireceğiz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hayır Sayın Başkan.

BAŞKAN- E konuşma artıyor, herhalde yorulduysanız. Arzu ederseniz ara verelim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yok yahu, böyle bir adet çıkarma Sayın Başkan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Susadık ara ver...

BAŞKAN- Yorulmuş olduğunuz inancı var bende.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Biraz tartıştık ara ver, acıktık ara ver...

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Dolayısıyla muhterem arkadaşlar; eğer iktidar partileri tahammüllerini biraz daha artırırlar, biraz da biz muhalefetin söylediklerine biraz tahammüllü dinlerlerse zannedersen bu çalışmalar daha kısa olur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Mal kararını buldu.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Ve dolayısıyla bu oylamalar da kısa sürede olur ve fazla...

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden)- Düzeyini yükseltirsen muhalefetin daha iyi olacak Mehmet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hade da mal kararını buldu yahu artık.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden)(Devamla)- Düzeyi düşüktür, biraz daha kaliteli bir muhalefet.

BAŞKAN- Sayın Bakan lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Sayın Bakan...

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Sizin bütçenizde de düzeyi göreceğiz. Ülkemizdeki sağlık sorunlarının diz boyu olduğunu gerek bir meslektaş olarak gerekse özel sohbetlerimizde ortaya koyduğumuz bir dönemde size de sıra gelecek. Hiç üzülmeysin.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden)(Devamla)- Gelecek.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Sizin bütçenizde...

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Eleştiri ile size de yardımcı olmaya çalışacağız, çünkü biz muhalefet...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ulusal Birlik Partisinin şahini oldu yahu Sayın Başkan.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Partisi grup sözcüsü olarak bu Hükümetin kuruluşunda söyledik. Size her türlü yardımı yapmakta hazırız dedik ve yine ifade ediyorum, yine hazırız. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bayram. Son olarak Sayın Kenan Atakol yanıt ve açıklama hakkını kullanmak istiyor.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla)- Sataşma var Sayın Başkan.

Sataşmadınız mı? Söyle de duysun. Sataşmadıysa söz almayacağım.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sen birşey söyledin, anlattım ben de...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla)- Feyz aldım şimdi kendisinden, onun için konuşmuyorum.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Kerevizden feyz aldın.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla)- Kerevizden feyz aldım, konuşmayacağım.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Başbakan biraz önce yaptığı konuşmada ve bize verdiği yanıtta geçmişteki bana yönelik eleştirileri nedeniyle acaba günah çıkarmak için mi bu eleştirileri yapıyorum diye bir itham da bulundu. Herşeyden önce Sayın Başbakan gayet iyi bilmelidir ki bir muhalefet milletvekili olarak benim eleştiri yapma hakkım vardır ve bu hakkımı herhalde elimden almak istemez. Böyle bir düşünce içerisinde olacağını sanmıyorum.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bizim Başbakan yapmaz efendim öyle şey.

KENAN ATAKOL (Devamla)- İkincisi; günah çıkarmaya hiç ama hiç ihtiyacım yok. 20 yıl, tam 20 yıl bu kürsüden çeşitli Bakanlıklarda görev yaptığım dönemde muhalefete mensup milletvekillerinin eleştirilerine yanıt verdim ve bu eleştirilere yanıt verirken de eleştirileri yapan...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla)- Devam edin Sayın Bakan.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Arkadaşlar susarsa devam ederiz.

Eleştirileri yapan arkadaşlara da teşekkürlerimi sundum ve hiçbirine kızmadım, gücenmedim ve eleştirilerinden yararlanacağımı söyledim. Hükümet etme budur. Hükümet etme budur. Yok ki her eleştiriye celâllenip bu kürsüye çıkıp saldırıda bulunmak hele hele bir Başbakana hiç ama hiç yakışmaz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O da hiç gücenmedi.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Yok yok gücendi, gücendi efendim, gücendi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bugün yok.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Gücendi Sayın Adaoğlu.
Sayın Başkan...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Politikada
gücenme olur mu yahu?

KENAN ATAKOL (Devamla)- Değerli milletvekilleri;

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ben Mehmet
Bayram'ı eleştirdiysem gücendi mi bana?...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla)- Ben Mehmet Bayram'a
gücendim ama.

BAŞKAN- Sayın Komite Başkanı lütfen.
Evet Sayın Atakol buyurun.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Sayın Başkan, değerli millet-
vekilleri; biz Lord Finsberg Raporuyla ilgili sadece gerçek-
leri vurguladık bu kürsüden. Paris Toplantısına gidilmemekle
bir hata yapıldığını ortaya koydu ve bu hatadan dolayı da
Rumların yararlandığını vurguladık. Zannedersenem bunu hiç
kimse inkâr edemez. Sayın Başbakan bize verdiği yanıtta
Hükümeti bu hatadan arındırmaya çalıştı.

Ne derse desin Sayın Başbakan, Hükümeti bu hatadan dolayı arındıramaz, mümkün değildir. Çünkü Dışişleri ve Kıbrıs konusu gibi önemli bir konuda Hükümetin elini eteğini çekip meseleyi Meclise ihale etmesi sözkonusu olamaz. Bunu hiçbir Hükümet yapamaz ve yapmaya da hakkı yoktur. Hükümet dış politikayı yürütmekten sorumludur. Dolayısıyla Kıbrıs konusuyla ilgili tüm gelişmelerin de takipçisiyiz. Hükümet bu işin koordinatörüdür. Bu konularla ilgili bilgiler sürekli olarak Dışişleri Bakanlığına, dolayısıyla Hükümete gelmektedir. Bu bilgiler bize gelmemektedir. Bu bilgiler dünyanın dört bir yanından her gün Dışişlerine intikal etmektedir. Bu Siyasi Komitenin toplanacağı, bu Siyasi Komitenin de Kıbrıs Raporunun, Lord Finsberg'in Kıbrıs Raporunun irdeleneceği ve Rumların da bu toplantıda bulunacağı Dışişlerine anında bildirilmiştir ve bildirilmektedir. Dolayısıyla Hükümetin bu konudan anında bilgisi olmaması sözkonusu olamaz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Siz izliyordunuz durumu niye uyarmadınız?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Sayın...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Milletvekili olarak uyarabilirdiniz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Biz bir arkadaşınızla konuştuk. Ben ne komite başkanıyım, ne komite başkan yardımcısıyım, ne de bir hükümet üyesiyim. Sizsiniz Sayın Özker Özgür sorumlu. Sizsiniz, Meclisin çalışmasından da sorumlusunuz, Meclis çoğunluğunuz vardır, bu Mecliste istediğiniz kararı geçirebilirsiniz. Susacaksınız, siz sorumluluğu şimdi bize atacaksınız?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Toplumsal sorunlarda birbirimizi uyarmamız gerekir.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Uyarıyoruz efendim uyarıyoruz.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Yok nasıl.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Siz kendi ortağınızla Meclis Başkanlığı nedeniyle olan uyuşmazlığınızdan dolayı bu noktaya geldi mesele. Meclis Başkanlığı dolayısıyla olan uyuşmazlığınız Paris'e bir heyet gönderilmesini engellemiştir. Bütün sorun burdan kaynaklanmaktadır Sayın Özker Özgür. Bunu siz de biliyorsunuz. Sayın Başbakanın Meclis Başkanlığı döneminde Avrupa Konseyi ve Parlamenter Arası Birlik vesaire gibi toplantılara nasıl gittiğini biliyoruz. Bu toplantı yani Aralık ayı başında Paris'te toplanan Avrupa Konseyinin Siyasi Komite toplantısı tamamen değişik nitelikli bir toplantıydı. Ne Avrupa Konseyi toplantıları ne de PAB toplantılarına benzeyen bir toplantıydı. Bu toplantıda Lord Finsberg'in Kıbrıs ile ilgili Raporu konuşulacaktı. Bu konu Meclisin konusuydu demekle sorumluluktan kurtulmak mümkün değildir. Bu konu Devlet meselesidir. Devletin meselesi ve bunun esas sorumlusu da Mecliste çoğunluğa sahip olan Hükümetindir. Bunun başka sorumlusu da olamaz. Sayın Başbakanın da son olarak Avrupa Parlamentosuna bir heyetle gidilmesi önerisine katılırız. Ancak Balfern daha söylediği başka bir şey vardı o da sadece parlamento toplantılarına değil, Brüksel'e gidilerek ordaki teknik heyetle, teknik kişilerle Kıbrıs sorununun enine boyuna tartışılması ve kendilerine bilgi verilmesi önerisi de vardı, bunu da bu vesileyle açıklamış olalım.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Siz ona karşı değilsiniz?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Değiliz. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi Cumhuriyet Meclisi Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi de Program 16, Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz.

Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KATIP-

KATIP-

Program 16: Sayıştay. Alt Program 01, Denetim Hizmetleri
Personel Giderleri 14 milyar 947 milyon Türk Lirası.
Cari Giderler 1 milyar 495 milyon Türk Lirası.
Yatırım yok.
Transfer yok.
Alt Program Toplamı 16 milyar 442 milyon
Program Toplamı 16 milyar 442 milyon Türk Lirası.

BAŞKAN- Söz isteyen var mı sayın milletvekilleri. Sayın Bayram, Sayın Angolemlı, Sayın Adaoğlu, Sayın Usar. Başka söz isteyen var mı? Sayın Bayram buyurun.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Sayıştay Bütçesi görüşülürken, Ulusal Birlik Partisi Grubu adına görüşlerimizi, kısa ve öz görüşlerimizi sunmak için söz almış bulunuyorum. Sayıştay kadrolarına ve Sayıştay Bütçesine baktığımız zaman şunu görmekteyiz. 1993 yılı içerisinde Sayıştay Başkanlığından Meclise 7 rapor sunulmuştur. 1994'e baktığımızda, 1994'ün ilk günlerinde ve yine 1993'e sarkabilecek şekilde 4 rapor sunulmuş ve ondan sonra tek bir rapor sunulmamıştır. Tabii ki bu, Ulusal Birlik Partisi Grubu olarak bizim dikkatimizi çekmiş ve bunun nedenlerini araştırma durumuna girmiş bulunuyoruz. Burda, bizim tespitlerimiz şudur: Sayıştay kadrolarına baktığımız zaman, sözleşmeli personelle beraber 55 personel mevcuttur. Ama şu anda, fiilen çalışan 38 personeli vardır. Şimdi, kamu idaresinde çalışanlar bilecekler. 38 çalışan, yıllık izinler ve hastalık izinleriyle beraber ortaya konursa, ki bu hemen hemen 1/4 oranına yakın bir orandır. Hatta bazan 1/4'ü de geçer. Demek ki şu anda Sayıştayda görev yapan kadro sayısı demek ki 30'un altında bir rakamla görev sürdürmektedir. Demek ki temelde bugün zannederseniz Hükümet Protokolunda da bulunan ve Sayıştayın kadro

baremlerini düzenleyecek, düzenlemenin yapılmasıyla ilgili protokole de giren bir hususun gündeme gelmesinin süratli bir şekilde, ivedilikle sonuçlandırılmasının gereğini bu bulgulara dayanarak ortaya koymaya çalışıyoruz. Yani, bugün Sayıştay eğer Meclise rapor sunamayacak duruma gelmişse, demek ki bu söylediğim kadrolarla zaten mümkün değildir. Söylediğim kadrolarla Meclise raporç sunmasına imkân da yoktur. Dolayısıyla, bizim almış olduğumuz bilgide, zannedersen Savcılıkta bekletilmektedir. Eğer süratle bu yasa tasarısı Hükümetten Meclisimize gelirse, biz de Ulusal Birlik Partisi Grubu olarak bu kadro barem düzenleyen ve Sayıştaya yeni bir çalışma veren yasası olumlu oy vereceğiz. Bunu gündeme getirmek istedim. Diğer bir husus ise, gerçekten etkin denetim isteniyorsa ve denetimin anlamının tam ortaya çıkmasını istiyorsak, denetimlerin de gününde ve zamanında yapılması lâzım ve raporları da bekletmeden, o günlerde ve o denetimin yapıldığı zamanda ortaya konması lâzım.

Halâ daha benim bilgimde olan hususlar var ki 1989'ların, 1990'ların, 1900 belki de 87'lerin halâ daha raporların bazıları bekletiliyor. Bu olamaz muhterem arkadaşlar. Eğer denetim sırasında ortaya çıkan bulgular o günün Meclisine getirilmesi ve o günün Meclisinde bu konular tartışılması ve ortaya çıkarılmalıdır. Dolayısıyla çok uzun vadeli ve çok zaman gerektiren ve çok uzun süreden sonra sunulan raporların hiçbir anlamı kalmıyor. Dolayısıyla biz Sayıştay Başkanlığından ve çalışanlarından çok ve denetçilerinden çok süratli şekilde raporlar çıkarmalarını arzu ediyoruz. Tabii ki gerekçeleri de başından ortaya koyduğumuz için onun da bir eksikliğini ortaya koymuş bulunuyoruz. Tabii ki bu kadro ve baremler yeni baştan düzenlenip gündeme geldikten sonra mutlak surette Sayıştay'daki çalışma koşulları ve raporların süratlenmesi ve etkinliği daha süratli olacağını ümit ediyoruz. Yalnız bir de yine pek yakında Meclisin gündemine gelecek olan Ombudsman Yasasıyla da ilişkisi olan bir Yasa olarak görüyoruz. Dolayısıyla bu Yasa madem ki Meclisimizin gündemine gelecektir ve bu Yasa Tasarısıyla ilgili Meclisimiz bu Yasayı görüşecektir, zannederseniz Ombudsmanla Sayıştayın arasındaki çizgiyi iyice çizip yetki ve görev sorumlulukları mutlak surette belirlemede büyük yarar var. Aksi takdirde dublikasyon yaratmak suretiyle ne o teşkilatın ne de diğere teşkilatın görevini yapmama gibi durum meydana gelecektir. Dolayısıyla gerçekten tabii ki Ombudsman Yasası geldikten sonra o konuda da görüşlerimizi ortaya koyacağız. Yalnız orda gerçekten burda belirtmeden geçemeyeceğim, bugün ülkemizde bir Sayıştay mevcuttur. Denetimini yapmaktadır. Olanaklar nisbetinde raporunu sunmaktadır ve bu sunulan raporlardan da sorumludurlar. Herhangi bir yasalarında sundukları raporlardan

sorumludurlar diye bir amir hüküm yoktur. Yani herhangi bir mağduriyette bir yurttaş rahatlıkla Sayıştayı mahkemeye götürebilir, hakkını mahkemeden arayabilir. Ama biz hazırlanan Yasada, Ombudsman Yasasında öyle bir hüküm getirdik ki Ombudsman sorumsuzdur. Yani Cumhurbaşkanlığının sorumsuzluğu gibi bir sorumsuzluk getiriyoruz ve yurttaşın en temel hakkı olan, Anayasamızın verdiği en temel hak olan hak arama, mahkemede hakkını arama hususunu da ortadan kaldırmış bulunuyoruz. Tabii ki Yasa Tasarısı olarak önümüzdedir. Dolayısıyla bunu gündeme getirmemin nedeni Yasa Tasarısı yine Bakanlar Kurulunda herhalde tekrar yahut da gruplar arasında diyeceğim çünkü Bakanlar Kurulundan çıkmıştır ve gerçekten şunu söyleyim Bakanlar Kurulundan çıkan Ombudsman Yasası iyi bir çalışma ürünü değildir. Bir arkadaşımızın bu Yasayla ilgili bir çalışması daha vardır. Onu da tetkik ettik gerçekten bu arkadaşımız çok daha hukuk diline uygun ve görev ve sorumlulukların maddeleri tam bir yasa niteliğini gösterecek şekilde düzenlenmiş şekilde ortaya koymuştur ama ana dikrini veya içindeki maddeler konusundaki görüşlerimiz farklı olabilir. Ama gerçekten hazırlanan ikinci Hükümetten gelen değil bir arkadaşımızın hazırladığı Yasa Önerisi diyelim gerçekten yasa diline ve yasa tekniğine çok daha uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Dolayısıyla eğer tekrar baştan gruplar arasındaki iktidar grupları arasında bu konu görüşülecektir ki öyle anlıyorum görüşülecektir, bu husus beni gerçekten çok rahatsız etmiştir çünkü hiçbir makamın bana göre dokunulmaz olması mümkün değildir, sorumsuz olması mümkün değildir. Çünkü hiçbir vatandaşın hak arama özgürlüğünü sorumsuz makamlar yaratmak suretiyle ortadan kaldırmak da bana göre mümkün değil. Dolayısıyla ben bu hususta dikkati çekmek istedim, hepinize saygılar sunar ve Sayıştay Bütçesine olumlu oy vereceğimizi belirtirim.

(Meclis Başkan Vekili Sayın Olgun Paşalar, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye Sayın Kenan Atakol'a devreder.)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bayram. Şimdi söz sırası Sayın Angolemlide. Buyurun Sayın Angolemlide.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir Sayıştay Kurumu oluşturuldu. Sayıştay, Meclise karşı sorumlu ve kurulduğu zaman, biraz da gururlandık. İşte artık demokratik bir şekilde kendi kendimizi denetleyeceğiz. Özellikle bakanlıkları, devlet organlarını denetleyeceğiz dedik. Zaman içerisinde Sayıştaylık o hefesle sarıldı, birtakım raporlar yaptı. Raporlar gönderdi. Ama biz, Sayıştayın bu tavrını tabiri cayızse boğazlarında bıraktık. Raporların çoğunu yıllar önce komitelerde öldürdük. Görüşürmedik, eskittik. Bu konulara tabii burdan birtakım şikâyetler yapıldı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Kim eskitti ama?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Hoca, yıllar önce dedim. Yıllar önce var mıydınız siz, hükümette miydiniz? Yoktunuz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Anlaşılmıştır şimdi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Anlaşılmıştır.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla)- Tamam. Eskitti deyince.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bir an belki daldınız.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Altını çizmek istedi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Çizdim altını ben. Bir de Hoca çizecek. Şimdi, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Sayıştay baktı, raporları göndeririz. Raporlar maalesef gerektiği ilgiyi görmüyor. Daha nelere tanık olduk yıllar önce. Televizyonlarda, savcıyla, Başsavcıyla Sayıştayın karşı karşıya getirilmesini gördük. Hatta o konuda Başsavcıyla biraz da, biraz değil, tamamen taraf tuttular. Televizyonlara çıkarıp konuşturdular. Sayıştay konuşmadı. Böyle bir duruma getirildi bizim denetçimiz, Meclisin seçtiği Sayıştayımız, Sayıştaylık.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; daha sonra bazı raporlar geldi. Bu raporlar komiteden geçti. Sonra bu hükümet döneminde de, eskimiş birtakım raporlar sonuca bağlandı, buraya getirildi, okundu ve burada durdu. Ben sorarım şimdi. Süt Endüstrisi Kurumu için bir süt olayı vardı. Raporlar, bu işlendi, orada resmen kurum çalındı. Ne oldu? Sorarım ben şimdi. Sayıştay Başkanı olsam, ya bir denetçi olsam emek verdim sorarım, ne yaptınız, takip ettiniz mi? Edilmemiştir. İhtiyat Sandığı, bir matbaa olayı vardır. O da komitede, haklıdır Sayıştay, doğrudur bu rapor falan. Buraya geldi. Ne oldu? Milletvekillerine sunduk o iş de orda kaldı. Sorarım, yanılırsam bana kalksın bir yetkili arkadaş yanıtlasın memnun olurum. Desin ki işte o raporlar okundu ama, burda kalmadı. Düştük peşine ve bunu yaptık. Lefke Belediyesi. Çatır çatır yasaları çiğneyerek birtakım işler yapmaktadır. Sayıştaylık denetim yapar, rapor verir, haksızdır der. Sorarım size. Ne gibi takibat yapılmıştır? Halk da seyrediyor. Allah Allah der halk. Yapanın yanına kalır. Balık baştan kokar misali biz denetimden kaçırız, devlet organları uymaz. Tabii ki bu gider gider aşağıya yansır ve bugün her taraf denetimsiz, kimse uymuyor Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Yani, biz kurarız, biz bozarız. Bu nedenle Sayıştayın raporlarının mutlaka takip edilmesi, ilgililer ve yetkililer gereken neyse onu yapmalı ve kesin sonuca vardırımalıdır ki, diğer organlar da kendilerine çeki düzen versinler. Yine komite aşamasında, Sayıştayımız konuşuyor. Diyor ki, biz, kadro bakımından çok zayıfız, sayı bakımından. 30 kişiyiz, 30 diyor. 28 tane belediye var. Onun kadar bakanlık, devlet organları var. Hangisini gidip denetleyeceğiz? Bir belediye gittik diyor denetleyelim, bir, iki ay uğraştık. Daha da aylar isterdi. Denetçilerimi diyor geri çektim diyor bekliyoruz pusuda.

Ve artık diyor bekliyoruz pusuda nerde acil bir şey varsa oraya gider, orada inceleme yaparız. Bu nedenle Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özellikle bu dönem Hükümette bulunan ortaklardan bir tanesi en azından yıllarca Sayıştaya önem verdiğini, Sayıştayın bu eksikliklerinin giderilmesi gerektiğini bu kürsülerden çok söylemiştir. İşte gün o gündür. Sayıştaylığı ya çalışır, hakikaten sözü dinlenir raporlardaki belirli bir kurum haline getireceğiz onun için de kadrosunu, özlük haklarını, yasal durumlarını yeniden vakit kaybetmeden ele alalım. Zaten kendilerinin de, denetçilerinin de kendi içlerinde bu konuda hazırladıkları bir takım düzenlemeler vardır, onları da gözönüne alarak Sayıştaylığı layık olduğu yere getirelim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Sayıştaylık değil, Sayıştay.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sen neyle uğraşın Sayın Hoca.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Yok ama sözcük o değil, Sayıştaydır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben ne diyorum?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Sayıştaylık diyorsun. Öyle bir şey yok Sayıştaylık, Sayıştaydır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Keşke her konuda da dikkatli olsan ve izlesen ama boş şeylerin peşindesin.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Hade, sözcüğü söylüyorum Sayın Angolemli.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi konuştuğumuz sözcük değil, içeriğini konuşuyoruz şimdi. Dolayısıyla öyle boşuna vakit yemeyelim burda.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - İn aşağıya Sayın Angolemli boşuna vakit harcatma.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Harcatmayın diyorum Sayın Civa.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Boş şeyler söylen, in aşağıya vakit kazanasın.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben söylemiyorum, siz söylüyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Civa lütfen.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Devam edin Sayın Angolemli.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ileri gideceğim de yani...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İleri gitme, ileri gelme lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yani burdan herhangi bir milletvekili konuşurken müdahale etmenin bir anlamı yoktur. Zaten müdahale ettiğinizde sizi dinleyen bile yoktur burda sadece fazla ses çıkardığınızda Başkan da müdahale eder ve boşu boşuna bu Meclisin saatinden çalmış olursunuz. Onun için hiç boşuna müdahale etmeyiniz.

Şimdi değerli arkadaşlar; bir de bize Komitede söylenen bir husus vardır o konuda da düşünmemiz gerekmektedir. Dairelerin kendi içleri iş denetimini sağlamalıdır ve doğrudur bizim denetçilerimiz bu kadar organı kısa bir zamanda veyahut normal bir süre zarfında denetleme olanağını bulamazlar. Bu nedenle tüm organlarımızda öncelikle kendi iç denetimlerini sağlayacak bir takım düzenlemelerin de yapılması gereğine inanmaktayız.

Yine sözlerime devam ederken tamamlamak istediğim bir konu vardı. Bize hem komite aşamasında hem bugün elimize bir maaş cetveli verdiler.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Dün yine verdim sana.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bugün yine verildi. Oraya da baktığımızda gerçekten bu organlar yine gündeme gelmektedir. Ve bu daireler arasında Sayıştayın yeri hemen hemen en alt sıralardadır. Şimdi bu konuda artık konuşmaktan çok icraata geçelim. Gerçekten inanıyorsak bu tablonun herkesi layık olmadığı yerlere getirdiğine inanıyorsak ve bir Sayıştayın yerinin o olmadığına inanıyorsak bunu ciddi olarak ele alalım. Yoksa her Sayıştay

Bütçesinde veyahut her konu açıldığında haklıdır bunlar verelim haklarını, haklıdır bunlar verelim haklarını diye diye bugün Hükümettesiniz, en az bunu söyleyenlerin bir bölümü Hükümettedir, biz de muhalefetteyiz, biz de size desteğe hazırız bu konuda.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Sırayla Angolemliler herşey birden olmaz ya, sırayla.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - En çok söylediğiniz konuştuğunuz bu konuydu.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Ee, tamam.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben on sene var burdayım hep bunu söylediniz. Gün geldi hatta bir sene geçti 11 ay artık bir sene oldu artık eleştireceğiz sizleri bu konuda, ilk anlarda hakikaten doğrudur...

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Haksızlık yaptınız başta.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - İlk üç ay, dört ay sizi eleştirmedik.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Eleştirmediniz? Aman, aman.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ama artık halk bizden görev beklemektedir. Muhalefettesiniz, görevinizi yapınız.

Muhalefetsiniz, görevinizi yapınız. Siz de hükümete, artık görevinizi yapınız. Bu konu önemlidir. Size biz bu konuda yardımcı olacağız.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Sağol, eksik olma.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Hükümet kurulurkenden topları ateşledin Angolemliler. O günden beridir hiç susmadı topların. Habire bombardıman edersin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz... Efendim?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla)- Bunaltamazsın ya bizi o bombardımandan. Sırayla yapacağız işleri.

BAŞKAN- Müdahale etmeyin Sayın Özgür.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Şimdi sayın...

BAŞKAN- Müsaade edin konuşmacıya.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Sayın Başkan, orda tokmak var efendim. İsteyen sayın milletvekillerine...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Şimdi burada...

BAŞKAN- Evet, senin arkadaşların müdahale ediyor Sayın Usar.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla)- Onları da uyaralım efendim.

BAŞKAN- Uyarıyoruz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Yatıştırmaya çalışıyoruz
Sayın Başkan.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Evet Sayın Başkanımız,
Sayın Başkanımızın Atakol olduğunu farkediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Hoşgörüsüne sığınarak Sayın
Başkan çok sözler atıldı. Hükümetten gelen bir ses sırayla
dedi. O zaman sorarım. Sırada birçok vaadleriniz vardı.
Güzelyurtlular yolunuzu bekler. Karpazlılar yolunuzu bekler.
İlçe yapacaktınız, yapmadınız. Hiç ses yok.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Bak şimdi beğendim
seni. Bravo.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Hiç ses yok.

DEVLET BAKANI BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)-
Ne yapacaktık?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- İlçe yapacaktınız, söz
verdiniz Güzelyurt'u.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yeni iskele'yi.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Yaşa, söyle Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Karpaz Yarımadasına.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- karpaz yarımadası-
nı değil, Yeni İskele'yi.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla)- Şimdi bir de Karpaz
yarımadası mı çıktı?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Söz verdiniz...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla)- Bölük pörçük edeceğiz bütün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Etmeyiz. Stabil para birimi dediniz dediniz, onu da söyleye söyleye yok ettiniz. Ortada birşey yok. Polis dediniz İçişlerine bağlanacak. Yok.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla)- Yasası hazır dın onun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ama hazır demekle olmaz bu işler. Artık icraat bekler sizden yurttaş.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- İcraat değil mi şimdi bunlar? İşte yasa hazırlandı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Aradan bir sene geçti. Onun için hakikaten birtakım şeyleri yapsanız ve deseniz bu konunun da sırası, takvimi budur. O zaman size hak verirdim. Ama inandırıcı olamıyorsunuz.

Bu nedenle Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümeti bir kere daha sözlerini yerine getirmeye çağırır, hepinize saygılar sunarım.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- İnanmazsın, işine gelmez. Onun için.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Angolemlî. Söz sırası Sayın Adaoğlu'nda. Buyurun Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; gecenin bu saatinde oldukça yoğun geçen bir bütçe görüşmelerinin bu aşamasında, aslında bu konuda söylenecek, dile getirilecek çok görüşlerimiz var. Ama ana başlıklar halinde geçme gereğini duyuyorum. Her örgütsel yapının olduğu yerde, örgütlerin belirli hedefleri ve amaçları vardır. Bu hedeflere ve amaçlara ulaşımında, önce bir plânlama, arkasından programlama, örgütleme, uygulama, denetleme ve değerlendirme zinciri vardır. Dolayısıyla örgütsel yapılar hedeflerine ulaştırılırken, onun ayrılmaz, vazgeçilmez bir unsuru denetleme fonksiyonudur. Denetlemesiz bir örgütsel yapı düşünmek mümkün değildir. Devlet de eğer insanlar arası ilişkileri, hukuksal örgüt yapısının en küçük bir organizmasıysa, elbetteki devletin örgütleri vasıtasıyla uygulamaya geçirdikleri, hedeflerini oluşturma bakımından yaptıkları uygulamalar, tatbikatlar da aynı şekilde belirli kriterler ölçüsünde, belirli denetler ölçüsünde, o denetlenmeye açık olması lâzımdır.

Bu konuyu bir adım daha aşağıya indirdiğimizde, denetleme fonksiyonları nitelik ve niceliklerine göre, değişik kategorilerde, değişik bölümlere uydurma olasıdır. İdari denetleme, mali denetleme, kalite kontrol denetleme ve değerlendirme bu bahsettiğim çeşitlerden bir tanesidir. Tabiatıyla politikacının ise en büyük denetleyicisi onu; ona bu vekâleti veren, halk gerçekliğidir, halkın sağduyusudur, kamuoyunun değerlendirmesi ve denetlemesidir. Bu denetleme ve değerlendirme fonksiyonları, görevleri değişik yöntemlerle gündeme gelir. Yasama Organı da bir denetleme unsurudur ve en büyük denetleme unsurudur. Yasama Organı gündem dışı konuşmaları ile az önce vurguladığımız gibi Meclis araştırmaları ile, yazılı sorusu ile, sözlü sorusu ile, Meclis soruşturması ile nihayet kısaca bu bahsettiğimiz değişik hiyerarşik ve içtüzüksel yapı içerisinde parlâmento bir denetleme unsurudur ve özellikle muhalefet partilerinin varlığının gerekçelerinden bir tanesi de iktidar partisinin eylem ve işlemlerini geniş kapsamda konuşuyorum bu sözcüğü, bu çatı altında özgürce denetleyebilmesidir. Yasama dokunulmazlığının özünde de böyle bir özgürce denetleme anlayışının tipik gerçekliği ve ruhu yatmaktadır.

Bir denetleme biçimi de idari denetlemedir. İdarenin eylem ve işlemlerinin, Yüce Meclisin çıkarttığı yasalara, tüzüklere ve yönetmeliklere göre uygulanıp, uygulanmadığının denetlenmesidir. Bu bir idari denetlemedir. Bunu daire müdürleri, daire amirleri, yetki ve sorumluluklar çerçevesinde değerlendirmek mecburiyetindedir, zorunluluğundadır. İdare nasıl Yasama Meclisinin çıkarttığı yasaları, Anayasaya uygun olup olmadığını

yani Anayasayı ölçü almak suretiyle bir yasal düzenlemeye gitmek, yasa koyuculuğa gitmek zorunluluğundadır, Yürütme de eylem ve işlemlerini yasalar, yasalara uygun çıkarılan tüzükler, tüzüklere uygun çıkarılan yönetmelikler çerçevesinde uygulanup uygulanmadıklarını değerlendirmek durumundadır.

Bir de işin akçalı kısmı vardır, parasal yanı vardır. Yani mali denetleme. Devlet organlarının kamu gelir ve giderlerini denetlemeye yönelik bir husustur. Çünkü bugün devletin parası demek, hazne demek, kamua geliri demek aslında teker teker bu devletle vatandaşlık ilişkisine giren ve vatandaşlık ilişkilerinin bir uzantısı olan vergi mükellefi, vergi sorumluluğu taşıyan, dolaylı ve dolaysız her vatandaşın verdiği paralardan oluşan bir haznedir. Bu nedenle bu denetleme esasında devletin denetlemesi, halkın paralarının denetlenmesi anlamını da kendiliğinden içermektedir. Çünkü hazne dediğimiz, kamu geliri dediğimiz gelirler halkın parasından oluşmaktadır. Bu denetleme bir idarenin kendi iç mali denetlemesi, bir de devlet adına tarafsız bir organ tarafından denetlenmeyi öngören bir idari yapılaşmayı da içermektedir.

İç denetlemeyi genellikle idari denetleme yetki ve sorumluluklar çerçevesinde ilgili amirler hiyerarşik bir yapı içerisinde yaparlar. Ama bu ne derece uygulanır, uygulanmaz. Şimdi gecenin bu vaktinde bunu tartışmak istemiyorum. Bir başka zaman diliminde bunu da bütün boyutları ile tartışıp doğruyu da bulma gereğine yürekten inanan bir arkadaşınızım. Mali denetlemede bu önümüzdeki bütçenin ilk denetlenmesindeki görevli organ bütçe kontrollerü adını verdiğimiz her bakanlıkta devletin adına Maliye Bakanlığı adına bu Bütçe Yasasının öngördüğü tahsisatların uygulayıcı birimler tarafından uygulanıp, uygulanmadığını... ölçüler bellidir burda. Bütçe Yasasında öngörülen, mali mevzuatta da öngörülen çerçevede olup olmadığıdır. Bu Maliye Bakanlığına bağlı Bütçe Kontrollerü tarafından yapılmasını öngören idari yapılanmamızdır. Ama Sayın Sayıştay Başkanı, Sayın Angolemlî'nin de vurguladığı gibi komite aşamasında samimiyetle, içtenlikle ortaya koyduğu bir gerçeklik var. O gerçeklikten hareketle mali denetçiler, yani bütçeyi denetleyen mevcut hükümetin organları acaba mali denetçilik görevlerini Maliye Bakanlığı adına mı yapıyorlar, yoksa artık orda diğer idari birimlerle özdeşleşip bu yönde gerekli titizliği gösterip göstermedikleri hususunda emin olmadığını, ithamda bulunmamıştır. Ama o konuda, yeterlilik konusunda da bize birtakım kafamızda bası soru işaretleri de en azında bırakmıştır. İşte bütün bu işlemler ve eylemler asında yapılmış olsa devlet adına denetleme fonksiyonu olan Sayıştay ve ona bağlı olan üye ve çalışanların işi gerçekten kolaylaşmış olacaktı. Eğer denetleme fonksiyonlarının bahsettiğim idari iç denetim mekanizmaları kendi yasal ve tüzüksel ve amaçsal doğrultuda bir sonuç alıcı bir verimlilikte ve etkinlikte yerine getirilmiş olsa Sayıştayın denetim mekanizması daha kolay, daha iş bitirici, daha işleyen, daha sonuç alıcı, daha zamanla yarışan bir konumunda olacağı kanısındayım.

Kaldı ki bu konuda aynı zamanda böyle bir çalışma temposunu denetlemekle görevli olan arkadaşlarımızın da işini büyük ölçüde zorlaştırmaktadır. Şimdi Sayıştay konusuna niye özen gösteriyoruz. Sayıştay konusuna bir kere özen göstermemiz bir kere Sayıştaya verilen görev, yetki ve sorumlulukların büyüklüğündendir. Duyarlılığımızdandır. İkincisi bu Meclisin seçtiği bir organdır. Yani Sayıştay bugün tüm Meclisin seçtiği bir organdır. En azından Başkanı ile ve iki üyesi ile. Bu Meclis seçmiştir. Yani bizim seçtiğimiz arkadaşlarımızdır. Biz onları bu göreve getirmiştir. Ki Meclisin devlet organlarında seçip yerine getirdiği kişi veya örgütlerde görev alan insanların sayısı çok değildir. Ve Yüksek Adliye Kuruluna seçim yapma hakkı vardır benim bildiğim kadarı ile. Yanlışsam düzelsin arkadaşlar. Meclisimizin Yüce Meclisin iradesi ile. Bir de bir organ olarak Sayıştayın üst tavanını seçme konusudur. O halde Sayıştay konusunda odacısından tutunuz başkanına kadar bu Meclisin çok özen göstermesi lazımdır. Ve gerçekten katılıyorum bu konuda eğer bir iktidar grubu... hükümet işi şey yaparsa muhalefeti ile... hepimizin seçtiğine göre hepimize düşen bir görevdir. Bir birimizi uyarmak, burda söylediğimiz güzel sözlerin yaşama geçirilmesi konusunda hatırlatma yapmak adeta temel görevlerimizin başında gelmektedir.

Yani bunu hükümet ihale edip, o zaman içerisindeki kendi önceliklerine göre bir değerlendirme zincirine bırakmamak lâzımdır. Biz çok gördük. Geçmiş, bu konuya bu şekilde yaklaşırken, geçmiş irdelemek ve yeni polemikler açmak istemiyorum. ama Sayıştay mekanizmasının nasıl dış ülkelerde görev yapma konusundaki çalışmalarına belirli yaklaşımlar dolayısıyla engellemeler yapıldığını, Yürütmenin bu konudaki kendi mali kaynaklarının aktarma konusundaki tutum ve davranışlarını, burada birlikte yaşadık. Doğruları ile yanlışları ile, güzellikleri ve çirkinliklerle. Şimdi onları irdeleyecek değilim ama Yürütmeden bu mekanizma, şunun için vurguladım bunu. Yürütmeden, bu mekanizmaya gelecek olan, çünkü denetleyecek olan hükümetin organlarıdır. Gerçi herhangi bir memurun eylem ve işlemini ille ki siyasi otoriteler birlikte kabul etmek de bir anlayış bütünselliği değildir yetki ve sorumluluklar yarışı içerisinde ama Yürütmeyi denetleyecek bir mali denetim organı olduğuna göre, muhalefette birlikte bu konuya duyarlılık göstermek, hepimizin borcudur. Çünkü kimse kolay kolay denetlenmek istemiyor. Denetlemeden ortaya çıkacak olan kriterler konusunda da, değerlendirmelerin koyacağı hususlar özellikle siyasi kişiler için çok önemli olaylardır. Onun siyasi yaşamı bakımından da, siyasi yapısı bakımından da ve diğer yönleri bakımından da. Onun için Sayıştayın da elbette ki bu konuda büyük bir özenle, objektif bir tutum içerisinde olması gerektiğini ve olma konusunda inandırıcı tutumları bulunduğu, çift standartlar uygulamaması gerektiğini de bu arada iyi bir temenni olarak sunmakta yarar görüyorum. O halde bizim Sayıştayımız, bizim Sayıştayımız dediğimiz de,

devletimizin gelir ve giderlerini belirli kriterlere göre uygulanıp uygulanmadığını denetlemekle görevli olan ve diğer iç denetim mekanizması ile birlikte ahenk içinde çalıştığı takdirde etkin ve verimli sonuçlar alabileceği hususundaki değişimi de dikkate aldığınızda ve aldığımızda o halde pozisyonu nedir? Bir kere ben yukarıdan başlamayacağım, aşağıdan başlayacağım. Bir kere, Sayıştayın memur düzeyindeki kadrolarında çalışan arkadaşlarımızın özlük hakları benim edindiğim bilgiye göre açık ve seçik bir konumda değildir. Bir nevi, bir muallâkta oluş vardır. Behemehal bunu çözmek mecburiyetindeyiz.

(Meclis Başkan Vekili Olgun Paşalar, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye olarak bulunan Kenan Atakol'dan devralır.)
Çünkü bu ülkede belirli akçalı işlerle uğraşan, devlet gibi büyük bir mekanizmayı halk adına ve Meclis adına dolayısıyla, denetleyen bir birimdeki kamu personelinin, memurların her yönü ile huzur içinde olması lâzımdır. Ne diyoruz biz? Hakim. Ne olsun? Özgür olsun, bağımsız olsun. Ne olsun? Maaşı yüksek olsun. Neden? Özgür karar versin, kimsenin tesiri altında kalmasın, etkisi altında kalmasın. Karnı tok, sırtı bütün olsun. Bir gaile içerisinde bulunmasın. Parasal konularda bir, en azından günün koşullarına göre bir yaşam seviyesi olsun. Peki trilyonları, 15 trilyonluk bu bütçeyi denetleyecek olan ki bununla yalnız bu bütçe değil, diğer kamu, kurum ve kuruluşları var. Yerel yönetimler var, vesaire, vesaire. Birbiri ile 18-19 trilyonluk bir bütçeyi denetleyecek olan bir Sayıştay yapılaşmasında, değil Personel Yasası bakımından güvenceleri, özlük hakları bakımından da hiç kimse gücenmesin, alınmasın, bir ayrıcalık için bunu söylemiyoruz, yapılan işin özü, mahiyeti, işlevi gereği söylüyorum. Ayrı bir kategori olarak ele alınması lâzımdır.

Bu devlet yapısında bunu, daha bazı birimlerde vardır. O kurumlarda da bunu gözetmek mecburiyetindeyiz. Küçük politika yapmayacağız bu konuda. Ama filan kısımda bunu söyler falan kısım da bunu söyler o da üniversite mezunu, bu da üniversite mezunu. Dolayısıyla şudur, budur. Evet görev ve sorumluluğunu yerine getirmekte parasal konular her zaman ölçü değildir. Ama böyle bir görevi verdiğimiz kişiler madem ki diğer makamlarda ölçüler bunlar alınıyor ve gerekçe olarak gösteriliyor. En azından bu gerekçeler bu mütevazî arkadaşlarımız için de geçerli olması konusunda Yüce Meclisin gerekli duyarlılığı göstermesi bakımından görüşlerimi açık yüreklilikle vurgulamak istiyorum. Şimdi Sayıştay Başkanlığına ve diğer üyelerine geldiğimizde arkadaşlar. Nasıl Dayıştayda çalışan arkadaşlarımızın özlük hakları olsun, diğer personelin yapısı bakımından, yetki ve sorumlulukları yönünden demiyorum. Ama güvenceleri bakımından bu sıkıntılar gündemde ise aynı şekilde onun doğal bir uzantısı olan Sayıştay Başkan ve üyelerinin durumu da bundan farklı değildir. Çünkü bu organda taşlar yerli yerine oturtulmuş değildir. Daha çok büyük oynaklıklar, esneklikler daha çok büyük deneyimlerden geçeceğiz. Bu ülkede... isim vermeden söylüyorum. Çok seçilmemiş kırallar yaptık. Çok seçilmişler de o kıralların altında ikinci sınıflara düşürttük. Elimde bugünkü ekonomik sıkıntılar içerisinde bu maaş taplosunu söylediğimizde belki izleyiciler veyahutta okuyucular Adaoğlu nerden bahsediyor diyor. Ben işin içeriğinden bahsetmiyeceğim. Ben bu ülkede ki, Yürütme, Yasama Yargı ve Kamu Hizmeti Komisyonu, Sayıştay ve diğer örütleri... ve bunlar tepedeki örgütlerdir, tepedeki. Tavandaki örgütlerdir bunlar. Bu örgütlerdeki yapılaşmaktan size söz açmak istiyorum. Bu ülkede Anayasamıza göre Cumhurbaşkanı tepenin başında olan bir organdır. Devletin birliği ve dirliği ile görevli. Barem 19 tavan %89 ek temsil ödeneği alıyor. Başbakan, barem 19, tavan %73 bir temsil ödeneği alıyor. Bakan, barem 19 tavan %60 bir temsil ödeneği alıyor. Şu aşamada kendilerinden birşey gelmemiştir ama

Bu ülkede bir Başbakan yardımcılığını da gündeme getirdiğimizde göre Aslında Özker Özgür Bey'in bu konuda kişisel hiçbir talepleri olmamakla beraber biz kişilere uğraşmıyoruz zaten burda. Taşların yerli yerine oturtulması babından konuşuyorum. Bu ara dilimde böyle bir makama da ayrıca bir yer verilmesi gereğine de inanıyorum. İş bu noktaya geldikten sonra bu ülkede demokrasiden bahsediyoruz. Demokrasiden bahsederken ... iş o noktaya geldi Yasama Meclisine geliyorum şimdi Meclis Başkanı barem 19, tavan 73. Meclis Başkan Yardımcısı. Barem 19, tavan 60. İdare Amiri 19-50. Meclis komisyonu 50. Milletvekili 19 tavan. Temsil ödeneği 48. Yüksek Mahkeme başkanı. Barem 19, tavan 70. Şimdi yeni bir yasa teklifi ile Başbakanlığa denk olması bakımından Yasama, Yürütme ve Yargı arasındaki denklik bakımından bunun %73'e çıkarılması öneriliyor. Bu Meclis Sosyal İdari İşler komitesinin gündemindedir. Yüksek Mahkeme Yargıcı %58. Onların da %60'a bakanlar düzeyine bir muadilet getirilmesi konusunda bir öneri, teklif vardır daha doğrusu, gelmiştir Bakanlar Kurulundan. Ombudsman konusu barem 19 tavan %70 temsil ödeneği. Yalnız Sayın Mehmet Bayram'a şunun şurada de günün geldiğinde tartışacağız söylediydim, üzülmesin Sayıştayın işlev ve fonksiyonları ile Ombudsman'ın , yani halk adına denetçilik yapacak Ombudsman'ı görev ve yetkileri birbirinden ayırır.

Biraz evvel dediğim gibi Sayıştay, esas görevi, kamu gelir ve giderlerini Meclis adına, devlet adına, halk adına denetlemekle görevli bir husustur. Esas oradaki kriter, amaç mali denetimdir. Ombudsman'daki konu idari bir işlemdir. İdarenin her türlü eylem ve işlemlerinin yasalara, tüzüklere, yönetmeliklere göre idare tarafından, vatandaşa yönelik uygulanıp uygulanmadığı konusunda çıkan, vatandaş itirazlarını, şikâyetlerini değerlendirecek bir organdır. Yargılayan bir organ değildir aynı zamanda. Ama elbette ki sorumlu olacaktır. İkisi arasındaki öz bakımından, işlev bakımından, mahiyet bakımından, fonksiyon bakımından farklılıklar vardır, bunun için endişeye gitmeye gerek yok.

Şimdi geliyoruz Hukuk Dairesi. Başsavcı, barem 19 tavan, %70, herhalde o da yakında %73 isteyecektir. Başsavcı Yardımcısı Muavini. Arkadaşlar; bunu Komisyonda da söyledim. Bizim Meclisimizin en azından bir, dil bakımından ayıbıdır. Başsavcı Yardımcısı Muavini. Muavin, Osmanlıca bir sözcük. Yardımcı Türkçe bir sözcük. Yani bir makam yaratma uğruna, meydana getirdiğimiz bu makamın söz dizileri gerçekten çok düşündürücüdür, çok anlamlıdır.

HÜSEYİN CELÂL (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Komiktir komik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ve komiktir. Tam yerindedir, istemedim o sözcüğü kullanayım Sayın Celâl, komiktir. Ne demek Başsavcı Yardımcısı Muavini?

VASFİ CANDAN (Lefkoşa)(Yerinden) - Kişiye özel makam.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Yardımcı yardımcısı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yardımcı yardımcısıdır demektir bunun Türkçesi. Yardımcının yardımcısı. Ben bununla bu makamları için konuşmadım. Ben burada bir analiz yapıyorum. Yoksa her birinin kendine özgü, nasıl Sayıştay için belirttiğim görevler ne kadar asilse, yüce ise, elbette ki Anayasanın öngördüğü bu bağımsız organların da muhakkak konumları, görevleri, işlevleri o kadar yücedir.

Kıdemli Savcı barem 19, %30 temsil ödeneği. Evet. İskân Bakanlığı Saptama, Değerlendirme, Tazmin Komisyonu emekli maaşı +barem 19 tavan+%58. Evet Kamu Hizmeti Komisyonu 19, %40. Sayıştay barem 19 tavan+%40. Sayıştay üyeleri gene bu Meclis tarafından seçilmiştir barem 19. Yani müsteşar düzeyinde de değil. Arkadaşlar; eğer gerçekten bir taşlar yerli yerine oturtulmuş olsaydı, yani bu konumda milletvekilinin o maaş tablosundaki konumu 7'nci sırada, Sayıştayın konumu ise 8'inci sırada. Şimdi o sıranın bir kısmını yani bir Cumhurbaşkanı, Yasama Başkanı, Yürütmenin Başbakanı ve Anayasa Mahkemesi Başkanı ki Türkiye'de öyledir, Anayasa Mahkemesi Başkanı, devletin üç ayağını temsil etmeleri bakımından hiyerarşinin üçünü temsil edebilirlerdi, gayet doğaldır. Ama arkadan armutlarla, elmaları birbirine karıştırdıktan sonra, acaba Yüce Meclis biz, kendi kendime soruyorum, kendi konumumuzu . biz Sayıştay Başkan ve üyelerini seçtiğimiz için, bizden aşağı bir baremde tutmak suretiyle bir harekete mi gittik? Böyle bir hareketin olduğunu, ben olmadığını biliyorum ama işe baktığında böyle görünür ve esasında hiyerarşik yapıda makamsa, hiyerarşik yapıda taşlar yerli yerine konulmuş olsaydı doğrusu da buydu. Elbette ki seçen bir makam, yani bir makamı seçtiğinde, elbette ki seçilen bir kişi en azından simge bakımından, işin içeriği bakımından değil, biraz daha aşağıda olabilirdi. Bu düşünülebilirdi. Ama müsaade buyurunuz böyle bir durum yok. O halde madem ki taşlar yerli yerine oturtulmadı, bu maaş tablosu durumu bir nevi gelişmişliği, zorlamaları ifade ediyor, o halde biz Sayıştay Başkan ve üyelerinin bu yapılaşma içerisinde, gerçek yerini vermek mecburiyetindeyiz.

Vermek mecburiyetindeyiz.. Devlet adına bunca işi beklerken artı elbette onların kadrolarını zenginleştirmek mecburiyetindeyiz. Ama bahsedğim özlük hakları özendirici, güven verici, denetleyen, kişilerin stresini, sorumluluğunu sırasında gelebilecek bazı baskılar karşısında istifa etmek durumu ile karşı karşıya kalabilmenin riskini, her türlü riskini düşünebilecek bir pozisyonla bütünsellik içerisinde bunu değerlendirmek istiyoruz. Kaldı ki...

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Sayın Başkan...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Kaldı ki... evet bir tek kelime daha söyleyim Sayın Bütçe Komisyonu Başkanı. Kaldı ki işin başka bir enteresan tarafı vardır. Anayasa temsil ödeneğini yalnız tek bir makama vermiştir. O da milletvekilidir. Açın Anayasayı. Bu Anayasada temsil ödeneği milletvekiline verilen bir haktır. Milletvekilliğinin ötesinde Anayasanın verdiği ve temsil ödeneği yoktur. Ama bir bakacak olursak bu hiyerarşik yapıda herkese bir temsil ödeneği verilmiştir. Maaşı milletvekilinden çok alabilir, mühim değil. Onu baremle ayarla. Milletvekiline bu temsil ödeneği niye verilmiştir? Çünkü milletvekili köyüne gidecek, kentine gidecek. Vatandaşı ile ilişkisi olacak. Ek masraflar olacak. Altında resmi bir hizmet aracı yoktur, özel izaz ikram fonu yoktur. O kişinin ofisi, direk devlet tarafından ayrılmış bir yeri yoktur. Bir nevi temsil ödeneği verilmiştir milletvekilliğinin görev ve işlemleri bakımından. Ama gelin görünüz ki bu temsil ödeneğini bütün diğer makamlar da almıştır, almıştır. Çünkü temsil ödeneği emeklilikten sayılır. Birinci neden odur. İkinci başka bir eşitsizlik vardır. Bu ülkede bir eşitsizlik vardır. Açık yüreklilikle bunu vugulayalım burda. Anayasanın eşitlik ilkesine örnek olması gereken tepedeki bizler bu temsil ödeneğini vergiden muaf tutuyoruz. Vergiden muaf bu temsil ödenekleri. Niye? Niçin vergiden muaf olsun? Neden?

Ben bunu şu ifade ile belirteyim. Teşbih bu makamlar için değildir. George Orwell'in arkadaşlar bana kızacaklar çok konuşurum diye. Ama bir tatlı hikaye ile bitirelim. Esası, özü önemli. George Orwell'in bir Hayvanat Çiftliği diye bir eseri vardır. Animal Farm. Animal Farm esasında komünist idareyi, komünist ideolojiyi, Marksist ideolojiyi daha doğrusu bir mizah çerçevesinde bir mizah uslubu ile eleştiren küçük bir romandır. Teşhis ve intak sanatına gelelim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Ideolojiyi idealist?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ve uygulamaya daha fazla...
ideolojisi. Çünkü... gerçek. Doğrudur. Çünkü bu ülkede
bugün Marksist ideoloji ile, Marksist uygulamalar birbirine
karıştırılmakta ve çoğu kez Marksist uygulamalardan doğan
boşluklar Marksist ideoloji ile özdeşleştirilmektedir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) (Devamla) - Boynuna
asılmaktadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Boynuna irde edilmektedir.
Bu iki şeyi ayırıyoruz. Her ne ise şöyle geleceğim. Mr. George
çiftlik sahibine karşı, çiftlikte yaşayan hayvanlar
domuzu ile, tilkisi ile, merkebi ile, atı ile, ördeği ile
velhasıl yapılan ayırıcı tutumdan , hayvan dışı
davranışlardan diyelim, acımasız patronun tutumundan
yakınırlar. Sonunda bir araya gelirler ve Mr. Johnsa
yani Hayvanat Çiftliğinin patronuna karşı ihtilal yaparlar.
Ve çiftliğin yönetimini ele geçirirler. Yönetimi ele
geçirdikten sonra her tarafa eşitlik, kardeşlik adalet
yaftaları asılır, sloganları asılır. Yani bundan sonra bütün
hayvanlar bir birine eşittir. Eziyet yok, zulüm yok. Adalet
var. Vesaire, vesaire. Güzel güzel şeyler. Bir süre hayvanlar
ihtilali yapan, devrimi yaratan, isyan eden, baş kaldıran
bu hayvan türleri buna uyan gösterirler. Ama kısa bir zaman
sonra Mr. Johns'un yani geçmiş hayvanat çiftliğinin sahibinin
esas özel odasına girerler ve bakarlar, şaraplar, etler,
pastırmalar, viskiler. Yani çok iştah açıcı yiyeceklerle
donatılmış bir durum.

Bunu başta domuzlar olmak üzere bir paylaşım durumuna girerler, kendi aralarında bakarlar ki arz-talep dengesi birbirine uymaz. Yani eldeki kaynaklar kıt, talep edenler çok. O halde nasıl olup da bu paylaşım da küçük bir azınlık buna sahip olacaklar. Ertesi gün, benim esas vurgulamak istediğim husus şudur. Ertesi gün yazı değişir; bütün hayvanlar eşittir kalkar, kardeşlik kalkar, dayanışma kalkar. Şu asılır. Bütün hayvanlar eşittir ama, bazı hayvanlar daha çok eşittir. Saygılar sunarım. Teşekkürler ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VE TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKAN VEKİLİ ÖZKAN MURAT (Yerinden) - Kıssadan hisse.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Adaoğlu.

Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Salih Usar'da. Buyurun sayın Usar.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Bizde çiftliğin sahibi kim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi mağusa)(Yerinden) - Temsil ödeneklerinin vergiden muaf tutulmasından doğan eşitsizliği vurgulamak için söyledim.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Teşbihte hata olmaz.

SALİH USAR (Girne) - Sayın başkan, sayın milletvekilleri; elbette ki ne devlet, ne de devletin herhangi bir organı çiftlik değildir. Eğer öyle olursa, çiftliğin mutlaka birtakım sahipleri ortaya çıkar. Bu doğru değildir. Ülkemizde diğer demokratik ülkelerde olduğu gibi güçler ayrılığına dayanan demokratik bir yapıyı en azından geliştirmeye dönük birtakım çaba ve gayretlerimiz vardır ve elbette ki demokratik yapıyı

güçlendirdiğimiz ölçüde demokratik bazı kurumları toplumda egemen kılacağız ve herşeyden önce bir ülkede demokrasinin, hele hele parlamenter demokrasinin doğru dürüst çalıştığını gözlemlemek istiyorsak, herşeyden önce yasama organının genel yapısı içerisindeki konumuna, durumuna bakmak gerekir. Eğer yasama organı yürütme tarafından bir köşeye sıkıştırılmamışsa ve gerçek işlevlerini ortaya koymaya devam eden bir organ durumuna gelmişse orada işler iyi gidiyor demektir. Yok eğer, yasama organı ki parlamenter demokrasilerde hiyerarşik yapıda her zaman için birinci sırada yer almaktadır. Nitekim baktığımız zaman kırmızı plakalara 001 yasama organının Başkanına verilmiştir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Başkanına.

SALİH USAR (Devamla) - Yani onu temsil eden yasama organına verilmiştir. O başkana o şeyi verirken, elbetteki yasama organına...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Aynı fikirdeyim.

SALİH USAR (Devamla) - Bu öncelik verilmektedir. Dolayısıyla değerli arkadaşlarım; herşeyden önce bu Meclis kendine sahip çıkmak durumundadır. Kendi adına hareket eden organlara sahip çıkmak durumundadır.

Geçmiş yıllarda Sayın başkan, sayın milletvekilleri; bir denetimi yaptı diye, bir usulsüzlüğü, bir yolsuzluğu ortaya çıkarıp bunu iletmek durumunda olduğu organa, yani Yasama Meclisine, yani Yasama Organına iletti diye adeta Sayıştay ve onun Başkanı bu ülkede hain ilan edilmediği kaldı ve ne yazık ki o dönemde Yasama organı kendi adına denetim yapan Sayıştaya sahip çıkmamış, onu cami avlusuna terkedilmiş bir bebek gibi sokakta bırakmıştı, sahipsiz bırakmıştı. Bu Yasama Organı bu durumlara kesinlikle düşmemek durumunda idi. Ne yazık ki o dönemde Yasama Organı bir zaaf geçirmişti ve bir sayın milletvekili Meclis Bütçesi burda görüşülürken, Bayrak Radyo televizyon Kurumuna ilişkin Meclis araştırmasından söz etmişti. Bu konu gündeme getirildiği için de o günlerde Sayıştaya karşı takınılan haksız ve yersiz tutumu da burda aramak elde değil.

ve tabii ki Sayıştay bir kenara sıkıştırılıken, doğrudan doğruya yürütme Sayıştayı kendi karşısına almak istemedi . Bazı başka konuları harekete geçirdi ve yine bunun yanı sıra bu ülkede bazı siyasal görüşler ve siyasal örgütler üzerinde hegemonya kurmak, baskı kurmak için yine belirli mekanizmalar harekete geçirildi ve onun içindir işte az önce komiktir denen olaylar ortaya çıktı. Sayıştay Başkanı mevcut hiyerarşisi içerisinde belirli bir yerdedir. Başsavcılık da belirli bir yerdedir. Ama Başsavcılık işte, dokunulmazlıklardır, bilmem hangi davada seri yargılama vesaire yapsın, meclise şu konularda dosyalar hazırlanıp sunsun diye teşvik edildi adete emirler verildi ve bu emirlerin yerine getirilmesinin sonucunda %70'lere varan temsil ödenekleri gündeme getirildi. O dönemde bu mekanizma, bu hiyerarşik yapı ve bu ülkedeki maaş düzeni dinamitlenmişti.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğer temiz bir toplum yaratmak istiyorsak, eğer temiz bir yönetim yaratmak istiyorsak, eğer yasa ve usullere uygun bir yönetim oluşturmak, kurmak istiyorsak, eğer sağlam bir devlet yönetimi kurmak istiyorsak, enetimin her türlüşünü iyi çalışan bir mekanizma içerisinde topluma egemen kılmak durumundayız. Sayıştay da bunlardan bir tanesidir. Sayıştay Başkanı gelip diyor ki, bana görev veren ve benim hazırladığım raporları görüşüp sonuçlandırarak olan ey makam, ben mali denetimi yapmakla yetersiz kalıyorum diyor. Neden yetersiz kalıyorum? Çünkü gerekli kadrolara sahip değilim diyor. Sayıştayın bu sözüne kulak vermek mecburiyetindedir. Kim? Bu yasama organı. Bu şikâyeti, bu çıkan denetimin iyi bir şekilde yerine getirilmesi için ileri sürülen bu talebin yerine getirilmesi gerekir, dikkate alınması gerekir ve eğer kadroların doldurulması için yürütmeden herhangi bir yetki alınması sözkonusu ise, bu yetkinin behemehal verilmesi gerekir. Her şeyden önce denetlenmek durumunda olan yürütmenin bu kolaylığı . sağlaması, en azından kendisinin denetlenmeye verdiği önemi ve bu konuda gerekli titizlik içinde olduğunu ortaya koyması

gerekmektedir. Bu bakımdan bu konuda Sayıştayın denetimlerinin zamanında yapılmasına olanak sağlanması için gereken eksik kadrolarının doldurulması gerekir. Bu herhangi bir devlet kadrosunu, kadrosundaki bir münhalin doldurulması gibi basit düzeyde ele alınacak bir olay değildir. Bu denetimle ilgili doğrudan doğruya denetimle ilgili bir olaydır ve savsaklamayacak, savsaklanmayacak bir husustur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclis olarak da iktidar partileri ile muhalefet partileri ile bu konudaki bir bütün olarak yasama organı kendi öz eleştirisini yapmak durumundayız. Dar kadroları ve dar sınırlı olanaklarına karşı denetimlerini yerine getiren Sayıştayın raporlarının zamanında görüşölüp sonuçlandırılmadığına da tanık olmaktadır.

Bunda kendi üzerime düşen sorumluluğu da kendi üzerime alıyorum. Bu nedenle rutin birtakım denetimler vardır ki onların biraz gecikmesinde sakınca yoktur. Ama belli özel denetimlerin zamanında ele alınması, incelenmesi ve sonuçlandırılması gerekir. Meclisin de bu hususa dikkat göstermesi gerekir, özeni göstermesi gerekir.

Bütün bunları ortaya koyduktan sonra tabii ki benden önce söz almış olan arkadaşlar çok şeyler söylemişlerdir. Benim bundan sonra bazı hususlara değinmem belki de bir tekrar olacağı için sözlerimi şu cümle ile tamamlamak istiyorum. Sayıştay bu Meclis tarafından en azından Başkan ve üyeleri seçilmiş, meclis tarafından vücut verilmiş bir organdır. Bu organa gereken titizliği, hassasiyeti ve önemi Meclis olarak ortaya koyalım. saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Usar.

sayın milletvekilleri; Sayıştay Başkanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi Program 16 Sayıştay Başkanlığı Bütçesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Kabul etmeyenler? Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; günlük program gereğince görüşmeler tamamlanmıştır. Program gereğince yarın Başkanlık Sunuşlarından sonra, Program 03 başbakanlık Bütçesi, Program 14 mahkemeler Bütçesi, Program 15 Hukuk dairesi Bütçesi görüşülecektir.

Birleşimi burda kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış saati:18.40

DÖNEM : III

YIL : 2

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ
17'nci Birleşim
13 Aralık 1994, Salı
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

- 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesi:
 - (1) Program 01; Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
 - (2) Program 02; Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin görüşülmesi.
 - (3) Program 16; Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin görüşülmesi.